

OSMO POROČILO O DRŽAVNIH POMOČEH V SLOVENIJI

(za leta 2003, 2004 in 2005)

Julij, 2006

KAZALO

UVOD	5
METODOLOŠKA POJASNILA	6
OSNOVNE UGOTOVITVE	8
I. CELOTEN OBSEG DRŽAVNIH POMOČI	10
1.1. Primerjava z osnovnimi makroekonomskimi kazalci	10
1.2. Primerjava s članicami Evropske skupnosti	11
1.3. Pregled državnih pomoči po kategorijah	13
II. REGIONALNA PORAZDELITEV DRŽAVNIH POMOČI	17
2.1. Obseg državnih pomoči v Sloveniji po statističnih regijah	17
2.2. Primerjava z bruto družbenim proizvodom	19
III. POMOČI V SEKTORJU INDUSTRIJA IN STORITVE	20
3.1. Obseg in trend	20
3.2. Horizontalni cilji	21
3.2.1. Spreminjajoči trendi horizontalnih ciljev	24
3.2.2. Zaposlovanje in usposabljanje	26
3.3. Posebni sektorji	27
3.3.1. Transport	28
3.3.2. Premogovništvo	29
3.3.3. Drugi sektorji	30
IV. POMOČ V KMETIJSTVU IN RIBIŠTVU	30
4.1. Kmetijstvo	30
4.2. Ribištvu	31
V. REGIONALNI CILJI	32
VI. POMOČI DODELJENE PO PRAVILU DE MINIMIS	33
VII. PREGLED PO DEJAVNOSTIH	36
VIII. OCENA USPEŠNOSTI	38
8.1. Razlogi in izhodišča za merjenje uspešnosti	38
8.2. Ocene uspešnosti dodeljenih državnih pomoči	38
<i>PRILOGA 1: Kategorije in instrumenti državnih pomoči</i>	52
<i>PRILOGA 2: Statistični podatki</i>	55
<i>PRILOGA 3: Podrobnejše poročilo o učinkovitosti in uspešnosti dodeljenih državnih pomočeh</i>	63

KAZALO TABEL IN SLIK v poročilu

Tabela 1:	Državne pomoči v Sloveniji v letih 2003, 2004 in 2005, v primerjavi z BDP, stroški države in zaposlenostjo	10
Slika 1:	Delež državnih pomoči v BDP v Sloveniji po letih v %	11
Slika 2:	Delež državnih pomoči v BDP v državah EU in v Sloveniji v letu 2004, v %	11
Tabela 2:	Državne pomoči v Sloveniji v primerjavi z EU v letu 2004	12
Tabela 3:	Državne pomoči v Sloveniji po posameznih kategorijah v letih 2003, 2004 in 2005	13
Slika 3:	Deleži državnih pomoči po skupinah instrumentov v letih 2003, 2004 in 2005	14
Slika 4:	Primerjava deleža uporabljenih instrumentov državnih pomoči v Sloveniji v letu 2004 in 2005 in v državah EU v letu 2004, brez kmetijstva, ribištva in transporta	14
Slika 5:	Deleži državnih pomoči po kategorijah glede na celotno državno pomoč v letih 2003, 2004 in 2005	15
Slika 6:	Spreminjanje deležev državnih pomoči znotraj posameznih sektorjev po letih 2003, 2004 in 2005	15
Slika 7:	Deleži državnih pomoči izbranih sektorjev v celotnem BDP v letih 2003, 2004 in 2005	16
Slika 8:	Delež dodane vrednosti v izbranih sektorjih v letih 2003, 2004 in 2005	16
Slika 9:	Višina in deleži državnih pomoči po regijah, v letu 2005, v mio SIT	17
Slika 10:	Delež državnih pomoči po regijah v obdobju 2002 - 2005, brez državne pomoči dodeljene Slovenskim železnicam	18
Slika 11:	Povprečna višina dodeljenih državnih pomoči na prebivalca po regijah v obdobju 2002 - 2005, brez državne pomoči dodeljene Slovenskim železnicam	18
Slika 12:	Delež državnih pomoči v Sloveniji po posameznih regijah v letu 2005, brez državne pomoči dodeljene Slovenskim železnicam	19
Slika 13:	Delež državnih pomoči v Sloveniji po posameznih regijah v letih 2002 in 2003, brez državne pomoči dodeljene Slovenskim železnicam	19
Tabela 4:	Državne pomoči v sektorju industrija in storitve, v letih 2003, 2004 in 2005	20
Tabela 5:	Državne pomoči po horizontalnih ciljih v letih 2003, 2004 in 2005	21
Slika 14:	Dodeljene državne pomoči po horizontalnih ciljih v obdobju 2000 - 2005, v mio EUR	21
Slika 15:	Delež državnih pomoči znotraj horizontalnih ciljev v letih 2003 - 2005 in primerjava z deležem v državah EU za leto 2004	22
Slika 16:	Delež državnih pomoči znotraj horizontalnih ciljev, v letih 2003, 2004 in 2005 v mio SIT	23
Slika 17:	Deleži državnih pomoči, znotraj horizontalnih ciljev po instrumentih, v obdobju 2003, 2004 in 2005	24
Slika 18:	Deleži državnih pomoči v BDP po izbranih kategorijah, v obdobju 2001 - 2005	24
Slika 19:	Deleži državnih pomoči v BDP po izbranih kategorijah, v obdobju 2001 - 2005	25
Tabela 6:	Državne pomoči za zaposlovanje in usposabljanje z deleži celotnih državnih pomoči v letih 2003, 2004 in 2005	26
Slika 20:	Deleži uporabljenih instrumentov pri dodeljevanju državnih pomoči za zaposlovanje in usposabljanje, v obdobju 2002 - 2005	27

Tabela 7:	Državne pomoči v posebnih sektorjih v letih 2003, 2004 in 2005	27
Slika 21:	Deleži dodeljenih državnih pomoči v posebnih sektorjih, v obdobju 2000 -2005, v %	28
Tabela 8:	Državne pomoči v transportu, primerjalno z dodano vrednostjo in zaposlenostjo, v letih 2002 - 2005	28
Tabela 9:	Državne pomoči v premogovništvu, primerjalno z dodano vrednostjo in zaposlenostjo, v letih 2002 - 2005	29
Tabela 10:	Državne pomoči v sektorju energetika v letih 2003, 2004 in 2005	30
Tabela 11:	Državne pomoči v kmetijstvu, v letih 2003, 2004 in 2005	31
Tabela 12:	Državne pomoči v ribištvu, v letih 2003, 2004 in 2005	31
Tabela 13:	Državne pomoči po regionalnih ciljih, v letih 2003, 2004 in 2005	32
Slika 22:	Deleži državnih pomoči pri regionalnih ciljih po instrumentih, v letih 2003, 2004 in 2005	33
Tabela 14:	De minimis pomoči v Sloveniji po posameznih kategorijah v obdobju 2001 – 2005, v mio SIT	33
Slika 23:	Višina dodeljenih pomoči po pravilu de minimis po letih, v mio SIT	34
Slika 24:	Višina dodeljenih pomoči po pravilu de minimis po skupini dajalcev, po letih, v mio SIT	34
Slika 25:	Delež pomoči po pravilu de minimis po kategorijah, v obdobju 2001-2005, v %	35
Tabela 15:	Višina dodeljenih de minimis pomoči po instrumentih v obdobju 2001-2005, v SIT	35
Tabela 16:	Državne pomoči po dejavnostih, v letih 2003, 2004 in 2005	36
Slika 26:	Deleži dodeljenih državnih pomoči po dejavnostih, za leta 2003, 2004 in 2005, v %	37
Slika 27:	Deleži dodeljenih državnih pomoči v dodani vrednosti za posamezno dejavnost, za leta 2003, 2004 in 2005, v %	37
Tabela 17	Obseg dodeljenih državnih pomoči, razporejen po ocenah uspešnosti za obdobje 2002 – 2005	39
Slika 28:	Deleži dodeljenih državnih pomoči po ocenah uspešnosti za obdobje 2002-2005	40
Tabela 18:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za raziskave in razvoj, v letih 2003, 2004 in 2005	41
Tabela 19:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo, v letih 2003, 2004 in 2005	42
Tabela 20:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za reševanje in prestrukturiranje, v letih 2003, 2004 in 2005	43
Tabela 21:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za srednje velika in mala podjetja, v letih 2003, 2004 in 2005	44
Tabela 22:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za zaposlovanje, v letih 2003, 2004 in 2005	45
Tabela 23:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za usposabljanje, v letih 2003, 2004 in 2005	46
Tabela 24	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči v kulturi, v letih 2003, 2004 in 2005	47
Tabela 25:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči v posebnih sektorjih, v letih 2003, 2004 in 2005	48
Tabela 26:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči po regionalnih ciljih, v letih 2003, 2004 in 2005	49
Tabela 27:	Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za namen kmetijstva in ribištva, v letih 2003, 2004 in 2005	50

UVOD

Letno poročilo o državnih pomočeh je analitični pregled dodeljenih državnih pomoči za obdobje zadnjih treh let.

Pričujoče poročilo je osmo tovrstno poročilo doslej, ki zajema podatke za leta 2003, 2004 in 2005. Poročilo temelji na podatkih, ki so bili posredovani s strani upravljavcev državnih pomoči in je pripravljeno skladno z veljavno slovensko zakonodajo, ki povzema ureditev razvrščanja in poročanja v Evropski skupnosti (v nadaljevanju EU).

Poročilo se v skladu z Zakonom o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) predloži v sprejem Vladi RS, le-ta pa ga v 30 dneh po sprejemu predloži Državnemu zboru RS. Z vstopom Republike Slovenije v EU se Evropski komisiji (v nadaljevanju EK) ne posreduje več tovrstno poročilo, pač pa v skladu z Uredbo komisije (EU) št. 794/2004 (z dne 21. aprila 2004) Inventar državnih pomoči. Inventar je posebna, v naprej predpisana tabelarična oblika s podatki o dodeljenih državnih pomočeh. Na tej osnovi izdelava EK poročilo o državnih pomočeh (Scoreboard) za vsako državo članico in skupnost v celoti.

Evropski svet je v Lizboni in kasneje tudi v Stockholmu poudaril nujnost zmanjševanja državnih pomoči. Evropa mora postati bolj konkurenčna, povečati mora produktivnost in zagotoviti trajnostno rast z več in z boljšimi zaposlitvami ter večjo socialno kohezijo. Ti cilji naj bi bili doseženi tudi z zniževanjem ravni državnih pomoči. Državna pomoč namreč lahko ogroža nemoteno delovanje notranjega trga. V mnogih primerih dodeljevanje državnih pomoči celo zmanjšuje gospodarsko blaginjo in oslabi vzpodbude za izboljšanje uspešnosti v podjetjih. Pomoč tako povzroči manj učinkovito možnost preživetja podjetja, zavlačevanje strukturnih sprememb, hkrati pa ovira rast produktivnosti in konkurenčnosti podjetja.

Države članice so (večinoma) na pobudo o zmanjševanju državnih pomoči odzvale z odločnim »ne« za zmanjševanje nivoja državnih pomoči, s poudarkom, da je potrebno več pozornosti usmeriti v bolj orientirane državne pomoči.¹

Večina starih držav članic je namreč delež državnih pomoči glede na BDP drastično znižala konec devetdesetih, od leta 2000 dalje pa je nivo skorajda nespremenjen. Nove članice so ob vstopu sicer imele nekoliko višji delež, ki pa ga že zmanjšujejo in preusmerjajo pomoči iz specifičnih sektorjev k horizontalnim ciljem, kar je skladno z interesi EU. Tovrstne pomoči predstavljajo predvsem krepitev ekonomske in socialne kohezije, varstva okolja, promocijo raziskav in razvoja ter pomoč srednje velikim in malim podjetjem.

Skladno s priporočili EK smo v Sloveniji začeli z izgradnjo sistema za merjenje uspešnosti in učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči. Vlada RS je sprejela navodilo, ki dajalce državnih pomoči zavezuje k poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in jim daje temeljna in enotna izhodišča za merjenje učinkovitosti le-teh.

Poročilo tako vključuje tudi oceno uspešnosti dodeljenih državnih pomoči za leta 2002, 2003, 2004 in 2005. Ta ocena naj bi v prihodnje postala za dajalce pomoči ena izmed podlag pri procesu odločanja o izvajanju posameznih programov oz. ukrepov. Dajalci državnih pomoči morajo posvetiti temu področju še nekoliko več pozornosti, saj ocenjujemo, da bomo s tem ustrezno prispevali k večji uspešnosti in posledično k zmanjševanju državnih pomoči v Republiki Sloveniji.

¹ State aid Scoreboard autumn 2005, 9.12.2005

METODOLOŠKA POJASNILA

Pravna podlaga

Za Slovenijo je zelo pomembno, da zagotavlja učinkovito kontrolo nad dodeljevanjem državnih pomoči.

Z namenom ohranitve uspešnega obstoječega sistema spremljanja in v določeni meri nadzora nad dodeljevanjem državnih pomoči, je bil v letu 2004 sprejet *Zakon o spremljanju državnih pomoči* (Ur.l. RS, št. 37/2004 – v nadaljevanju *Zakon*), s katerim se je zagotovila kontinuiteta urejenosti na tem področju.

Področje posredovanja podatkov o državnih pomočeh in poročanja o dodeljenih državnih pomočeh je določeno z *Uredbo o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu »de minimis«* (Ur.l. RS, št. 61/2004 – v nadaljevanju *Uredba*).

V začetku leta 2004 je Vlada RS sprejela *Navodilo za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči* (sklep št. 401-01/2004-1, z dne 4.3.2004). To navodilo določa osnove in postopke za ugotavljanje uspešnosti dodeljenih državnih pomoči kot podlago za oceno uspešnosti izvajanja shem državnih pomoči in individualnih državnih pomoči.

Zajetje podatkov

V poročilu so zajeti podatki o dodeljenih državnih pomočeh za vse prejemnike v Sloveniji. Upravljalci državnih pomoči zbirajo podatke o dodeljenih državnih pomočeh po posameznih prejemnikih v okviru shem ali individualnih državnih pomoči.

Podatki se posredujejo Ministrstvu za finance, kjer se zbirajo in obdelajo. Na Ministrstvu za finance je od leta 1998 dalje vzpostavljena celovita baza podatkov o dodeljenih državnih pomočeh.

V letošnjem poročilu so uporabljeni zadnji revidirani podatki bruto domačega proizvoda (BDP), objavljenega na internetnih straneh *Statističnega urada RS*, ter stroški države, ki so objavljeni v *Biltenu javnih financ 4/2006*. Podatki o regionalnem bruto domačem proizvodu, dodani vrednosti, prebivalstvu in trgu dela so uporabljeni iz *statističnih informacij Statističnega urada RS*.

V letošnjem poročilu je prišlo o večje spremembe pri podatkih o dodeljenih pomočeh za leti 2003 in 2004, saj smo dodali manjkajoče podatke o pomočeh za prestrukturiranje Slovenskih železnic. Tako so zaradi naknadnih popravkov dajalcev pomoči, popravljene skupne pomoči za pretekli dve leti in na novo izračunani vsi deleži dodeljenih državnih pomoči.

Kot podlago za napovedi in primerjave trendov med EU in Slovenijo smo uporabili State Aid Scoreboard² za leto 2004 (pripravljeno 9.12.2005). Podatki o višinah državnih pomoči so prikazani po tekočih cenah v SIT ter preračunani v EUR po povprečnem letnem tečaju Banke Slovenije.

² State aid Scoreboard autumn 2005, 9.12.2005

Prikaz podatkov

V skladu z Uredbo posamezni dajalci poročajo o dodeljenih državnih pomočeh po kategorijah in namenih in glede na instrument državne pomoči. Podrobnejša opredelitev kategorij in instrumentov je predstavljena v *Prilogi 1* tega poročila.

Poročilo vsebuje združene podatke po kategorijah, namenih in instrumentih državnih pomoči v posameznem letu. Pri pregledu tega poročila je potrebno upoštevati, da so v poročilu zajeta le tista javna sredstva, ki po svoji naravi predstavljajo državno pomoč.

Ne glede na to, da poročilo prikazuje državne pomoči za leta 2003, 2004 in 2005, pa smo za prikaz trendov uporabili tudi podatke od leta 2000 dalje.

Definicije in pojasnila

Državne pomoči so izdatki in zmanjšani prejemki države oziroma občine, ki pomenijo korist za prejemnika pomoči in mu tako zagotavljajo prednost pred konkurenti. Namenjeni so za financiranje in sofinanciranje programov v enotah, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev, z namenom zagotavljanja določene konkurenčne prednosti, kot to opredeljuje 87. člen *Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti*.

Državne pomoči so opredeljene kot individualne - namenjene so določenemu in v naprej znanemu prejemniku ali kot splošne sheme državnih pomoči – prejemniki v naprej niso znani in so opredeljeni le na splošno.

Državna pomoč je v Sloveniji dodeljena iz proračunskih **virov** v različnih oblikah, pri čemer so instrumenti lahko neposredni (npr. dotacije, ugodna posojila,...) ali posredni (preko zmanjšanih prihodkov proračuna). Viri sredstev pa so domači ali tuji.

V Zakonu so v 4. členu **dajalci** pomoči opredeljeni kot vse institucionalne enote, ki so v skladu s statističnimi predpisi opredeljene v sektorju država.

Dejanski **prejemniki** državnih pomoči so lahko pravne osebe, ne glede na pravni status, organizacijo ali lastništvo, ter fizične osebe, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev.

Pomoči po pravilu »de minimis« so pomoči, ki zaradi svoje višine ne izkrivljajo ali ogrožajo konkurence in ne predstavljajo državnih pomoči, kot to opredeljuje Uredba Komisije (ES) št. 69/2001 o uporabi 87. in 88. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za državno pomoč »de minimis«. Pri tej vrsti pomoči skupni znesek pomoči ne sme preseči zneska 100.000 EUR v tolaški protivrednosti v obdobju treh let od zadnjega prejema takšne pomoči, ne glede na obliko ali namen pomoči.

Vsebina

Poročilo zajema leta 2003, 2004 in 2005 in je razdeljeno na **osem** delov.

V *prvem delu* prikazuje podatke o celotnih državnih pomočeh v letih 2003, 2004 in 2005 v skupnem znesku, po posameznih kategorijah in po instrumentih. Podatki o višini državnih pomoči so prikazani tako v absolutni vrednosti (v SIT in EUR), kot v relativnih razmerjih. *Drugi del* predstavlja podrobnejši prikaz dodeljenih državnih pomoči po statističnih regijah. *Tretji del* je namenjen industriji in storitvam, ki zavzemajo pomemben delež v strukturi državnih pomoči. Ta kategorija vključuje horizontalne cilje in posebne sektorje. *Četrty del* je namenjen pomočem, ki so bile dodeljene v kmetijstvu in ribištvu, *peti del* pa regionalnim pomočem. V letošnje poročilo smo kot *šesti del* dodali pregled dodeljenih pomoči po pravilu »de minimis«. V *sedmem delu* so

državne pomoči razvrščene po dejavnostih, v *osmem delu* pa je prikazana ocena uspešnosti dodeljenih pomoči po posameznih shemah oziroma individualnih pomočeh.

Kategorije državnih pomoči, instrumenti, vrste podatkov, viri in metode zbiranja podatkov so podrobneje opredeljeni v *Prilogi 1*, statistični podatki pa v *Prilogi 2*.

OSNOVNE UGOTOVITVE

Državne pomoči v Sloveniji so se v zadnjem letu v primerjavi s preteklimi občutno zmanjšale. Delež državnih pomoči v bruto domačem proizvodu je v letu 2005 prvič padel pod 1%. S primerjavo državnih pomoči kot deleža v bruto domačem proizvodu je v daljšem časovnem obdobju opazen trend zmanjševanja državnih pomoči, saj se je delež od leta 1997, ko je znašal 2,76%, v primerjavi z letom 2005, ko je znašal 0,98%, zmanjšal skoraj za trikrat.

Slovenija je v primerjavi z državami v EU-25 (0,57% BDP) glede deleža državnih pomoči v BDP (brez transportnega sektorja) v zgornji tretjini po višini deležev vseh držav. Največji delež imata Malta (3,10%) in Finska (1,66%). EK običajno primerja podatke o dodeljenih državnih pomočeh ločeno, oziroma brez pomoči, ki so bile dodeljene v transportni sektor, ter pomoči dodeljene v kmetijstvo in ribištvo. Tako je povprečni delež državnih pomoči v BDP pri vseh članicah EU brez teh treh sektorjev v letu 2004 znašal 0,44%, v Sloveniji pa 0,53% v letu 2004 in 0,46% v letu 2005. Pri novih članicah EU-10 je ta delež za leto 2004 znašal 0,70%. Podatki o deležu državnih pomoči brez pomoči transportnemu sektorju ter kmetijstvu in ribištvo kažejo, da je delež državnih pomoči v BDP pri novih članicah občutno višji kot pri starih.

V EU je višina državnih pomoči (z izključitvijo transportnega sektorja) v zadnjem štiriletnem obdobju skorajda nespremenjena. V Sloveniji, od začetka spremljanja dodeljevanja državnih pomoči, pa do danes (v kolikor izključimo transportni sektor), višina državnih pomoči pada, v zadnjem letu pa je opazno nekoliko večje zmanjšanje dodeljenih pomoči.

Med posameznimi kategorijami državnih pomoči v Sloveniji so v obdobju 2003 - 2005 še vedno prevladovali državne pomoči, namenjene kmetijstvu in ribištvo (38% vseh pomoči v letu 2005), ki pa so se v primerjavi z letoma 2003 in 2004 znižale za več kot 40%. Razlog za tako veliko znižanje je predvsem v spremenjenem prikazovanju pomoči, ki so dodeljene v tem sektorju. Z vstopom v EU se namreč pomoči dodeljene na podlagi Skupne kmetijske politike (CAP) ne obravnavajo kot državne pomoči.

Delež državnih pomoči za horizontalne cilje se je v zadnjem letu povečal za 3,6% in znaša 26,53%. V strukturi pomoči za horizontalne cilje imajo v letu 2005, tako kot v predhodnem letu, še vedno največji delež pomoči za raziskave in razvoj (33,1% horizontalnih pomoči) ter pomoči za zaposlovanje (21,6% horizontalnih pomoči), sledijo pa jim pomoči za varstvo okolja (20,0% horizontalnih pomoči). V primerjavi z letom 2004 so narasle pomoči za raziskave in razvoj, zaposlovanje ter pomoči za SME, medtem, ko se je delež pomoči ostalim kategorijam (varstvo okolja, varčevanje z energijo, reševanje in prestrukturiranje, usposabljanje) znižal.

Delež državnih pomoči pri posebnih sektorjih v strukturi vseh pomoči se je po večjem porastu v letih 2004 in 2005 zopet znižal na predhodno raven, in sicer iz 26,2% vseh pomoči v letu 2004 na 19,53% v letu 2005. Delež teh pomoči v letu 2004 je hkrati tudi najvišji delež v zadnjih petih letih, to pa predvsem zaradi transportnega sektorja. Pomoči za transport, ki so v letih 2003 in 2004 zaradi prestrukturiranja *Slovenskih železnic* predstavljale znaten delež državnih pomoči, so v letu 2005 padle, saj se izvaja le še kadrovske del sanacije podjetja.

Pri regionalnih ciljih se je v primerjavi s preteklimi leti višina oz. delež državnih pomoči najbolj povečala. Te pomoči so se povečale za skoraj štirikrat in v strukturi celotnih državnih pomoči

predstavljajo 15,34% vseh pomoči. Takšna rast pomoči je predvsem rezultat bistveno večjega izvajanja pomoči po shemi spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti, k čemer so pripomogli tudi evropski skladi ter individualna pomoč za izvajanje investicijskega programa podjetja Revoz.

Za leto 2004 bi težko rekli, da je Slovenija sledila ciljem Lizbonske strategije - to je čim manj pomoči v posebne sektorje ter čim manj pomoči za reševanje in prestrukturiranje. Leto 2005 pa je že bližje tem ciljem.

V letu 2005 so bile vse pomoči, ki so prikazane v tem letnem poročilu predhodno tudi priglašene. Kljub temu je za 0,01% takih pomoči, ki so bile odobrene pred letom 2000, dodeljene pa v letu 2005.

I. CELOTEN OBSEG DRŽAVNIH POMOČI

1.1. Primerjava z osnovnimi makroekonomskimi kazalci

Državne pomoči v Sloveniji so se v zadnjem letu močno zmanjšale, tako da lahko rečemo, da sledijo ciljem Lizbonske strategije - manj in boljje orientirane državne pomoči. Če primerjamo višino državnih pomoči izraženo tako v tolarjih kot v EUR, je opazno nihanje med leti, z vključitvijo primerjave s preteklimi leti (1997 - 2005), pa je opazen trend padanja višine državnih pomoči v Sloveniji.

Tabela 1: Državne pomoči v Sloveniji v letih 2003, 2004 in 2005, v primerjavi z BDP, stroški države in zaposlenostjo

	<i>Enota mere</i>	2003	2004	2005
Državne pomoči	v mio SIT	91.854,38	102.439,33	64.285,23
Državne pomoči	v mio EUR ³	393,04	428,86	268,26
BDP	v mio SIT	5.813.541	6.251.244	6.557.698
BDP	v mio EUR	24.876	26.171	27.365
Delež državnih pomoči v BDP	v %	1,58%	1,64%	0,98%
Stroški države	v mio SIT	2.555.894	2.768.427	2.941.756
Stroški države ⁴	v mio EUR	10.936	11.590	12.276
Delež državne pomoči v stroških države	v %	3,59%	3,70%	2,19%
Zaposlenost ⁵	število	910.471	914.288	920.933
Državne pomoči na zaposlenega	v SIT	100.886,64	112.042,70	69.804,48
Državne pomoči na zaposlenega	v EUR	431,68	469,07	291,29
Državne pomoči na prebivalca	v SIT	46.009,25	51.281,46	32.088,74
Državne pomoči na prebivalca	v EUR	196,87	214,69	133,91

V letu 2004 je bilo opazno zvišanje dodeljenih državnih pomoči, kar je bilo predvsem rezultat povečanja pomoči v transportnem in kmetijskem sektorju, ter pomoči namenjene reševanju in prestrukturiranju.

V letu 2005 je slika povsem drugačna. Državne pomoči so se znižale prav na vseh področjih z izjemo pomoči namenjene za mala in srednje velika podjetja ter pomoči namenjene manj razvitim območjem (regionalne pomoči).

V obdobju 1996–2005 je povprečna realna rast BDP v Sloveniji (3,9 %) presegla povprečje EU-25 za 1,6 odstotne točke, EU-15 za 1,7 odstotne točke, povprečje novih držav članic pa za 0,2 odstotne točke. V obdobju 2000–2005 se je gospodarska rast v EU-25 v primerjavi s prejšnjim obdobjem v povprečju upočasnila (2,0 %) kot posledica počasnejše rasti v EU-15, medtem ko se je gospodarska rast v novih državah v povprečju nekoliko okrepila (3,8 %). V Sloveniji se je realna rast BDP v povprečju upočasnila za eno odstotno točko (na 3,5 %) in je gospodarsko rast v EU-15 presegala za 1,5 odstotne točke, kar je manj kot v prejšnjem obdobju in znaša

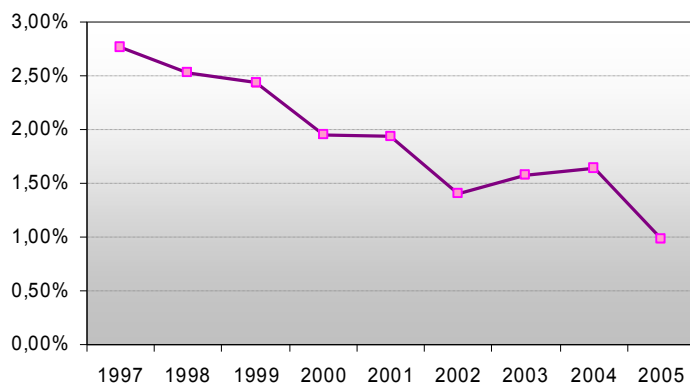
³ Povprečni tečaj Banke Slovenije za 1 EUR je znašal v letu 2003 233,7 SIT v letu 2004 238,9 SIT in v letu 2005 239,64SIT (Vir: Bilten BS April/2006)

⁴ Bilten javnih financ 4/2006

⁵ Zaposleni in samozaposleni, vir: SURS Nacionalni računi

približno polovico preseganja gospodarske rasti razvitejših članic, ki je potrebno za uresničitev gospodarskega cilja SRS. Med novimi članicami sta nižjo povprečno gospodarsko rast v tem obdobju dosegli le Malta in Poljska⁶.

Slika 1: Delež državnih pomoči v BDP v Sloveniji po letih v %

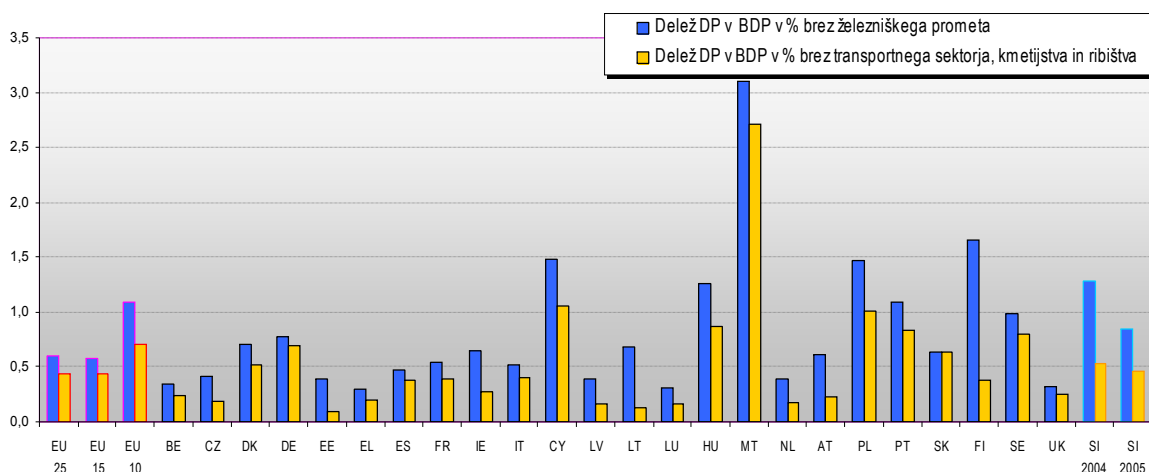
S primerjanjem državnih pomoči kot deleža v bruto domačem proizvodu, je opaziti trend zmanjševanja državnih pomoči v Sloveniji, saj se je delež od leta 1997, ko je znašal 2,76% v primerjavi z letom 2005, ko znaša 0,98%, zmanjšal skoraj za trikrat.

V letu 2005 so v Sloveniji dodeljene državne pomoči izražene v nacionalni valuti znašale 64.285,23 milijonov tolarjev, kar je za 37,45% manj, kot so znašale državne pomoči v letu 2004 oziroma 31,75% manj kot v letu 2003.

1.2. Primerjava s članicami Evropske skupnosti

Podatki, ki prikazujejo trend gibanja državnih pomoči v EU temeljijo na zadnjih razpoložljivih podatkih, objavljenih na internetnih straneh Evropske komisije⁷. Slovenija je v primerjavi z državami v EU glede deleža državnih pomoči v BDP na zgornji meji, vendar ne presega najvišjih deležev, ki ga imajo Malta, Finska, Ciper in Poljska.

Slika 2: Delež državnih pomoči v BDP v državah EU in v Sloveniji v letu 2004, v %

Na sliki je prikazan delež državnih pomoči v BDP v državah EU za leto 2004, za Slovenijo pa za leti 2004 in 2005 posebej.

⁶ UMAR, Poročilo o razvoju 2006

⁷ State Aid Scoreboard autumn 2005, 9.12.2005

V prvem delu *tabele 2* niso vključene pomoči, namenjene železnicam oziroma železniškemu prometu. V drugem delu tabele pa so izključene tudi pomoči v kmetijstvu in ribištvu.

Tabela 2: Državne pomoči v Sloveniji v primerjavi z EU v letu 2004

Leto 2004	Višina državnih pomoči brez železniškega prometa		Višina državnih pomoči brez transportnega sektorja, kmetijstva in ribištva	
	v mio EUR	Delež v BDP v %	v mio EUR	Delež v BDP v %
<i>EU 25</i>	61.426,90	0,60	45.461,40	0,44
<i>EU Stare članice (15)</i>	56.207,90	0,57	41.987,10	0,43
<i>EU nove članice (10)</i>	5.219,00	1,09	3.474,30	0,70
Belgija	971,90	0,34	685,30	0,24
Češka	351,80	0,41	164,90	0,19
Danska	1.375,30	0,71	1.002,60	0,52
Nemčija	17.235,50	0,78	15.128,30	0,69
Estonija	34,70	0,39	8,40	0,09
Grčija	472,70	0,29	329,60	0,20
Španija	3.975,00	0,47	3.136,00	0,37
Francija	8.915,00	0,54	6.348,40	0,39
Irska	951,00	0,65	393,10	0,27
Italija	7.037,20	0,52	5.414,60	0,40
Ciper	184,00	1,48	131,50	1,06
Latvija	43,50	0,39	17,40	0,16
Litva	121,60	0,68	22,60	0,13
Luksemburg	78,50	0,31	43,50	0,17
Madžarska	1.015,10	1,26	696,40	0,87
Malta	134,10	3,10	117,30	2,71
Nizozemska	1.813,50	0,39	853,70	0,18
Avstrija	1.426,70	0,61	524,20	0,22
Poljska	2.872,80	1,47	1.972,40	1,01
Portugalska	1.474,90	1,09	1.114,30	0,83
Švedska	211,70	0,64	207,00	0,63
Finska	2.293,10	1,66	571,40	0,38
Švedska	2.745,50	0,99	2.231,40	0,80
Velika Britanija	5.442,50	0,32	4.210,60	0,25
Slovenija 2004	334,51	1,28	139,39	0,53
Slovenija 2005	229,95	0,84	126,39	0,46

Najnižji delež državnih pomoči v BDP v EU imajo Velika Britanija, Grčija in Luksemburg (okrog 0,30% BDP). Na Finskem več kot 70% vseh pomoči dodelijo v sektor kmetijstva, zato imajo relativno visok delež državnih pomoči v BDP. To se vidi tudi iz zgoraj prikazane tabele, kajti ko iz državnih pomoči izvajamo še pomoči v kmetijstvu in ribištvo, je Finska ena izmed držav z nižjim deležem državnih pomoči v BDP.

Z izključitvijo sektorja kmetijstva in ribištva imajo najnižji delež državnih pomoči baltske države, Estonija, Latvija in Litva (od 0,09% do 0,16%). Več kot polovica vseh držav članic ima delež državnih pomoči nižji od 0,40% BDP. Slovenija je še vedno nekoliko nad evropskim

povprečjem, ki je za leto 2004 znašal 0,44% BDP. V primerjavi z 10 novimi članicami, kjer so državne pomoči v povprečju dosegle 0,70% BDP, pa je Slovenija pod povprečjem, saj se je v zadnjih dveh letih delež državnih pomoči v BDP brez kmetijstva, ribištva in transporta giblje okrog 0,50% (v letu 2005 je bil 0,46% BDP).

Če primerjamo absolutne višine dodeljenih državnih pomoči v letu 2004 vidimo, da pomoči, dodeljene s strani 10 novih članic EU, predstavljajo le 8,5% vseh dodeljenih pomoči v EU. Največ pomoči je dodeljenih v Nemčiji, Franciji, Italiji in Veliki Britaniji, kar predstavlja kar 62,9% vseh dodeljenih pomoči. Med novimi članicami izstopa edino Poljska, ki je v letu 2004 dodelila 4,6% vseh pomoči, ki so bile dodeljene v EU.

1.3. Pregled državnih pomoči po kategorijah

Državne pomoči v Sloveniji so se v letu 2005 bistveno znižale. Za to leto je značilno znižanje državnih pomoči prav na vseh področjih, razen na področju dodeljevanja pomoči malim in srednje velikim podjetjem ter pomoči, namenjene doseganju regionalnih ciljev.

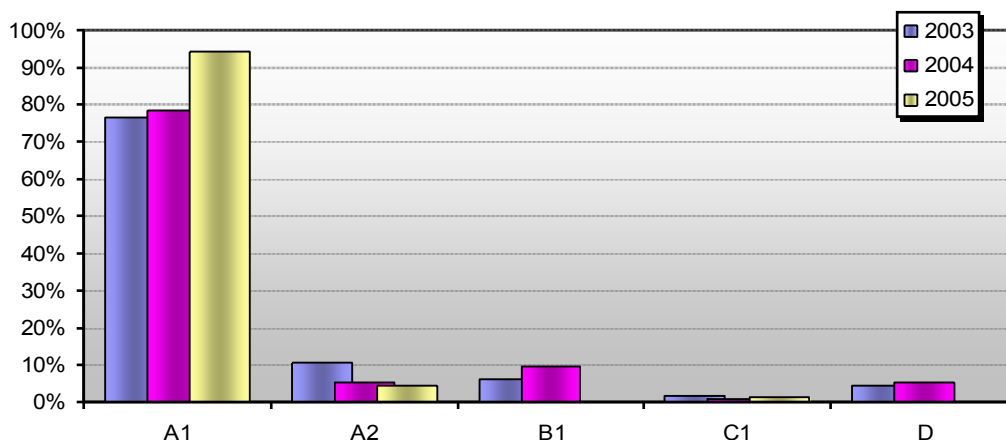
Tabela 3: Državne pomoči v Sloveniji po posameznih kategorijah v letih 2003, 2004 in 2005

Kategorija	Leto 2003			Leto 2004			Leto 2005		
	v mio SIT	v mio EUR	Deleži DP	v mio SIT	v mio EUR	Deleži DP	v mio SIT	v mio EUR	Deleži DP
Kmetijstvo	40.705,94	174,18	44,32%	46.602,31	195,10	45,49%	24.768,22	103,36	38,53%
Ribištvo	81,89	0,35	0,09%	3,71	0,02	0,00%	48,61	0,20	0,08%
Kmetijstvo in ribištvo	40.787,82	174,53	44,40%	46.606,02	195,12	45,50%	24.816,83	103,56	38,60%
Horizontalni cilji	28.893,29	123,63	31,46%	26.241,77	109,86	25,62%	17.053,54	71,16	26,53%
R&D	7.453,08	31,89	8,11%	5.799,88	24,28	5,66%	5.638,22	23,53	8,77%
Varstvo okolja	8.772,69	37,54	9,55%	5.679,61	23,78	5,54%	3.403,27	14,20	5,29%
Reševanje in prestrukturiranje	4.465,23	19,11	4,86%	5.452,10	22,83	5,32%	21,81	0,09	0,03%
SME	2.485,20	10,63	2,71%	807,77	3,38	0,79%	2.185,60	9,12	3,40%
Zaposlovanje	4.234,30	18,12	4,61%	5.498,85	23,02	5,37%	3.677,62	15,35	5,72%
Usposabljanje	515,70	2,21	0,56%	887,91	3,72	0,87%	361,97	1,51	0,56%
Varčevanje z energijo	264,63	1,13	0,29%	583,48	2,44	0,57%	149,43	0,62	0,23%
Kultura	702,47	3,01	0,76%	1.532,17	6,41	1,50%	1.615,62	6,74	2,51%
Posebni sektorji	18.869,46	80,74	20,54%	26.835,34	112,35	26,20%	12.556,55	52,40	19,53%
Transport	13.544,75	57,96	14,75%	22.537,86	94,36	22,00%	9.179,89	38,31	14,28%
Premogovništvo	3.751,33	16,05	4,08%	3.378,76	14,15	3,30%	3.376,66	14,09	5,25%
Ostali sektorji	1.573,38	6,73	1,71%	918,73	3,85	0,90%			
Regionalni cilji	3.303,80	14,14	3,60%	2.756,19	11,54	2,69%	9.858,31	41,14	15,34%
Skupaj	91.854,38	393,04	100,00%	102.439,33	428,86	100,00%	64.285,23	268,26	100,00%

Državne pomoči so se v letu 2005 v primerjavi z letom 2004, v absolutnih zneskih, najbolj znižale na področju reševanja in prestrukturiranja (za 99%), varčevanja z energijo (74,4%), transporta (za 59,4%) in usposabljanja (za 59,3%). Večje znižanje je opazno tudi na področju kmetijstva. Razlog za znižanje pomoči na tem področju je v spremenjenem prikazovanju pomoči, ki so dodeljene v tem sektorju. Z vstopom v EU se namreč pomoči dodeljene na

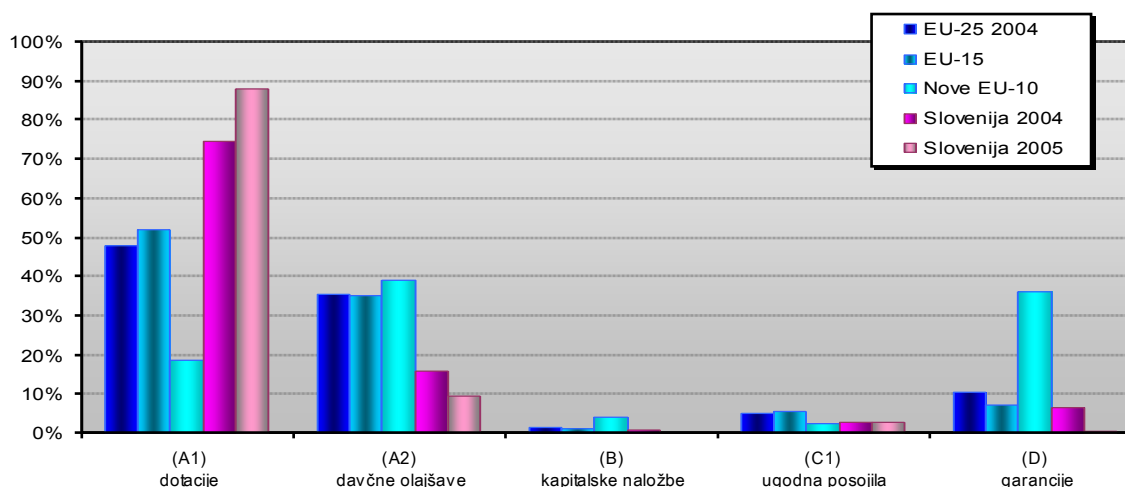
podlagi Skupne kmetijske politike (CAP) ne obravnavajo kot državne pomoči. K znižanju celotnih državnih pomoči v letu 2005 je pripomoglo tudi zmanjšanje državnih pomoči v transportu oz. železniškem prometu, saj so v letih 2003 in 2004 letu Slovenske železnice pridobile večjo pomoč za reševanje in prestrukturiranje, v letu 2005 pa se je izvajal le še kadrovski del sanacije te družbe. Pomoči so se povečale kar za 169% na področju malih in srednje velikih podjetjih, čeprav niso dosegle višine iz leta 2003, tako da so v primerjavi z letom 2003 še vedno nižje za 14%. Najbolj, tako absolutno kot deležno, so se povečale pomoči za regionalne cilje, in sicer za 256%. V celotnem obdobju, odkar v Sloveniji spremljamo državne pomoči, še niso bile tako visoke, njihov delež v strukturi celotnih državnih pomoči znaša kar 15,3%. Podoben delež imajo tudi stare države članice EU.

Slika 3: Deleži državnih pomoči po skupinah instrumentov v letih 2003, 2004 in 2005

V letu 2005 je bilo z instrumentom A1 (dotacije) dodeljenih kar 94,2% vseh pomoči. Pomoči dodeljene s pomočjo instrumentov skupine A2 (oprostitve, izjeme in olajšave) se zmanjšujejo in so v letu 2005 predstavljale 4,4% vseh pomoči. Instrument C1 (ugodna posojila) se vsa zadnja tri leta gibljejo nekoliko nad 1% dodeljenih pomoči. Instrumenti skupine B1 (finančni transferji države v obliki kapitalskih naložb) v letu 2005 niso bili uporabljeni, prav tako so bile pomoči dodeljene s pomočjo instrumentov skupine D (garancije) zanemarljive, saj so predstavljale le 0,14% vseh državnih pomoči.

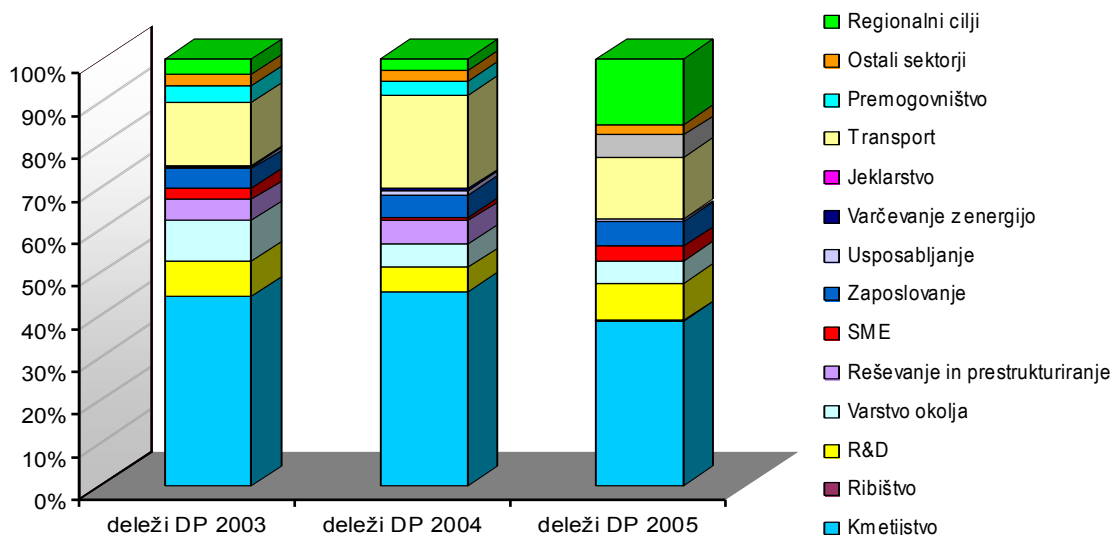
Slika 4: Primerjava deleža uporabljenih instrumentov državnih pomoči v Sloveniji v letih 2004 in 2005 in v državah EU v letu 2004, brez kmetijstva ribištva in transporta.

V primerjavi z različnimi skupinami držav članic EU se uporaba instrumentov v Sloveniji močno razlikuje od vseh skupin. Slovenija ima namreč izredno visok delež dodeljenih pomoči s

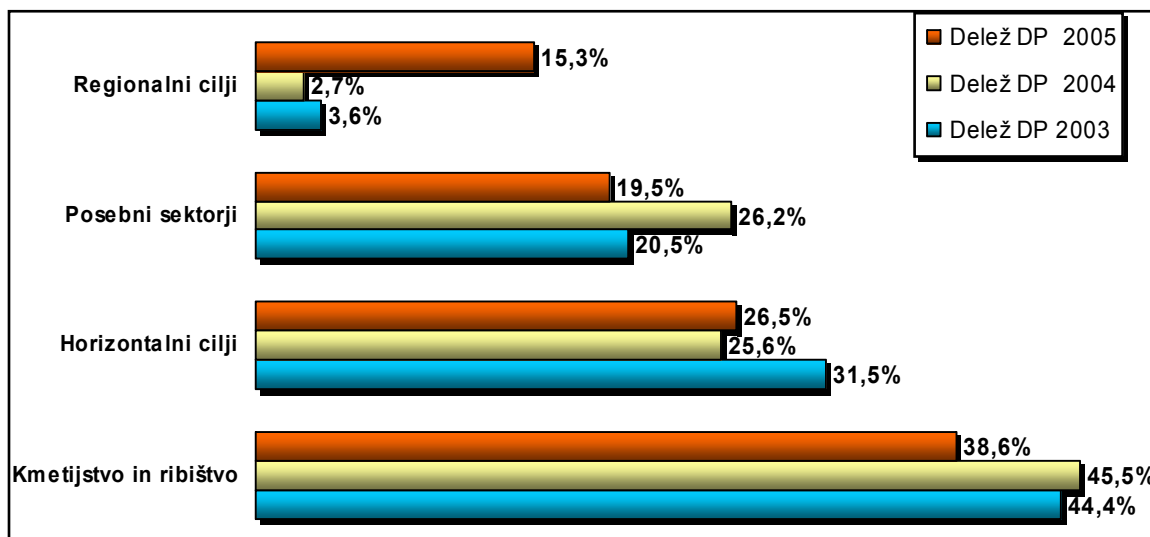
pomočjo dotacij, manjši del so uporabljene še davčne olajšave, medtem ko so vsi ostali instrumenti bolj ali manj zanemarljivo majhni. V ostalih državah je pestrost uporabe različnih instrumentov bistveno večja. V EU je bilo v letu 2004 prvič s pomočjo dotacij dodeljenih manj kot 50% vseh sredstev državnih pomoči.

Slika 5: Deleži državnih pomoči Sloveniji po kategorijah glede na celotno državno pomoč v letih 2003, 2004 in 2005

Med posameznimi kategorijami državnih pomoči so v obdobju 2003 -2005 prevladovali pomoči namenjene kmetijstvu. Delež pomoči se je v letu 2005 znižal za 15,3%. Iz slike 5 je razvidno tudi večje znižanje deleža, ki predstavlja pomoči za transport. Ta se je v primerjavi z letom 2004 znižal za 35,1%. Delež pomoči za raziskave in razvoj se je povečal za 54,9%, za mala in srednje velika podjetja pa za kar 331,1%. Regionalne pomoči, ki so v letu 2005 najbolj narasle, so delež pomoči povečale kar za 469% v primerjavi s preteklim letom. V treh letih, ki jih zajema poročilo, je opazen preobrat glede deleža pomoči znotraj posameznih sektorjev.

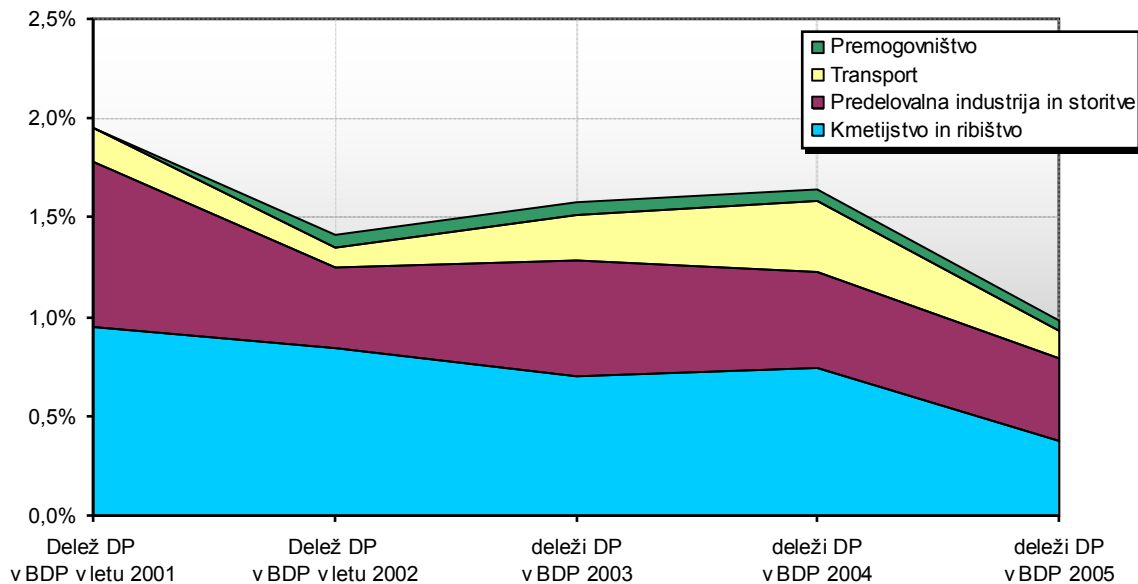
Slika 6: Spreminjanje deležev državnih pomoči znotraj posameznih sektorjev v letih 2003, 2004 in 2005

Delež pomoči, ki je bil dodeljen v posebnih sektorjih se je znižal za 20,3% in je padel na nivo iz leta 2003. Ravno tako se je znižal delež pomoči dodeljen v kmetijstvu in ribištvu in sicer za

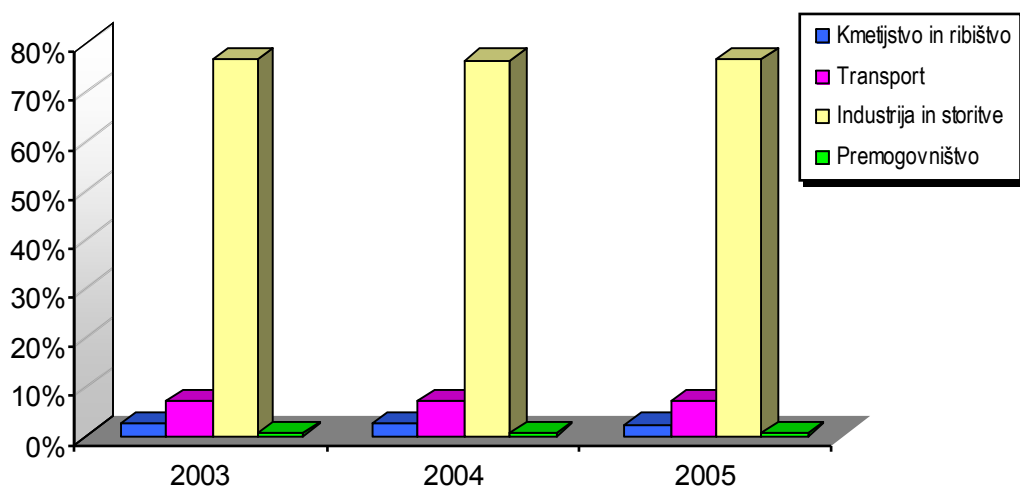
15,2%. Pomoči, ki so bile namenjene horizontalnim ciljem so ostale na nivoju leta 2004, še vedno pa zaostajajo za letom 2003, vendar predvsem zaradi zmanjšanja pomoči za reševanje in prestrukturiranje. Delež pomoči, namenjen regionalnim ciljem, pa je nadpovprečno narasel, kar je zelo dobro vidno iz *slike 6*.

Slika 7: Deleži državnih pomoči izbranih sektorjev v celotnem BDP v obdobju 2001-2005

Slika 7 prikazuje kako se trend deleža državnih pomoči v BDP zmanjšuje. Izjemi sta bili leti 2003 in 2004, ko se je delež državnih pomoči v BDP nekoliko povečal, predvsem, kot že večkrat omenjeno, na račun pomoči železnicam oz. transportnemu sektorju. Vse do leta 2005 je imela Slovenija v primerjavi z EU nekoliko višji delež državnih pomoči v BDP, v letu 2005 pa je prišla na nivo, kot ga imajo tudi nekatere države članice EU.

Slika 8: Delež dodane vrednosti v izbranih sektorjih v letih 2003, 2004 in 2005

Če primerjamo deleže dodane vrednosti glede na skupno dodano vrednost vidimo, da največji delež prispeva industrija in storitve (raziskave in razvoj, varstvo okolja, majhna in srednja podjetja, trgovina, varčevanje z energijo, zaposlovanje, usposabljanje, jeklarstvo, drugi sektorji,

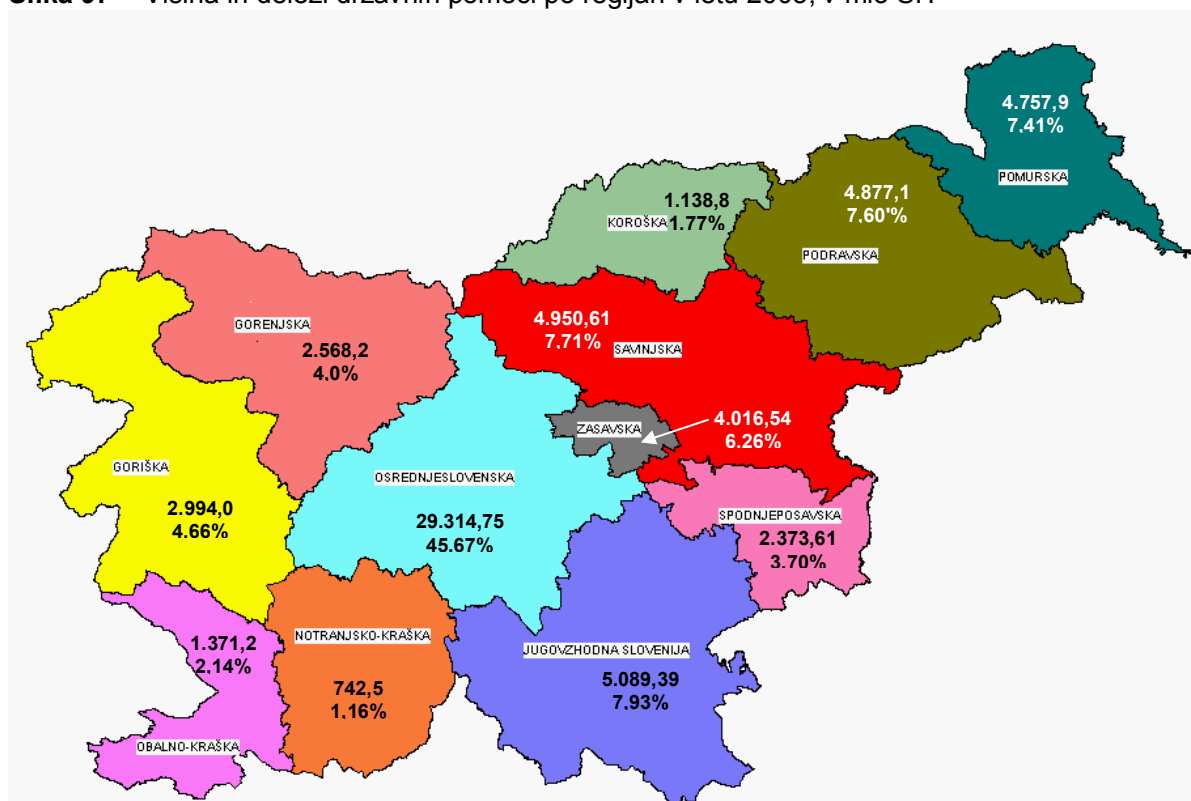
finančne storitve, razvoj manj razvitih območij), sledi ji transport, kmetijstvo pa je šele na tretjem mestu. Razmerje med leti ostaja skoraj nespremenjeno.

II. PORAZDELITEV DRŽAVNIH POMOČI PO REGIJAH

2.1. Obseg državnih pomoči v Sloveniji po statističnih regijah

Podatki prikazujejo vse pomoči, ki so bile dodeljene v posamezni regiji v vseh kategorijah. Uvrstitev v posamezno regijo je opredeljena na podlagi sedeža (npr. podjetja, samostojnega podjetnika, kmeta) prejemnika pomoči. Podrobnejša porazdelitev državnih pomoči po regijah in kategorijah je prikazana v prilogi 2, tabela P8.

Slika 9: Višina in deleži državnih pomoči po regijah v letu 2005, v mio SIT

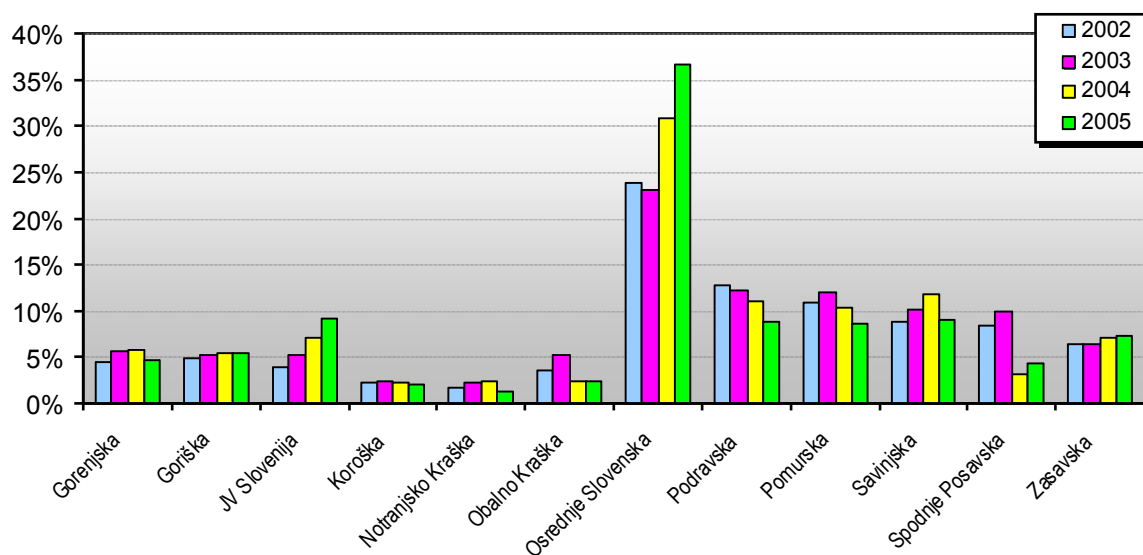
Iz podatkov je razvidno, da je največ državnih pomoči prejela osrednja Slovenija, ki je s 45,6% daleč pred ostalimi regijami. Sledijo ji JV Slovenija, Savinjska, Podravska in Pomurska regija. Najmanj pomoči so prejele Notranjsko kraška, Koroška in Obalno kraška regija.

V primerjavi z letom 2004 so se državne pomoči gledano v absolutnih zneskih znižale prav v vseh regijah. Najbolj so se pomoči znižale v Notranjsko kraški regiji, saj so nižje kar za 62,7%. V tej regiji so se pomoči znižale predvsem v kmetijskem sektorju (za 60%) in pa pomoči namenjene za reševanje in prestrukturiranje, ki jih v letu 2005 ni bilo. V Savinjski regiji so se pomoči znižale za 47,5%, na Gorenjskem pa za 45,3%. V obeh regijah so se pomoči najbolj znižale na področju kmetijstva, varstva okolja in usposabljanja.

Če primerjamo deleže državnih pomoči po regijah, ugotovimo, da se je delež državnih pomoči povečal v Spodnje posavski regiji za 31%, sledi ji JV Slovenija, s 30% povečanjem deleža ter osrednja Slovenija, kjer je zabeleženo 19,2% povečanje deleža državnih pomoči.

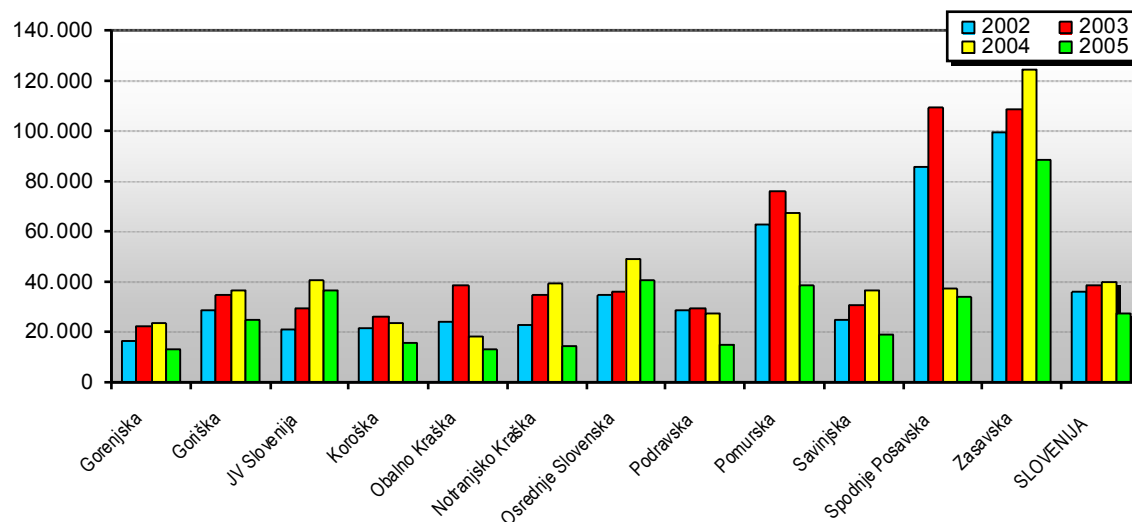
Pri Osrednjeslovenski regiji je potrebno omeniti, da je delež državnih pomoči v tej regiji realno nižji, saj je izredno težko izločiti vse družbe, ki imajo sedež v osrednji Sloveniji, delujejo pa na področju celotne Slovenije. Med temi podjetji najbolj izstopajo Slovenske železnice, zato so pri nadaljnjem pregledu po regijah pomoči, namenjene železnicam, izključene.

Slika 10: Delež državnih pomoči po regijah v obdobju 2002 - 2005, brez državne pomoči dodeljene Slovenskim železnicam

Z vključitvijo števila prebivalcev⁸ v regiji, je slika nekoliko drugačna. Povprečna višina državnih pomoči na prebivalca v Sloveniji v letu 2005 znaša 27.641 SIT (brez pomoči dodeljene transportu). Če pogledamo povprečno višino dodeljenih državnih pomoči na prebivalca po regijah, opazimo, da nekatere izmed njih močno presegajo državno povprečje.

Slika 11: Povprečna višina dodeljenih državnih pomoči na prebivalca po regijah za obdobje 2002-2005, brez državne pomoči dodeljene Slovenskim železnicam

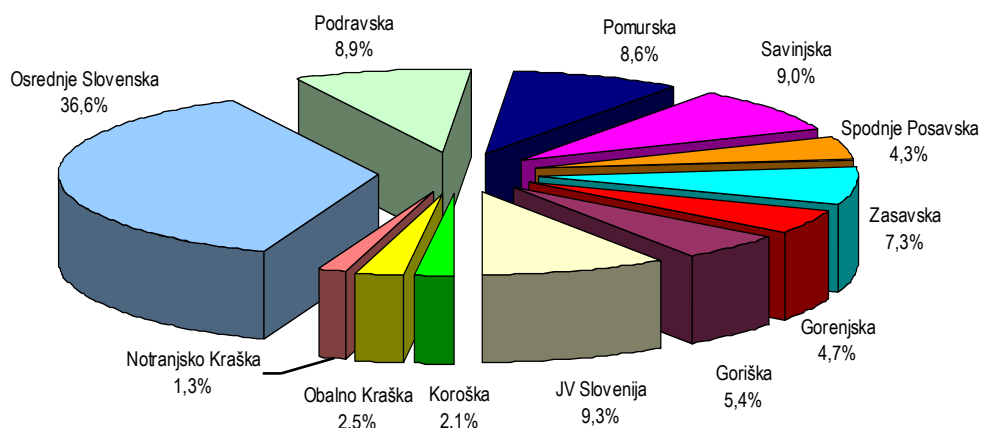
Največ državnih pomoči na prebivalca v letu 2005 so prejeli v Zasavski (88.566 SIT), Osrednjeslovenski (40.268 SIT) in Pomurski regiji (38.855 SIT), najmanj pa v Gorenjski (12.900 SIT), Obalno-kraški (12.982 SIT) in Notranjsko kraški regiji (14.510 SIT). V primerjavi z letom

⁸ Število prebivalcev, Vir: SURS

2004 so se najbolj znižale pomoči na prebivalca v Notranjsko kraški, Savinjski in Gorenjski regiji.

Pri podrobnejšem regijskem pregledu dodeljenih državnih pomoči v letu 2005 še vedno izstopa Osrednjeslovenska regija, vendar predvsem na račun prejemnikov pomoči za namen kmetijstva in pomoči za namen raziskav in razvoja.

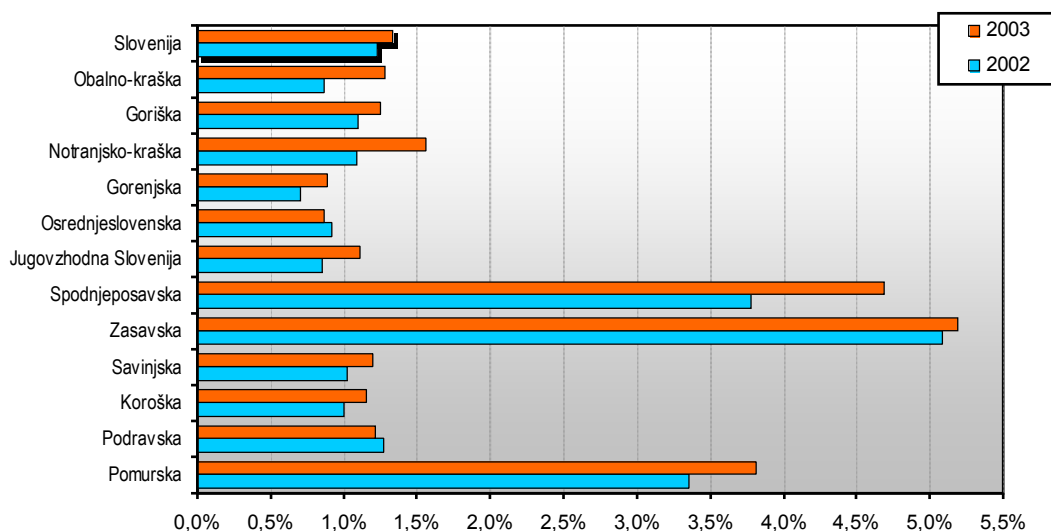
Slika 12: Delež državnih pomoči v Sloveniji po posameznih regijah⁹ v letu 2005, brez državne pomoči dodeljene Slovenskim železnicam

2.2. Primerjava z bruto družbenim proizvodom

Zelo pomembna je primerjava dodeljene državne pomoči v primerjavi z BDP. Zadnji dosegljivi podatki o BDP po regijah so za leto 2003, vendar pa je kljub nekoliko starim podatkom opazno, da so državne pomoči v BDP najbolj zastopane v Zasavski, Spodnje posavski in Pomurski regiji.

Slika 13: Delež državnih pomoči po posameznih regijah v letih 2002 in 2003, v primerjavi z regijskim BDP, brez državne pomoči dodeljene Slovenskim železnicam

⁹ Statisticne regije - SKTE 3 (12), 2000

III. POMOČ V SEKTORJU INDUSTRIJA IN STORITVE

3.1. Obseg in trend

V Sloveniji je bilo v preteklosti v sektorju industrija in storitve¹⁰ dodeljenih približno polovica vseh sredstev državnih pomoči med vsemi sektorji. V letu 2005 se je ta delež nekoliko znižal in znaša 46% vseh državnih pomoči.

Tabela 4: Državne pomoči v sektorju industrija in storitve v letih 2003, 2004 in 2005

	<i>Enota mere</i>	2003	2004	2005
Industrija in storitve	<i>v mio SIT</i>	47.763	53.077	29.610
Industrija in storitve	<i>v mio EUR</i>	204,4	222,2	123,6
Dodana vrednost	<i>v mio SIT</i>	3.878.036	4.160.470	4.329.251
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	16.594	17.418	18.066
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti tega sektorja	<i>v %</i>	1,23%	1,28%	0,68%
Zaposlenost	<i>število</i>	633.391	638.651	636.206
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v SIT</i>	75.408	83.108	46.542
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	323	348	194

V letu 2005 je bilo v Sloveniji sektorju industrija in storitve dodeljenih 55,8% manj pomoči kot v letu 2004 in za 36,9% manj v primerjavi z letom 2003.

V letu 2005 je delež horizontalnih ciljev (57,6%) in posebnih sektorjev (42,4%) v strukturi pomoči v industriji in storitvah ravno obraten, kot v preteklem letu. Pomoči, dodeljene po horizontalnih ciljih, so se povečale za 16,6%, medtem ko se je delež v posebnih sektorjih znižal za 16,1% v primerjavi z letom 2004.

V kolikor primerjamo te pomoči v sektorju industrije in storitev, so pomoči dodeljene po horizontalnih ciljih, v letu 2004 dosegle najnižjo raven v zadnjih petih letih, saj je delež padel z 66,43% v letu 2000 na 49,4%. V letu 2005 pa je ta del zopet pričel rasti. Delež državnih pomoči posebnih sektorjev v industriji in storitvah je v letu 2004 dosegel najvišjo raven v zadnjih letih (50,6%), v letu 2005 pa se je trend obrnil navzdol (42,4%).

Delež državnih pomoči v dodani vrednosti sektorja se je v zadnjem letu skoraj prepolovil. V EU je bilo v letu 2004 v sektorju industrija in storitve dodeljenih približno 65% državnih pomoči.

¹⁰ Sektor industrija in storitve v tem poročilu vključuje naslednje kategorije pomoči: raziskave in razvoj, varstvo okolja, reševanje in prestrukturiranje, mala in srednjevelika podjetja, zaposlovanje, usposabljanje, varčevanje z energijo, jeklarstvo, transport, premogovništvo ter ostale sektorje

3.2. Horizontalni cilji

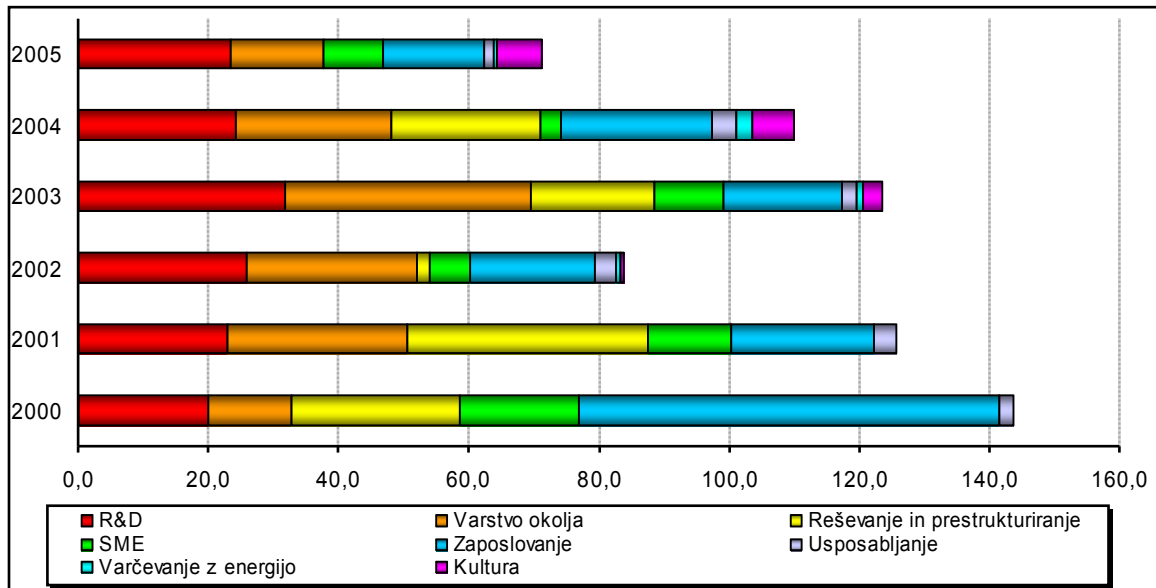
Pomoči, dodeljene po horizontalnih ciljih imajo manjši vpliv na izkrivljanje konkurence, kot pomoči, dodeljene v posebnih sektorjih. Med leti 2002 in 2004 je opazno nihanje dodeljenih državnih pomoči za namene horizontalnih ciljev. V strukturi vseh pomoči so se deleži državnih pomoči za te namene vseskozi zmanjševali, razen v letu 2003, ko je bilo opazno povečanje za 30% glede na preteklo leto. V letu 2005 je delež državnih pomoči za horizontalne cilje ostal nespremenjen in znaša 24%.

Tabela 5: Državne pomoči po horizontalnih ciljih v letih 2003, 2004 in 2005

Kategorija	2003			2004			2005		
	v mio SIT	v mio EUR	Delež DP	v mio SIT	v mio EUR	Delež DP	v mio SIT	v mio EUR	Delež DP
Raziskave in razvoj	7.453,1	31,9	26,4%	5.799,9	24,3	23,5%	5.638,2	23,5	36,5%
Varstvo okolja	8.772,7	37,5	31,1%	5.679,6	23,8	23,0%	3.403,3	14,2	22,0%
Reševanje in prestrukturiranje	4.465,2	19,1	15,8%	5.452,1	22,8	22,1%	21,8	0,1	0,1%
SME	2.485,2	10,6	8,8%	807,8	3,4	3,3%	2.185,6	9,1	14,2%
Zaposlovanje	4.234,3	18,1	15,0%	5.498,8	23,0	22,3%	3.677,6	15,3	23,8%
Usposabljanje	515,7	2,2	1,8%	887,9	3,7	3,6%	362,0	1,5	2,3%
Varčevanje z energijo	264,6	1,1	0,9%	583,5	2,4	2,4%	149,4	0,6	1,0%
Kultura	702,5	3,0	2,4%	1.532,2	6,4	5,8%	1.615,6	6,7	9,5%
Horizontalni cilji	28.893,3	123,6	100,0%	26.241,8	109,9	100,0%	17.053,5	71,2	100,0%

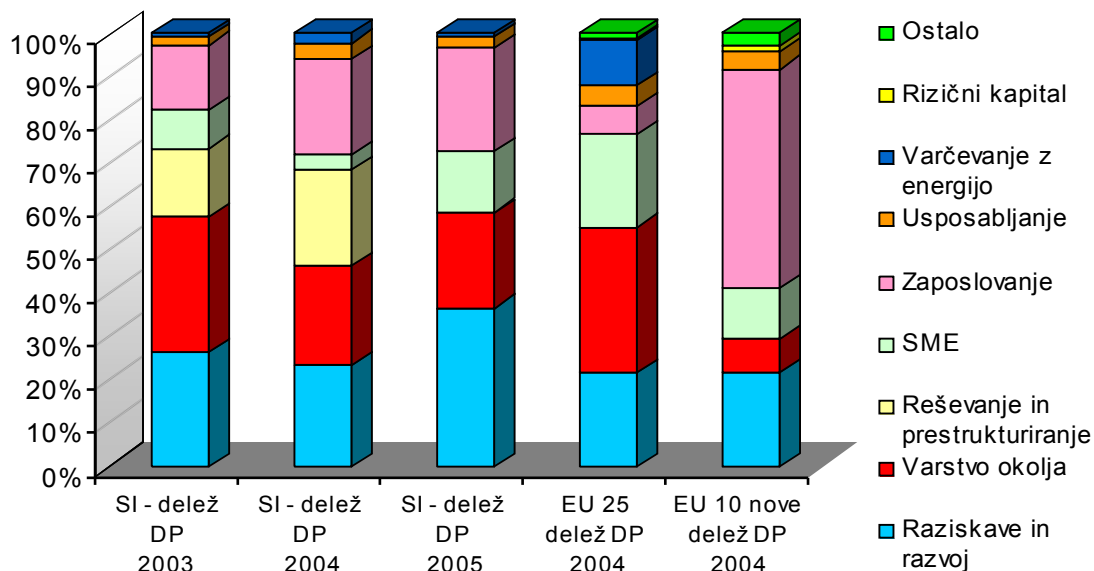
Pri pregledu gibanja višine pomoči v daljšem časovnem obdobju, je zelo očiten padajoči trend horizontalnih pomoči.

Slika 14: Dodeljene državne pomoči po horizontalnih ciljih v obdobju 2000 – 2005, v mio EUR

Spremembe znotraj horizontalnih ciljev nam nazorno prikazuje *slika 15*:

Slika 15: Delež državnih pomoči znotraj horizontalnih ciljev v letih 2003 - 2005 in primerjava z deležem v državah EU za leto 2004

V strukturi pomoči za horizontalne cilje imajo v letu 2005, tako kot v preteklem letu, kljub znižanju pomoči, še vedno največji delež pomoči za raziskave in razvoj (36,5% vseh horizontalnih pomoči) ter pomoči za zaposlovanje (23,8%). V primerjavi z letom 2004 so v absolutnem znesku narasle le pomoči za mala in srednje velika podjetja (za 170%). Če pa dodeljene pomoči primerjamo kot deleže v strukturi horizontalnih pomoči so pomoči za raziskave in razvoj povečale delež za 55%. Najbolj se je delež zmanjšal pri pomočeh za reševanje in prestrukturiranje, ki jih praktično v letu 2005 sploh ni bilo, ter pomoči, namenjene varčevanju z energijo (za 59%), ki pa predstavljajo izredno majhen delež državnih pomoči v horizontalnih ciljeh (1%). Močno se je zmanjšal tudi delež pomoči, namenjen usposabljanju (za 34%).

V državah EU bistveno več pomoči dodelijo za namene varstva okolja, pomoči za mala in srednje velika podjetja ter za varčevanje z energijo. V Sloveniji imajo pomoči za namen varstva okolja nekoliko padajoč trend. Če pogledamo porazdeljenost pomoči v novih članicah EU pa zasledimo, da je bilo največ pomoči dodeljene za namen zaposlovanja, kar je posledica izvajanja sanacije obstoječih gospodarskih struktur v večini držav pred vstopom v EU.

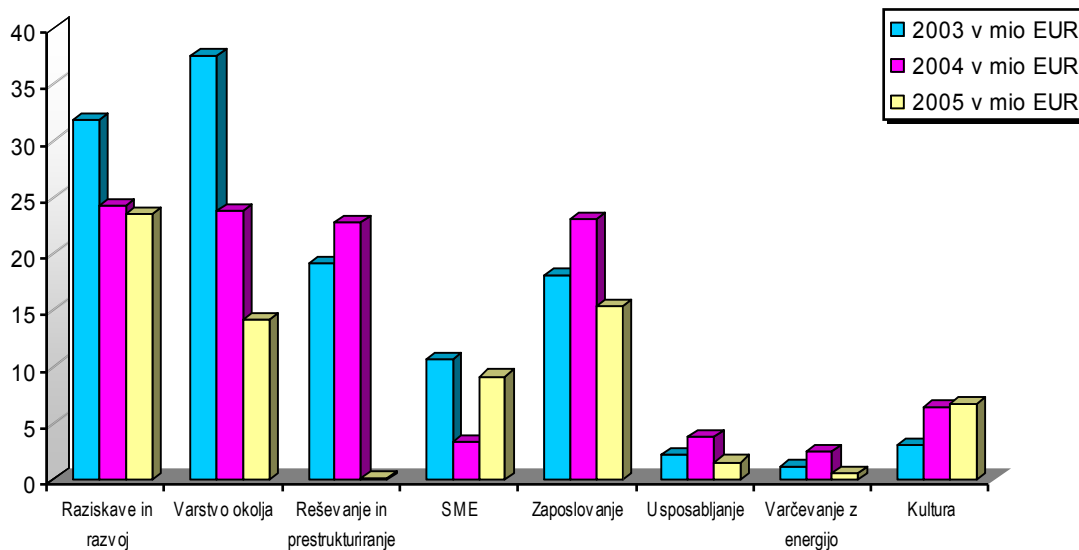
V letu 2005 so bile pomoči, namenjene **za raziskave in razvoj**, dodeljene na podlagi naslednjih shem: Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja, Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006, Sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov Eureka. Pri projektih temeljnega in aplikativnega raziskovanja je opazna rast za 20,3%, medtem, ko je bilo pri preostalih dveh shemah dodeljenih manj pomoči.

Za namene **varstva okolja** in **varčevanja z energijo** so bile v letu 2005 dodeljene pomoči na podlagi naslednjih shem: Spodbujanje izrabe obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in soproizvodnje toplotne in električne energije, Program ekološke sanacije rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v Republiki Sloveniji (Nafta Lendava), Zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami ogljikovega dioksida in Sofinanciranje okoljskih naložb. V okviru sheme »Sofinancirajne okoljskih naložb« se je z letom 2004 zaključil tisti del sheme, ki vključuje instrument olajšav (taksa za obremenjevanje vode), zaradi tega je tudi opazno znižanje pomoči na področju varstva okolja v letih 2004 in 2005. Zaradi pričetka trgovanja z emisijskimi kuponi v letu 2005 in spremembo sheme za obremenjevanje okolja z emisijami ogljikovega dioksida so se pomoči na podlagi te sheme v letu 2005 znižale za 31%.

V letu 2005 so bile dodeljene pomoči za namen **malih in srednje velikih podjetij** na podlagi naslednjih shem: Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti 2002-2006, Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006, Ukrepi za razvoj malega gospodarstva, Zasavska garancijska shema, Pomurska garancijska shema in Državna garancijska shema 2003-2006. V letu 2004 so pomoči za te namene močno padle. Razlog za zmanjšanje pomoči na tem področju je predvsem v prenehanju veljavnosti shem, ki sta se nanašali na tekstilno in usnjarsko industrijo: Prilagajanje tekstilne in oblačilne industrije pogojem notranjega trga EU 2001-2003 ter Prilagajanje usnjarske in obutvene industrije pogojem notranjega trga EU 2001-2003. V letu 2005 pa so ravno za ta namen pomoči najbolj narasle. Najbolj so narasle pomoči dodeljene na podlagi državne garancijske sheme in sheme Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002 – 2006. Na podlagi ostalih shem je bilo dodeljenih manj pomoči kot v letu 2004.

V letih 2003 in 2004 so narasle pomoči za **namen reševanja in prestrukturiranja**. Konec leta 2002 je bil sprejet Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št.110/02). Na podlagi tega zakona je bila v letu 2003 potrjena shema »Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah«, na podlagi katere so se v teh letih pričele dodeljevati pomoči za ta namen. V letu 2004 je bilo poleg sheme dodeljenih še 11 individualnih pomoči za podjetja v težavah, v letu 2005 pa sta bili izvedeni le še 2 delni izplačili že odobrenih pomoči iz leta 2004.

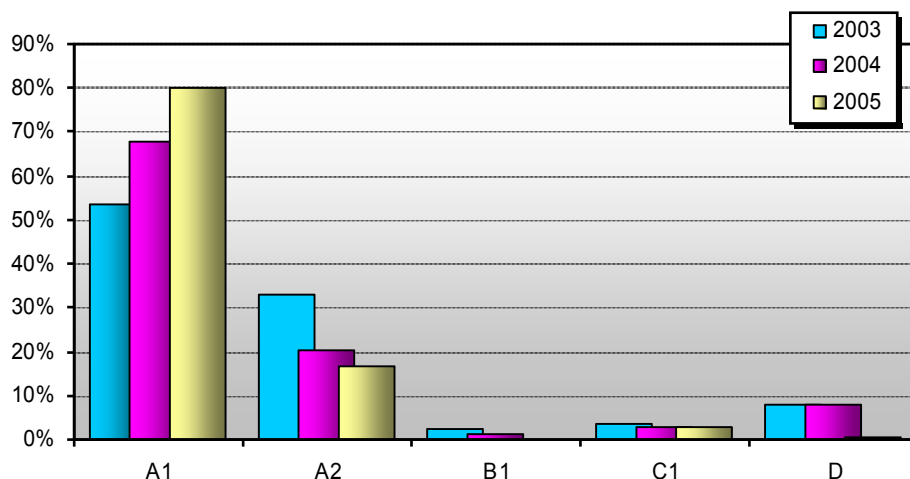
Slika 16: Višina državnih pomoči znotraj horizontalnih ciljev v letih 2003, 2004 in 2005 v mio SIT

Slika 16 nam prikazuje spremembe pri višini državnih pomoči v absolutnih zneskih. Pomoči, ki so namenjene varstvu okolja, reševanju in prestrukturiranju ter zaposlovanju, so tiste, ki prispevajo k znižanju celotnih horizontalnih pomoči. Nižje pomoči za usposabljanje in varčevanje z energijo pa zaradi svojega nizkega deleža, skorajda ne vplivata na višino horizontalnih pomoči.

V EU je največ državnih pomoči v okviru horizontalnih ciljev dodeljenih za namen varstva okolja (37,7%), malim in srednje velikim podjetjem (21,4%) ter za namen raziskav in razvoja (21,5%). Zaposlovanju in usposabljanju je v povprečju dodeljenih med 4-7% pomoči. V novih državah članicah je bilo v letu 2004 največ pomoči pri horizontalnih ciljih dodeljenih za zaposlovanje (več kot 50%), sledijo pomoči za raziskave in razvoj (21,8%) ter pomoči za mala in srednje velika podjetja (11,7%).

Slika 17: Deleži državnih pomoči, znotraj horizontalnih ciljev po instrumentih, v letih 2003, 2004 in 2005

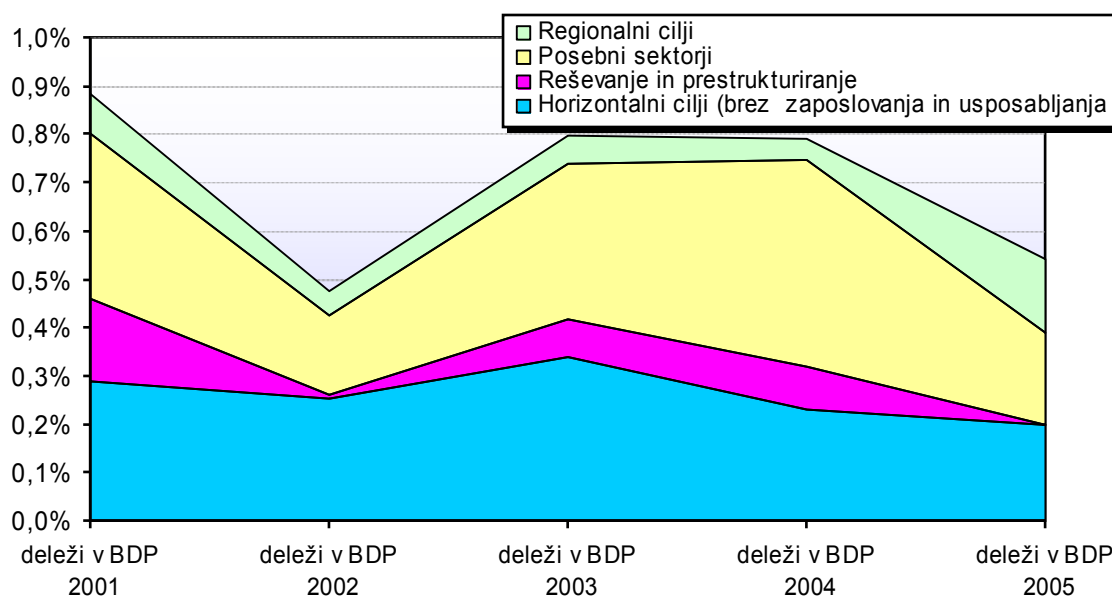

Deleži državnih pomoči po instrumentih¹¹ kažejo, da se iz leta v leto delež uporabe instrumentov skupine A1 povečuje in skupaj z instrumenti skupine še vedno A2 predstavljajo najpogostejši način dodeljevanja državnih pomoči.

3.2.1. Spreminjajoči trendi horizontalnih ciljev

Cilj EU je, da države članice zmanjšujejo delež državnih pomoči glede na BDP ter preusmerijo pomoči iz posebnih sektorjev k horizontalnim ciljem. Te pomoči predstavljajo predvsem krepitev ekonomske in socialne kohezije, varstvo okolja, promocijo raziskav in razvoja ter pomoči za srednje velika in mala podjetja. Pregled dodeljenih pomoči v izbranih kategorijah nam lahko podrobneje prikaže nekatere vplive državnih pomoči na zunanje okolje.

Slika 18: Deleži državnih pomoči v BDP po izbranih kategorijah, v obdobju 2001 - 2005

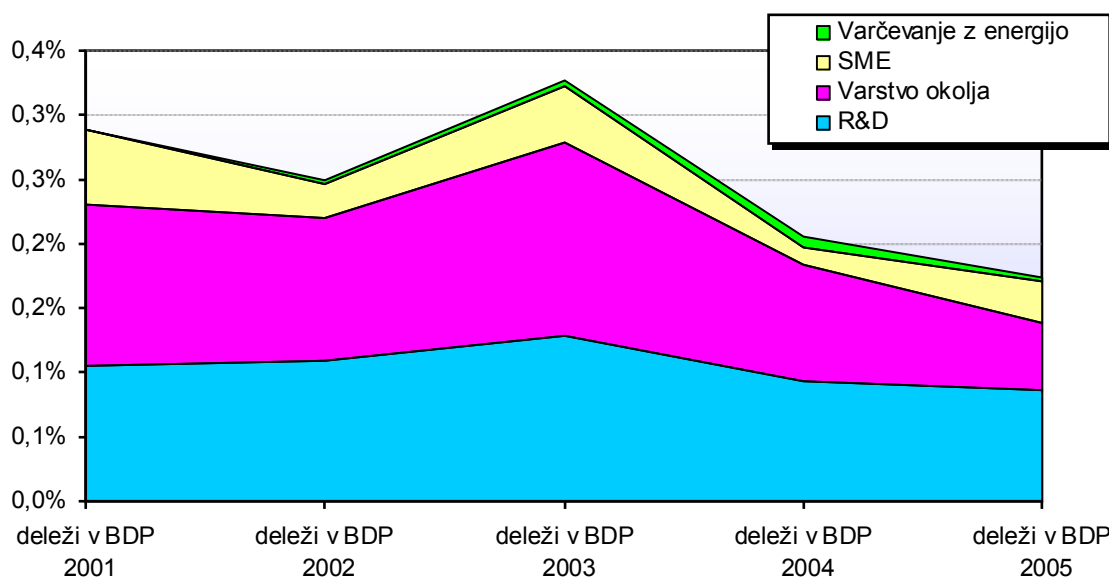
¹¹ A: pomoči, ki so v celoti dodeljene prejemnikom: A1 (dotacije), A2 (oprostitve, izjeme in olajšave); B1: finančni transferji države v obliki kapitalskih naložb (equity); C: finančni transferji, pri katerih je element pomoči prihranek pri obrestih: C1 (ugodna posojila), C2 (rezervacije, oprostitve ali pospešeno amortiziranje); D: garancije. Podrobnejša opredelitev instrumentov je v Prilogi 1.

Slika 18 nam pokaže, da je delež državnih pomoči v BDP v letu 2005 v izbranih kategorijah po letu 2003 in 2004, zopet prešel v padajoči trend. V letu 2002 je bilo opaziti večji padec deleža državnih pomoči v BDP, ki pa je v letu 2003 je zaradi povečanja pomoči v raziskave in razvoj, varstva okolja in pa pomoči za reševanje in prestrukturiranje zopet nekoliko narasel, vendar še vedno ne na nivo iz leta 2001. V letu 2004 je zaradi povečanja pomoči v transportnem sektorju ter pomočem za reševanje in prestrukturiranje, delež v BDP v primerjavi z letom 2003 ostal nespremenjen.

Za leto 2005 končno lahko rečemo, da je Slovenija sledila ciljem, ki si jih je zadala EU, to je čim manj pomoči v posebne sektorje ter pomoči za reševanje in prestrukturiranje, kajti te pomoči imajo najslabši vpliv pri izkrivljanju konkurence. Pomoči so se najbolj preusmerile na regionalne cilje.

V državah EU je trend v prestrukturiranju padajoč, medtem ko je trend pri ostalih horizontalnih ciljnih (brez reševanja in prestrukturiranja) naraščajoč. Države EU, so v povprečju v letu 2004 namenile za horizontalne cilje 43,3% vseh pomoči (brez pomoči železnicam) v pri starih članicah EU-15 je ta delež še nekoliko višji (44,1%), v novih članicah pa je za horizontalne cilje namenjeno 13,1% vseh pomoči. V Sloveniji smo za horizontalne cilje, namenili v letih 2004 in 2005 24% vseh pomoči. Znotraj horizontalnih ciljev države EU v povprečju dodelijo največ pomoči za varstvo okolja, (v letu 2004 so te pomoči predstavljale 14% vseh pomoči), sledijo jim pomoči za raziskave in razvoj ter pomoči za mala in srednje velika podjetja po 9% vseh pomoči.

Slika 19: Deleži državnih pomoči v BDP po izbranih kategorijah, v obdobju 2001 - 2005

Investicije za raziskave in razvoj so eden izmed ključnih faktorjev, da Evropska ekonomija postane konkurenčna in zagotavlja enakomerno rast. Evropski Svet v Barceloni je marca leta 2002 postavil cilj, da naj bi skupni izdatki za raziskave in razvoj do leta 2010 predstavljali 3% BDP (dve tretjini teh izdatkov naj bi bilo sofinanciranih s privatnih virov). Izračuni za leto 2003 kažejo, da investicije za raziskave in razvoj niso dovolj visoke, da bi sledile temu cilju. V celotni EU izdatki za raziskave in razvoj predstavljajo 1,9% BDP, Švedska (4%) in Finska (3,5%) pa sta edini državi, ki dosegata zeleni nivo. Po večji rasti v letu 2001, je nivo pomoči za raziskave in razvoj bolj stabilen kot naraščajoč. V letu 2004 je delež pomoči za raziskave in razvoj v celotni EU znašal le 0,05% BDP. V Sloveniji je ta delež v letih 2004 in 2005 0,09% BDP.

Analiza dodeljenih državnih pomoči po kategorijah, ki so prikazane na *sliki 19* (brez prestrukturiranja, zaposlovanja in usposabljanja) kaže, da sredstva za raziskave in razvoj, varstvo okolja ter varčevanja z energijo z izjemo leta 2003, padajo. V zadnjem letu so narasle le pomoči, namenjene srednjevelikim in malim podjetjem. Pomoči v prikazanih kategorijah so predvsem pomoči, ki jih lahko razumemo tudi kot generator pozitivnih učinkov na zunanje okolje. V državah EU so v zadnjih letih te štiri kategorije konstantno naraščale.

3.2.2. Zaposlovanje in usposabljanje

Pomoč v okviru zaposlovanja se lahko dodeli za odpiranje novih ali ohranitev obstoječih delovnih mest, pomoč za usposabljanje pa za izobraževanje v obliki posebnega ali splošnega usposabljanja zaposlenih v podjetjih. V letih 2001 do 2005 se je delež pomoči za zaposlovanje v strukturi vseh pomoči gibal okrog 5%, pomoči za usposabljanje pa v teh letih niso presegle 1%.

Tabela 6: Državne pomoči za zaposlovanje in usposabljanje z deleži v celotnih državnih pomočeh v letih 2003, 2004 in 2005

Kategorija	Leto 2003			Leto 2004			Leto 2005		
	v mio SIT	v mio EUR	deleži DP	v mio SIT	v mio EUR	deleži DP	v mio SIT	v mio EUR	deleži DP
Zaposlovanje	4.234,3	18,12	4,61%	5.498,8	23,02	5,37%	3.677,6	15,35	5,72%
Usposabljanje	515,7	2,21	0,56%	887,9	3,72	0,87%	361,9	1,51	0,56%
Skupaj	4.750,0	20,32	5,17%	6.386,7	26,74	6,23%	4.039,5	16,86	6,28%

Pomoči namenjene **zaposlovanju** so bile v letu 2005 dodeljene le na podlagi sheme Programi zaposlovanja in Programa spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (SOČA 2006). Višina pomoči za namen zaposlovanja se je v letu 2005 znižala kar za 33%, delež teh pomoči v strukturi celotnih pomoči pa se skoraj ni spremenil, oz. se giblje med 5% - 6% vseh pomoči.

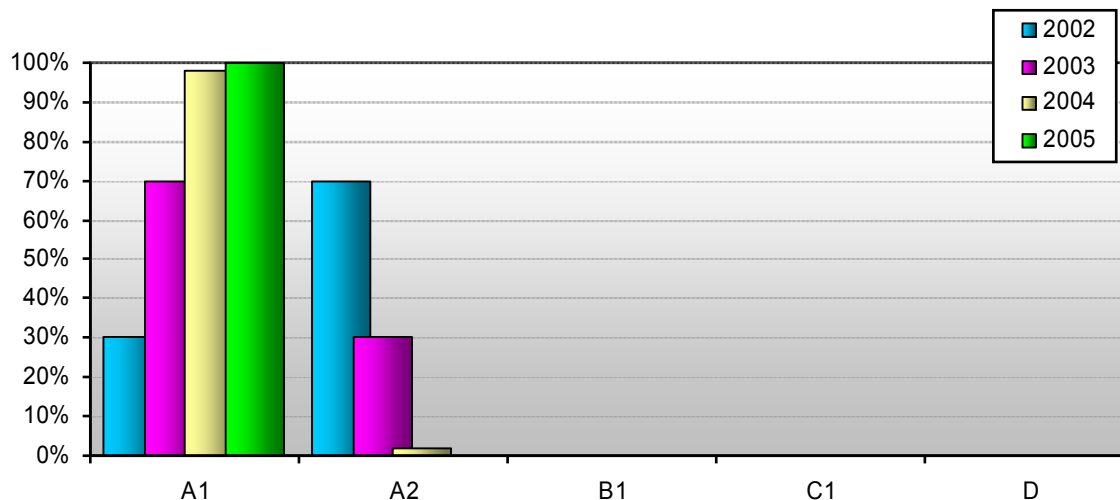
Pomoči, namenjene **usposabljanju** so bile v letu 2005 dodeljene na podlagi Programov usposabljanja, Programa ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti, Programa spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (SOČA 2006) in Programa razvojnega prestrukturiranja zasavske regije. Tudi pri teh namenih se pomoči znižujejo tako absolutno kot tudi deležno.

Države EU, (brez pomoči železnicam), so v letu 2004 v povprečju namenile za zaposlovanje in usposabljanje 4,7% vseh pomoči. Nove države članice imajo ta delež nekoliko višji, v letu 2004 je ta znašal 6%. V Sloveniji smo v zadnjih 2 letih namenili za zaposlovanje in usposabljanje 6,3% vseh pomoči.

Zadnji dve leti je skupna stopnja zaposlenosti v Sloveniji višja od povprečja EU, počasi pa narašča tudi stopnja zaposlenosti starejših. Vse do leta 2003 je bila stopnja zaposlenosti v Sloveniji nižja od povprečja EU-15, v letu 2003 pa tudi nižja od povprečja EU-25. Šele leta 2004 je postala stopnja zaposlenosti v Sloveniji zaradi visoke neformalne zaposlenosti višja od (obeh) povprečij EU, kar ostaja tudi v drugem četrtletju 2005. Po anketi o delovni sili se je leta 2004 v Sloveniji močno povečalo število zaposlenih (za 3,1%), samozaposlenih (za 3,3%) ter pomagajočih družinskih članov (kar za 53,3%). Stopnja anketne brezposelnosti v Sloveniji se je v letu 2005 po neuradnih izračunih UMAR nekoliko zvišala, upadanje stopnje registrirane brezposelnosti pa se je upočasnilo. V obdobju 1995–2000 se je stopnja anketne brezposelnosti gibala med 7 % in 8 %, od leta 2001 dalje pa upada. V drugem četrtletju 2005 je dosegla najnižjo raven (5,8%) od leta 1993 dalje, odkar jo merimo, vendar se je v tretjem in četrtem četrtletju 2005 ponovno precej povečala, tako da je bila povprečna letna stopnja anketne brezposelnosti v letu 2005 (6,5 %) višja kot leta 2004 (6,3%).¹²

¹² Poročilo o razvoju 2006, UMAR, maj 2006

Slika 20: Deleži uporabljenih instrumentov pri dodeljevanju državnih pomoči za zaposlovanje in usposabljanje, v obdobju 2002 – 2005

V letu 2005 so bile dodeljene pomoči za zaposlovanje in usposabljanje samo v obliki dotacij. Pomoči v obliki oprostitev in olajšav pri plačilu prispevkov za socialno varnost so v letu 2004 predstavljale le še 2% pomoči dodeljenih za te namene. V preteklosti so se te oblike pomoči dodeljevale na podlagi posebne sheme Povračilo prispevkov na podlagi 48.a člena Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, ki pa je konec leta 2003 potekla.

3.3. Posebni sektorji

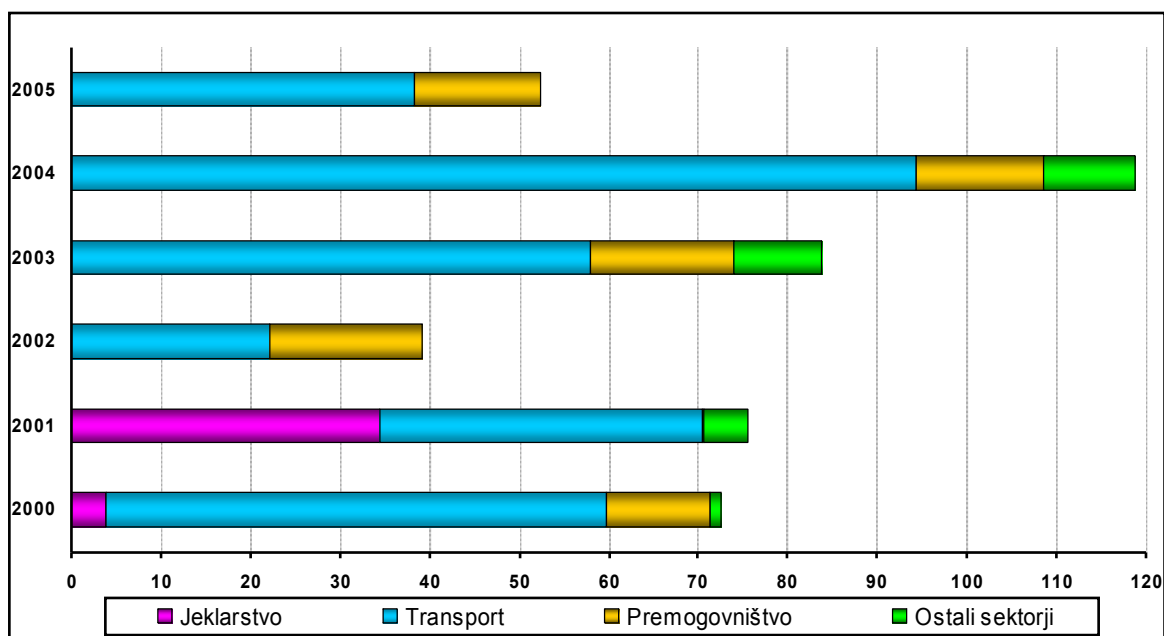
V letu 2005 so se pomoči v posebnih sektorjih po daljšem, skokovitem naraščanju, znižale. V primerjavi z letom 2004 so se te pomoči v absolutnem znesku znižale kar za 50%, delež teh pomoči v celotnih pomočeh pa se je v primerjavi s preteklim letom znižal za 29,4% in je na nivoju leta 2003. Pomoči, dodeljene posebnim sektorjem, so v letu 2004 dosegle najvišji delež pomoči v zadnjih petih letih.

Tabela 7: Državne pomoči v posebnih sektorjih v letih 2003, 2004 in 2005

Kategorija	Leto 2003			Leto 2004			Leto 2005		
	v mio SIT	v mio EUR	delež	v mio SIT	v mio EUR	delež	v mio SIT	v mio EUR	delež
Transport	13.544,7	58,0	71,8%	22.537,9	94,4	83,9%	9.179,9	38,3	73,1%
Premogovništvo	3.751,3	16,1	19,9%	3.378,8	14,1	12,6%	3.376,7	14,1	26,9%
Ostali sektorji	1.573,4	6,7	8,3%	918,73	3,85	3,4%			
Posebni sektorji	18.869,46	80,74	100%	26.835,34	112,35	100%	12.556,55	52,40	100%

V strukturi pomoči za posebne sektorje so v letu 2005 največji delež, tako kot v vseh preteklih letih, dosegle pomoči za transport (železnice). Njihov delež, kljub znižanju teh pomoči za 10,8%, v strukturi posebnih sektorjev še vedno predstavlja tri četrtine pomoči. Državna pomoč v sektorju premogovništva je v letu 2005 predstavljala 26,9% vseh pomoči v strukturi posebnih sektorjev, kar sicer pomeni deležno povečanje za več kot 100%, vendar se dejanska (absolutna) višina pomoči ni spremenila. V letu 2005 ni bilo dodeljenih pomoči ostalim sektorjem. V EU pod druge sektorje štejejo finančno storitveni sektor, turizem, kjer je opazen trend naraščanja državnih pomoči.

Slika 21: Deleži dodeljenih državnih pomoči v posebnih sektorjih, v obdobju 2000 -2005, v %

3.3.1. Transport

V letu 2005 je bilo v sektorju transporta dodeljenih za 59,4% manj pomoči kot v letu 2004 in 33,9% manj kot v letu 2003. V Sloveniji vse pomoči, ki so dodeljene v transportni sektor, predstavljajo pomoči Slovenskim železnicam. Pomoči, ki so se znižale, se nanašajo na shemo Prestrukturiranje Holdinga Slovenskih železnice d.o.o. V letošnjem poročilu so dodani (popravljeni) manjkajoči zneski državnih pomoči za leti 2003 in 2004, ki so bili dodeljeni na podlagi te sheme, v lanskem poročilu so namreč manjkali zneski dokapitalizacije podjetja, ker o njih dajalec ni poročal.

V letu 2005 so bile, tako kot v preteklih letih, dodeljene pomoči tudi na podlagi sheme Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu, kar predstavlja nadomestilo za finančne obremenitve, ki jih ima podjetje zaradi uporabe prevoznih cen in pogojev, ki so mu določeni zaradi izvajanja gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu.

Tabela 8: Državne pomoči v transportu primerjalno z dodano vrednostjo in zaposlenostjo, v obdobju 2002-2005

	<i>Enota mere</i>	2002	2003	2004	2005
Državne pomoči	<i>v mio SIT</i>	5.009	13.545	22.538	9.180
Državne pomoči	<i>v mio EUR</i>	22,14	57,96	94,36	38,31
Dodana vrednost	<i>v mio SIT</i>	321.742	360.735	389.902	408.617
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	1.422	1.544	1.632	1.705
Zaposleni	<i>število</i>	54.187	53.960	53.213	53.646
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti	<i>v %</i>	1,56%	3,75%	5,78%	2,25%
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v SIT</i>	92.441	251.013	423.539	171.120
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	408,6	1.074,1	1.773,2	714,1

Dodana vrednost v transportnem sektorju se je tudi v letu 2005 povečala manj kot v preteklih treh letih. V letu 2005 so bili preseženi potniški kilometri, opravljenih je bilo za 64,6 tisoč več potniških kilometrov kot je bilo določeno s pogodbami. Potniki so presegli pogodbeno vrednost za 0,7% oz. 98,3 tisoč potnikov¹³.

V državah EU so pomoči dodeljene v transportni sektor (brez železnic) v obdobju 2002-2004 rahlo naraščale. Več kot 60% teh pomoči je namenjeno pomorskemu prometu. Največ pomoči so dodelile Danska, Francija, Švedska in Velika Britanija.

Med instrumenti v transportnem sektorju so bile v letu 2005 uporabljene zgolj dotacije, v letu 2004 pa je bilo le 5% vseh pomoči dodeljenih s pomočjo tega instrumenta. V letu 2004 so prevladovala garancije (45,6%) in kapitalske naložbe (48,6), v letu 2003 pa kapitalske naložbe (38,4%) in dotacije (61,6%) .

3.3.2. Premogovništvo

Slovenija ima v celotnih državnih pomočeh, ki so bile dodeljene v obravnavanem obdobju, sorazmerno nizek delež pomoči premogovništvu (v letu 2003 4,08%, v letu 2004 3,3% in v letu 2005 5,25%). V tem obdobju so bile državne pomoči v premogovništvu namenjene prezaposlovanju rudarjev pri zapiranju rudnikov.

V letih 2004 in 2005 so bile pomoči v tem sektorju dodeljene le še na podlagi individualne pomoči Program postopnega zapiranja rudnika Trbovlje Hrastnik. V letih 2002 in 2003 pa so bile pomoči dodeljene tudi na podlagi pomoči za Zapiranje rudnikov Zagorje, Senovo in Kanižarica ter Individualne priglasitve pomoči na osnovi Programa ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006 - Premogovniku Velenje d.d. Pomoči dodeljene v tem sektorju se počasi zmanjšujejo.

Tabela 9: Državne pomoči v premogovništvu, primerjalno z dodano vrednostjo in zaposlenostjo, v obdobju 2002 - 2005

	<i>Enota mere</i>	2002	2003	2004	2005
Državne pomoči premogovništvu	<i>v mio SIT</i>	3.835	3.751	3.379	3.377
Državne pomoči skupaj	<i>v mio EUR</i>	16,95	16,05	14,15	14,09
Dodana vrednost	<i>v mio SIT</i>	22.229	26.378	28.489	29.145
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	98	113	119	122
Zaposleni	<i>število</i>	5.026	4.762	4.340	4.144
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti	<i>v %</i>	17,25%	14,22%	11,86%	11,59%
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v SIT</i>	763.065	787.793	778.466	814.921
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	3.373,1	3.370,9	3.259,1	3.400,6

V EU se v ta sektor še vedno dodeljuje dokaj visok delež državnih pomoči. Tako v starih kot v novih članicah znaša delež pomoči za namen premogovništva 9% - 10% vseh pomoči. Največ pomoči za ta namen je bilo v letu 2004 dodeljenih v Nemčiji (27,99%), med novimi članicami pa na Poljskem (17,1%).

V obdobju 2003 - 2005 so bili pri dodeljevanju pomoči premogovništvu uporabljeni le instrumenti iz skupine A1 (dotacije).

¹³ Poročilo o učinkovitosti 2005, Min. za promet

3.3.3. Drugi sektorji

Pod ostale sektorje so v zadnjih treh letih uvrščene pomoči, ki so bile dodeljene v energetski sektor. Dodeljene so bile na podlagi sheme Nasedle investicije v elektrogospodarstvu. Podatke o pomočeh, namenjene kulturi in avdiovizualnim projektom smo v letu 2005 razvrstili med horizontalne pomoči (sledili smo spremembam Scoreboarda), zato med drugimi sektorji beležimo opazno znižanje državnih pomoči.

Tabela 10: Državne pomoči v sektorju energetika, v letih 2003, 2004 in 2005

	2003		2004		2005	
	DP v mio SIT	Delež v DP	DP v mio SIT	Delež v DP	DP v mio SIT	Delež v DP
Energetika	1.573,4	1,71%	918,7	0,90%	0	0,00%

V letu 2003 pa je bil na podlagi programa naslednjih investicij uporabljen instrument garancij, v letu 2004 pa dotacije.

IV. POMOČ V KMETIJSTVU in RIBIŠTVU

4.1. Kmetijstvo

V primerjavi s podatki iz preteklih letnih poročil so v poročilu za leto 2005 obravnavane samo tiste državne pomoči, ki jih Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izvaja na podlagi obstoječih shem državnih pomoči v smislu določil 87. člena Pogodbe o ustanovitvi ES. V poročilu niso zajete pomoči, izplačane za ukrepe Skupne kmetijske politike, ki se financirajo iz Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada, to so vsa neposredna plačila, intervencijski ukrepi ter sofinancirani delež plačil za ukrepe, ki se izvajajo v okviru Programa razvoja podeželja za obdobje 2004-2006, Enotnega programskega dokumenta in Programa SAPARD. Za slednje je v poročilu zajet samo del, ki se sofinancira iz nacionalnih sredstev.

Zaradi tega razloga so prikazane pomoči v primerjavi z letoma 2003 in 2004 nižje za več kot 40%, če jih primerjamo v absolutnih zneskih in za 15%, če jih primerjamo kot delež celotnih državnih pomoči. Tako so pomoči v kmetijstvo v letu 2005 predstavljale 38,5% vseh državnih pomoči.

Pomen kmetijstva v strukturi bruto dodane vrednosti se je v zadnjih letih konstantno zmanjševal. Tudi v letu 2005 je opazen padec dodane vrednosti v tem sektorju. Kmetijstvo v zadnjih letih doživlja številne strukturne spremembe, z njim pa tudi celotno slovensko podeželje. Število kmetij se zmanjšuje (v zadnjih petih letih po stopnji $-2,2$ % letno 102), povečuje pa se njihova velikost. Čeprav kmetijska zemljišča ugaslih kmetij prevzemajo v obdelavo druga kmetijska gospodarstva, se skupni proizvodni potenciali kmetijstva še vedno zmanjšujejo (v letu 2000 je bilo v Sloveniji 486.000, v letu 2005 pa 485.000 ha kmetijskih zemljišč v obdelavi). Razloga sta predvsem dva: (i) še naprej se povečuje nenačrtovano zaraščanje odmaknjenih in za kmetijsko pridelavo manj primernih zemljišč, (ii) hkrati pa je zlasti v primestnih podeželskih območjih prisotna tudi intenzivna in prostorsko potratna urbanizacija, ki praviloma posega na najboljša kmetijska zemljišča (Cof, 2005, cit. po Perpar in Kovačič, 2005). Čeprav je kmetijstvo še vedno tipična gospodarska dejavnost podeželskih skupnosti, pa podeželje postaja vse bolj tudi prostor bivanja in dela ljudi, ki se ukvarjajo z različnimi nekmetijskimi gospodarskimi dejavnostmi.¹⁴

¹⁴ Poročilo o razvoju 2006, UMAR maj 2006

Tabela 11: Državne pomoči v kmetijstvu, v letih 2003, 2004 in 2005

	<i>Enota mere</i>	2003	2004	2005
Državne pomoči	<i>v mio SIT</i>	40.706	46.706	24.768
Skupna kmetijska politika	<i>v mio SIT</i>	28.547	22.096	
Državne pomoči	<i>v mio EUR</i>	174,2	195,5	103,4
Dodana vrednost	<i>v mio SIT</i>	127.793,7	136.095,9	131.060,3
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	546,8	569,8	546,9
Zaposleni	<i>število</i>	98.108	95.771	93.854
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti	<i>v %</i>	31,85%	34,32%	18,90%
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v SIT</i>	414.909	487.682	263.902
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	1.775	2.042	1.101

Sektor kmetijstva ima poleg največjega deleža državnih pomoči v celotni državni pomoči tudi daleč največji delež državnih pomoči v dodani vrednosti in tudi državna pomoč na zaposlenega je v tem sektorju največja (poleg sektorja ribištvo).

V EU je bilo v letu 2004 za namen kmetijstva dodeljenih 23% vseh državnih pomoči. Če pogledamo samo nove države članice, je ta delež nekoliko višji, saj se giblje okrog 33%. Največ pomoči za ta namen je bilo dodeljeno v Litvi (80%), najmanj pa na Slovaškem (2,2%). Med starimi državami članicami je bilo v letu 2004 največ pomoči za kmetijstvo dodeljeno na Finskem (72%), najmanj pa v Nemčiji (11,6%).

V letih 2003 - 2005 je bilo v sektorju kmetijstva več kot 99% sredstev dodeljenih z instrumentom dotacij. Preostale pomoči so bile dodeljene v obliki ugodnih kreditov (manj kot 1%).

4.2. Ribištvo

Pomoč ribištvu mora spodbujati razvoj in prilagoditev ribiške industrije, ki pod normalnimi tržnimi pogoji zaradi nezadostne prilagodljivosti sektorja in omejenih finančnih virov ne bi bila mogoča.

Tabela 12: Državne pomoči v ribištvu, v letih 2003, 2004 in 2005

	<i>Enota mere</i>	2003	2004	2005
Državne pomoči	<i>v mio SIT</i>	81,89	3,71	48,61
Državne pomoči	<i>v mio EUR</i>	0,35	0,02	0,20
Dodana vrednost	<i>v mio SIT</i>	1.060,4	903,1	865,2
Dodana vrednost	<i>v mio EUR</i>	4,5	3,8	3,6
Zaposleni	<i>število</i>	406	405	410
Delež državnih pomoči v dodani vrednosti	<i>v %</i>	7,72%	0,41%	5,62%
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v SIT</i>	201.630	9.162	118.581
Državne pomoči na zaposlenega	<i>v EUR</i>	863	38	495

Državne pomoči v ribištvu so se v primerjavi z letom 2004 zopet nekoliko okrepile, čeprav še vedno predstavljajo manj kot 1% vseh dodeljenih pomoči. Tudi v celotni EU nivo teh pomoči ne presega 1%. Največ pomoči na tem področju dodelijo v Španiji, Grčiji in Veliki Britaniji, kjer se delež pomoči giblje od 2% - 2,5%.

V obdobju 2003 - 2005 so bili pri dodeljevanju pomoči v sektorju ribištvo uporabljeni le instrumenti iz skupine A1 (dotacije).

V. REGIONALNI CILJI

Slovenija skuša tudi s pomočjo regionalnih državnih pomoči prispevati k doseganju zastavljenih ciljev na področju regionalne politike, in sicer k spodbujanju uravnoveženega gospodarskega, socialnega in prostorskega vidika razvoja, k zmanjšanju razlik v gospodarski razvitosti in pri življenjskih možnostih med regijami, k preprečevanju nastajanja novih območij z večjimi razvojnimi problemi, k ohranjanju poseljenosti na celotnem ozemlju RS in k pospeševanju razvoja okolju prijaznega gospodarstva, k varovanju naravnih dobrin ter kulturne in naravne dediščine. Osnova za dodeljevanje regionalnih državnih pomoči je regionalna karta, ki velja do 31.12.2006, na osnovi katere je celotno ozemlje RS kot območje upravičeno do regionalnih državnih pomoči po 87(3)a členu Pogodbe o ustanovitvi EU, in sicer v višini do 40% NED¹⁵ upravičenih stroškov projekta. Diferenciacija intenzivnosti regionalnih državnih pomoči nastopa na ravni NUTS¹⁶ III, in sicer znaša v Osrednje slovenski regiji 35% NED, v preostali Sloveniji pa 40%. Za majhna in srednje velika podjetja se določena zgornja meja lahko poveča za 15 odstotnih točk.

V letu 2005 so bile za namen regionalnih ciljev dodeljene pomoči na podlagi naslednjih shem in individualnih pomoči: Dodelitev državnih pomoči subjektom v ekonomskih conah, Regionalna shema državnih pomoči, Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije, Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti ter Investicijski program podjetja Revoz d.d.

Takšna rast pomoči je predvsem rezultat bistveno večjega izvajanja pomoči po shemi Spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti, k čemer so bistveno pripomogli tudi evropski skladi ter individualna pomoč za izvajanje Investicijskega programa podjetja Revoz.

Tabela 13: Državne pomoči po regionalnih ciljih, v obdobju 2002 -2004

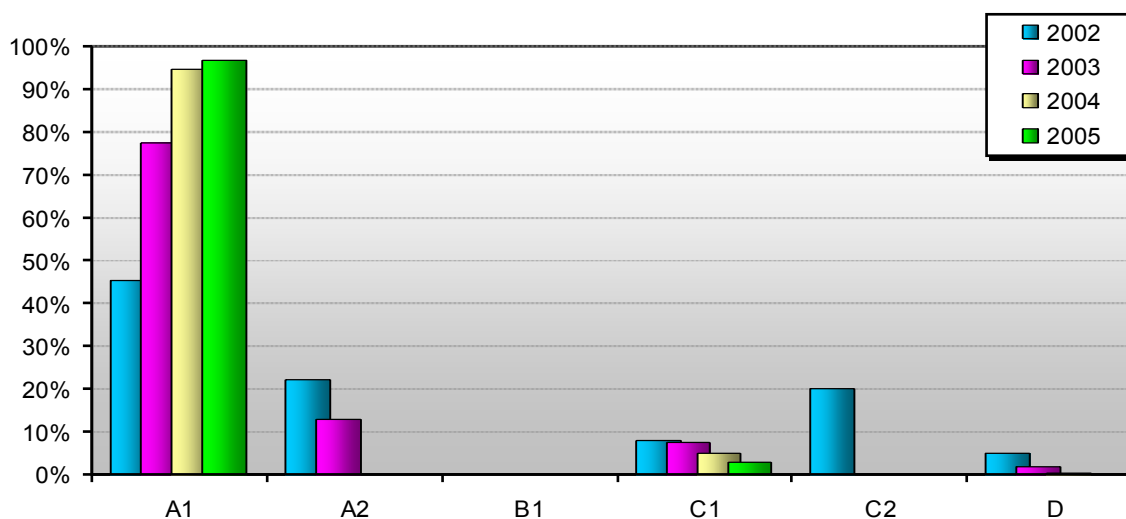
<i>Enota mere</i>		2002	2003	2004	2005
Regionalne pomoči	v mio SIT	2.731,80	3.303,80	2.756,19	9.858,31
Regionalne pomoči	v mio EUR	12,08	14,14	11,54	41,14
Delež v celotnih DP	v %	3,63%	3,60%	2,69%	15,34%
Delež regionalnih pomoči v BDP	v %	0,05%	0,06%	0,04%	0,15%

V EU je bilo povprečno v letu 2004 13% vseh pomoči namenjenih regionalnim ciljem, v novih državah članicah pa 10,5%.

¹⁵ Neto ekvivalent dotacije

¹⁶ Francoska kratica za standardno klasifikacijo teritorialnih enot (SKTE)

Slika 22: Deleži regionalnih pomoči po skupinah instrumentov v obdobju 2002 - 2005

Pri spremljanju instrumentov¹⁷ pomoči pri regionalnih ciljih opazimo, da je bilo največ pomoči v letu 2005 dodeljeno z instrumentom dotacij (96,9%), 3% pomoči pa s pomočjo ugodnih kreditov. Ostali instrumenti niso ali pa so zelo redko uporabljeni.

VI. POMOČI DODELJENE PO PRAVILU DE MINIMIS

Pomoči, dodeljene po pravilu »de minimis«, ureja predpis Uredba Komisije (ES) št. 69/2001 o uporabi 87. in 88. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za državno pomoč »de minimis«. Gre za pomoči, ki so sicer namenjene prejemniku, ki se ukvarja s tržno proizvodnjo blaga in storitev, vendar zaradi svoje višine ne izkrivljajo ali ogrožajo konkurence. Pri tej vrsti pomoči skupni znesek pomoči ne sme preseči zneska 100.000 EUR v tolaški protivrednosti v obdobju treh let od zadnjega prejema takšne pomoči, ne glede na obliko ali namen pomoči.

Tabela 14: De minimis pomoči po posameznih kategorijah v obdobju 2001 – 2005, v mio SIT

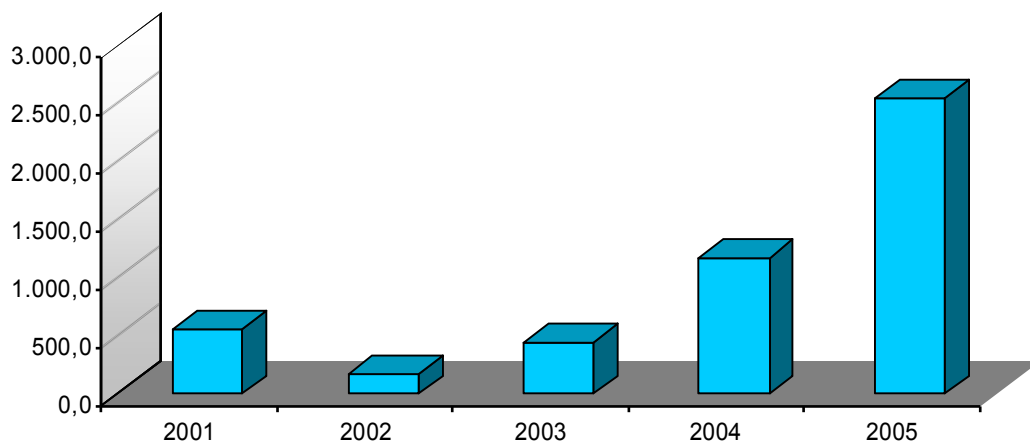
Kategorija	2001	2002	2003	2004	2005	Skupaj	Delež
Kmetijstvo			0,67	90,88	479,56	571,1	11,8%
Raziskave in razvoj			71,86	62,03	70,21	204,1	4,2%
Mala in srednje velika podjetja	551,03	57,41	260,96	529,62	1.250,34	2.649,4	54,8%
Reševanje in prestrukturiranje		89,66	0,94	27,24	49,87	167,7	3,5%
Zaposlovanje		11,60	12,50	228,22	136,78	389,1	8,0%
Varčevanje z energijo			3,39	19,85	15,35	38,6	0,8%
Varstvo okolja			0,00	80,05	23,92	103,9	2,2%
Kultura			11,02	21,02	117,86	149,9	3,1%
Regionalni cilji		6,40	76,25	99,12	176,85	358,6	7,4%
Neopredeljeno					204,23	204,2	4,2%
Skupaj	551,03	165,07	437,60	1.158,04	2.524,98	4.836,7	100,0%

¹⁷ A: pomoči, ki so v celoti dodeljene prejemnikom: A1 (dotacije), A2 (oprostitve, izjeme in olajšave); B1: finančni transferji države v obliki kapitalskih naložb (equity); C: finančni transferji, pri katerih je element pomoči prihranek pri obrestih: C1 (ugodna posojila), C2 (rezervacije, oprostive ali pospešeno amortiziranje); D: garancije. Podrobnejša opredelitev instrumentov je v Prilogi 1.

Tovrstne pomoči se spremljajo ločeno od državnih pomoči in se v letnem poročilu tudi ne prištevajo k celotnim državnim pomočem. De minimis pomoči v absolutnih zneskih predstavljajo majhen delež v primerjavi z dodeljenimi državnimi pomočmi, ki pa vseeno ne ostaja neopažen. V letu 2003 so de minimis pomoči predstavljale 0,48% državnih pomoči, v letu 2004 že 1,3%, v letu 2005 pa kar 3,93%.

Slovenija je ena izmed redkih držav, če ne celo edina v EU, ki ima vzpostavljeno bazo dodeljenih pomoči po pravilu de minimis. Pomoči na podlagi tega pravila so se pričele dodeljevati v letu 2002. Uporaba tega pravila je vsako leto skokovito naraščala, kar nazorno prikazuje tudi spodnja slika.

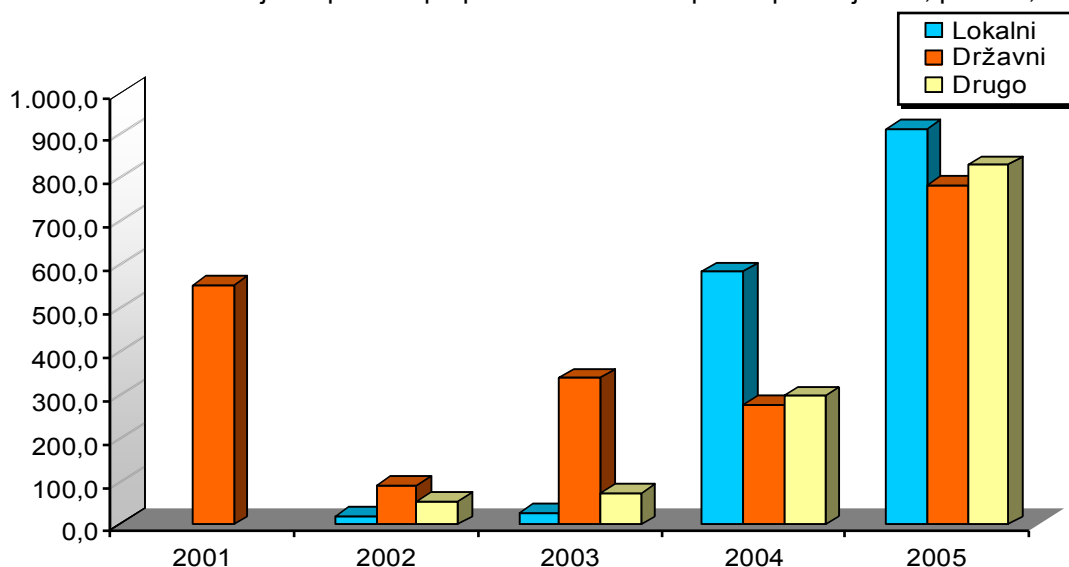
Slika 23: Višina dodeljenih pomoči po pravilu de minimis po letih, v mio SIT

Za dodelitev de minimis pomoči ni potrebno predhodno pridobiti potrdilo s strani Evropske Komisije, zato te pomoči močno pridobivajo na pomenu.

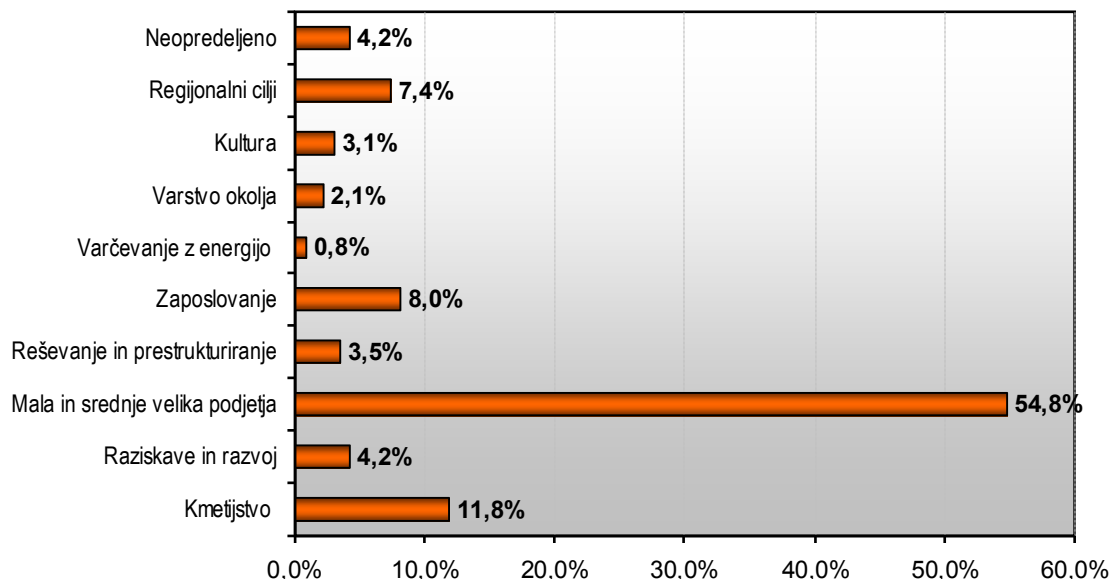
De minimis pomoči se večinoma poslužujejo lokalne skupnosti, ki dodeljujejo veliko število zelo nizkih zneskov, vendar pa tudi državne in druge javne institucije po višini dodeljenih pomoči nikakor ne zaostajajo za lokalnimi skupnostmi.

Slika 24: Višina dodeljenih pomoči po pravilu de minimis po skupini dajalcev, po letih, v mio SIT

Pod lokalni nivo so zajete vse občine, ki dodeljujejo de minimis pomoči, pod državni nivo ministrstva in vladne službe, pod drugo pa vse ostale institucije, ki dodeljujejo javna sredstva (skladi, javne agencije ipd.).

Slika 25: Delež pomoči po pravilu de minimis po kategorijah, v obdobju 2001-2005, v %

Po pravilu de minimis se največ pomoči dodeljuje za namene pospeševanje razvoja malih in srednje velikih podjetij. Drugi najvišji delež predstavljajo pomoči v kmetijstvu. Pomoči po pravilu de minimis v kmetijstvu sicer niso dovoljene, lahko pa se dodelijo le za dopolnilne dejavnosti na kmetijah (turistične kmetije).

Tabela 15: Višina dodeljenih de minimis pomoči po instrumentih v obdobju 2001-2005, v SIT

Instrumenti	2001		2002		2003		2004		2005	
	višina pomoči	delež	višina pomoči	delež	višina pomoči	delež	višina pomoči	delež	višina pomoči	delež
A1 (dotacije)	551,03	100%	82,27	50%	397,75	91%	924,03	80%	2.114,64	84%
A2 (oprostitve, olajšave)							112,39	9,7%	110,67	4,4%
B1 (kapitalske naložbe)										
C1 (ugodna posojila)			82,81	50%	19,00	4%	96,94	8%	281,97	11%
D (garancije)					20,84	4,8%	24,67	2,1%	17,70	0,7%
Skupaj	551,03	100%	165,07	100%	437,60	100%	1.158,04	100%	2.524,98	100%

Tudi pomoči po pravilu de minimis se večinoma dodeljujejo na podlagi skupine instrumentov A1, kjer sta najpogosteje uporabljena instrumenta dotacije in subvencioniranje obrestne mere. Pogosteje, kot pri državnih pomočeh se tu uporabljajo ugodni krediti, manj pa garancije. Kapitalske naložbe kot instrument pomoči še ni bil uporabljen.

VII. PREGLED PO DEJAVNOSTIH

V letošnjem poročilu je drugo leto vključena nekoliko podrobnejša razdelitev dodeljenih državnih pomoči. V spodnji tabeli je prikazana porazdelitev državnih pomoči po dejavnostih, torej v katero dejavnost so bile pomoči dodeljene, ne glede na njihov namen. Razdelitev je narejena na osnovi registrirane osnovne dejavnosti prejemnika pomoči. V primeru, ko so prejemniki kmetje oz. kmetijska gospodarstva, so ti uvrščeni pod dejavnost A - kmetijstvo, lov, gozdarstvo.

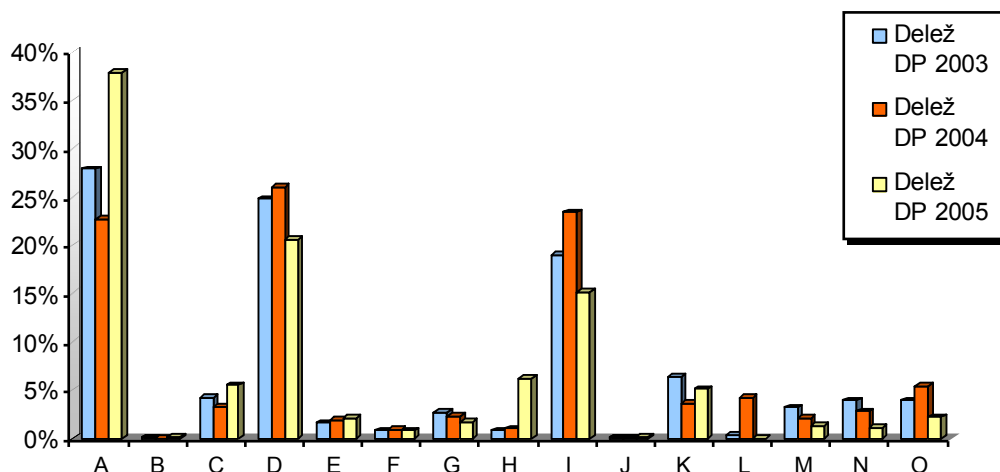
Tabela 16: Državne pomoči po dejavnostih, v letih 2003, 2004 in 2005

Naziv dejavnosti	2003				2004				2005			
	DP v mio SIT	Delež v DP	Delež DP v dodani vrednosti	DP na zaposl.	DP v mio SIT	Delež v DP	Delež DP v dodani vrednosti	DP na zaposl.	DP v mio SIT	Delež v DP	Delež DP v dodani vrednosti	DP na zaposl.
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	25.426,50	27,89%	19,90%	259.168	23.333,10	22,78%	17,14%	243.633	24.255,06	37,89%	18,51%	258.435
B Ribištvo in ribiške storitve	53,9	0,06%	5,08%	132.718	21,1	0,02%	2,34%	52.067	51,20	0,08%	5,92%	124.884
C Rudarstvo	3.822,50	4,19%	14,49%	802.738	3.373,30	3,29%	11,84%	777.209	3.531,72	5,52%	12,12%	852.342
D Predelovalne dejavnosti	22.581,30	24,77%	1,69%	91.563	26.604,70	25,98%	1,89%	108.866	13.160,25	20,56%	0,91%	54.897
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	1.480,30	1,62%	1,00%	124.398	1.931,40	1,89%	1,16%	164.896	1.326,33	2,07%	0,80%	112.360
F Gradbeništvo	737,4	0,81%	0,25%	11.161	944,8	0,92%	0,31%	14.377	540,99	0,85%	0,17%	7.865
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	2.508,80	2,75%	0,42%	22.894	2.354,80	2,30%	0,37%	21.470	1.066,18	1,67%	0,16%	9.659
H Gostinstvo	769,5	0,84%	0,66%	25.862	1.042,70	1,02%	0,85%	34.904	3.930,19	6,14%	3,10%	128.435
I Promet, skladiščenje in zveze	17.276,91	18,95%	4,79%	320.178	23.982,48	23,42%	6,15%	450.687	9.674,51	15,11%	2,37%	180.340
J Finančno posredništvo	47,4	0,05%	0,02%	2.306	69,9	0,07%	0,03%	3.313	140,72	0,22%	0,05%	6.415
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	5.798,50	6,36%	0,74%	65.279	3.738,50	3,65%	0,43%	40.036	3.260,20	5,09%	0,36%	33.395
L Dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje	337,5	0,37%	0,10%	7.015	4.382,20	4,28%	1,20%	86.813	1,68	0,00%	0,00%	33
M Izobraževanje	2.901,50	3,18%	1,01%	51.520	2.165,70	2,11%	0,69%	37.858	885,97	1,38%	0,27%	15.143
N Zdravstvo in socialno varstvo	3.599,10	3,95%	1,43%	76.249	2.839,40	2,77%	1,05%	58.460	685,17	1,07%	0,24%	13.672
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	3.579,90	3,93%	2,16%	128.778	5.492,60	5,36%	2,98%	196.124	1.391,18	2,17%	0,72%	48.783
Neopredeljeno	231,8	0,25%			136,4	0,13%			106,28	0,17%		

Porazdelitev pomoči se nekoliko razlikuje od porazdelitve po kategorijah oziroma namenih. Pomoči prejemnikom, ki imajo osnovno dejavnost registrirano kot kmetijstvo še vedno pripada največji delež državnih pomoči. Sledijo jim prejemniki v predelovalni industriji, kjer se delež giblje med 20% in 24% ter v dejavnosti prometa skladiščenja in zveze, kjer se delež dodeljenih pomoči giblje od 18% do 23%. Opazen delež pomoči je tudi pri prejemnikih, ki delujejo v rudarstvu, delež se giblje od 4% v letu 2003 do 12% v letu 2005.

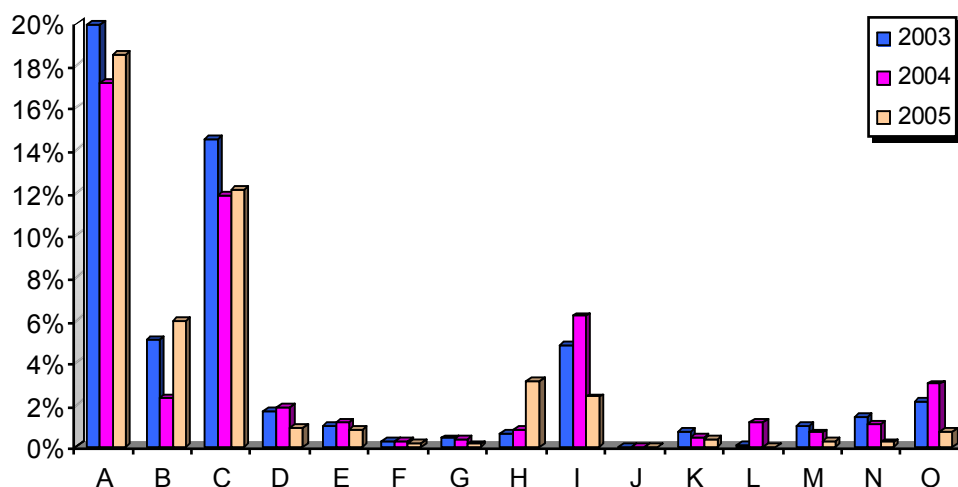
Na podlagi podatkov o zaposlenosti po posameznih dejavnostih, je bilo v letu 2005 največ pomoči na zaposlenega izplačane v rudarstvu 852.342 SIT, sledi kmetijstvo, kjer je pomoč na zaposlenega znašala 258.435 SIT, v dejavnosti promet, skladiščenje in zveze pa je znašala povprečna pomoč na zaposlenega 180.340 SIT.

Slika 26: Deleži dodeljenih državnih pomoči po dejavnostih, za leta 2003, 2004 in 2005, v %

Največji delež državnih pomoči v posamezni dejavnosti za leto 2005 beležimo v dejavnosti kmetijstva (37,9%), sledi mu predelovalna industrija in promet. Najvišji delež državnih pomoči v dodani vrednosti ima zopet kmetijstvo, sledijo pa mu rudarstvo ter prejemniki v dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez.

Slika 27: Deleži dodeljenih državnih pomoči v dodani vrednosti za posamezno dejavnost, za leta 2003, 2004 in 2005, v %

VIII. OCENA USPEŠNOSTI

8.1. Razlogi in izhodišča za merjenje uspešnosti

Ugotavljanje uspešnosti dodeljenih državnih pomoči je dobra podlaga pri procesu odločanja o izvajanju posameznih programov oz. ukrepov.

Na področju merjenja učinkovitosti in uspešnosti že dodeljenih pomoči, oziroma ocenjevanju predvidene ekonomske upravičenosti načrtovanih državnih pomoči, ni mogoče črpati iz mednarodnih izkušenj. Ob sorazmerno zelo razvejani pravni podlagi na področju evropske ureditve državnih pomoči je namreč ravno segment merjenja učinkovitosti državnih pomoči še povsod v povojih - pri čemer »nove« države članice EU (med njimi tudi Slovenija) v ničemer ne zaostajajo v primerjavi s »starejšimi« članicami. Večina držav zato še vedno namesto sistema merjenja učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči pripravlja različne vrste podrobnejših opisnih poročil, kar tudi dokazuje, da je spremljanje državnih pomoči, posebej pa njenih različnih učinkov, zelo zahtevna in obsežna naloga.

Navodilo za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomočeh, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela marca 2004, določa osnove in postopke za ugotavljanje uspešnosti dodeljenih državnih pomoči kot podlago za oceno uspešnosti izvajanja shem državnih pomoči in individualnih državnih pomoči. V navodilu je opredeljen pristop oz. izhodišče, kako se morajo dajalci državnih pomoči lotiti merjenja uspešnosti dodeljenih državnih pomoči, tako obstoječih, kot novih. Iz navodila izhaja, da morajo biti določeni: cilji državnih pomoči, časovni okvir trajanja državne pomoči, termin pričakovanih učinkov (kdaj lahko pričakujemo prve učinke), ovrednoteni cilji po letih, kazalniki, s katerimi se učinkovitost dodeljenih državnih pomoči meri. Kazalniki naj bi bili usklajeni s kazalniki programov in podprogramov Državnega razvojnega programa.

Rezultati morajo biti na voljo v tabelarni (grafični) obliki in obrazloženi s tekstom oz. poglobljeno analizo.

8.2. Ocene uspešnosti dodeljenih državnih pomoči

Podatki, ki so bili posredovani, še vedno niso v celoti prikazani tako, kot to določa navodilo. Največ problemov nastaja pri definiranju ciljev državnih pomoči in določitvi začetnega stanja oz. temeljnega izhodišča. Glede na to, da bo v bodoče določitev teh parametrov obvezna že ob vsaki novi priglasitvi, pričakujemo, da se bo v naslednjih letih poročilo kvalitetno izboljševalo in s tem posledično omogočalo tudi izboljšanje pri samem procesu odločanja o upravičenosti dodeljevanja državnih pomoči.

Obstoječe sheme oz. individualne državne pomoči smo zaradi preglednosti razdelili na kategorije, kar omogoča strnjen pogled za posamezno področje državnih pomoči.

V spodaj predstavljenih tabelah so se dajalci državnih pomoči opredelili (kjer so lahko) o dodeljenih državnih pomoči tako, da so njihovo uspešnost opredelili z oceno 1-5, pri čemer 1 pomeni neuspešno, 5 pa zelo uspešno.

Pri pregledu ocen s strani dajalcev pomoči, lahko strnemo nekaj zaključkov o uspešnosti dodeljenih državnih pomoči. Vrednostno so podatki predstavljeni v *tabeli 17*.

Tabela 17: Obseg dodeljenih državnih pomoči, razporejen po ocenah uspešnosti za obdobje 2002 – 2005, v mio SIT in v %

Ocena	2002		2003		2004		2005		Skupaj	
	v mio SIT	2002	v mio SIT	2003	v mio SIT	2004	v mio SIT	2005	v mio SIT	delež
Neuspešno 1	2.673,3	3,6%	4.884,3	5,3%	85,1	0,1%	0,0	0,0%	7.643	2,3%
Uspešno 2	11.224,1	14,9%	18.266,2	19,9%	8.806,8	8,6%	8.144,0	12,7%	46.441	13,9%
Uspešno 3	10.313,4	13,7%	9.041,6	9,8%	29.294,8	28,6%	8.295,3	12,9%	56.945	17,1%
Uspešno 4	18.159,0	24,1%	26.806,7	29,2%	31.328,8	30,6%	31.632,4	49,2%	107.927	32,3%
Uspešno 5	25.370,6	33,7%	31.592,0	34,4%	29.124,0	28,4%	9.239,8	14,4%	95.326	28,6%
ni ocenjeno	7.542,8	10,0%	1.263,6	1,4%	3.799,8	3,7%	6.973,7	10,8%	19.580	5,9%
Vse pomoči	75.283,2	100,0%	91.854,4	100,0%	102.439,3	100,0%	64.285,2	100,0%	333.862,1	100,0%

Ocena uspešnosti je podana izključno s strani poročevalcev oz. dodeljevalcev državnih pomoči. V tem delu poročila so njihovi prispevki skrajšani, originalna gradiva pa se nahajajo v prilogi 3 tega poročila.

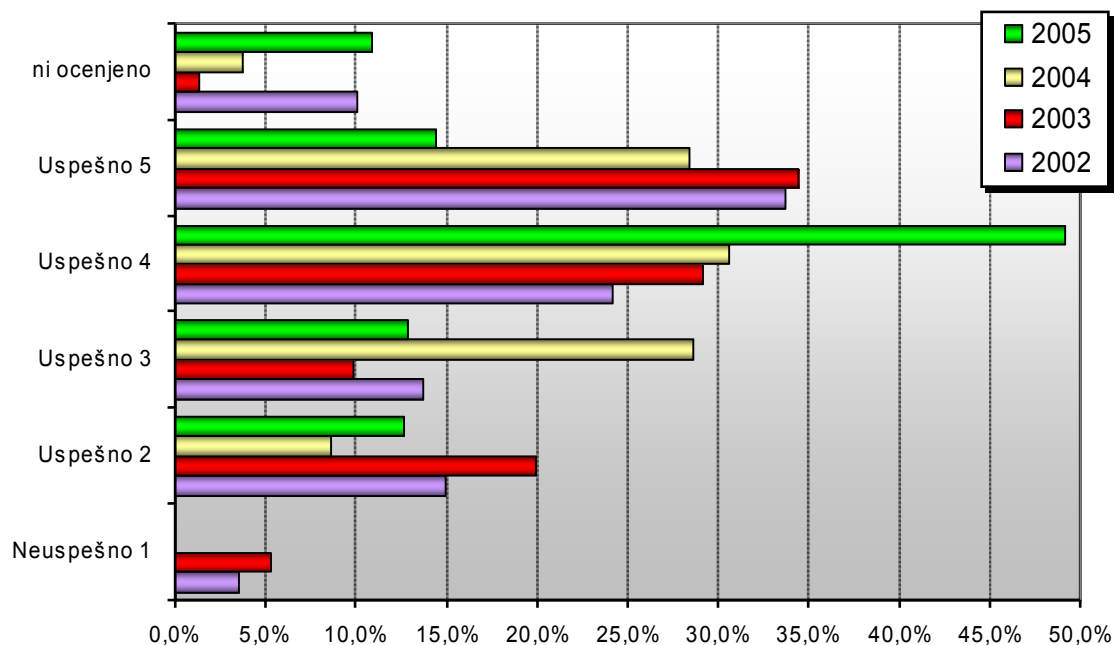
V celotnem obdobju 2002 – 2005 je bilo 5,9% shem oz. individualnih pomoči neocenjenjenih. Za leto 2002 nekateri dajalci pomoči niso imeli podatke pripravljene v taki obliki, da bi lahko izmerili njihovo uspešnost, hkrati pa tudi ni bilo pravne podlage, ki bi jih zavezovala k merjenju uspešnosti in učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči. Za leti 2003 in 2004 je delež neocenjenih pomoči relativno nizek, saj je za leto 2003 1,4%, za leto 2004 pa 3,7%. 10% pomoči, ki so bile dodeljene v 2005 še ni ocenjenih, večinoma zaradi tega, ker projekti še niso zaključeni in še ni bilo možno realno izmeriti njihovo uspešnost. Med ocenjenimi podatki prevladujeta oceni *uspešno 4* in *uspešno 5*. Nekaj dajalcev je bilo do rezultatov dodeljenih državnih pomoči zelo kritičnih, saj je bilo v letu 2002 3,6% ocen označenih kot *neuspešno 1* (neučinkovito), v letu 2003 pa je bilo teh ocen še nekoliko več (5,3%). Pomoči, ki so bile dodeljene v letu 2004 in 2005 niso bile več ocenjene kot *neuspešne 1*, oz. manj kot 0,1%. V letu 2005 je bila kar polovica dodeljenih pomoči ocenjena z oceno *uspešno 4*. Na podlagi tega lahko sklepamo, da se uspešnost dodeljenih pomoči izboljšuje.

V letu 2005 je bilo 10,8% shem oz. individualnih pomoči, ki jih še *ni bilo možno oceniti* glede uspešnosti, saj se učinki pokažejo šele v kasnejšem obdobju. Med tistimi, ki so bile ocenjene jih je bilo 14,4% ocenjenih z oceno *uspešno 5*, 49,2% z oceno *uspešno 4*, 12,9% z oceno *uspešno 3* in 12,7% z oceno *uspešno 2*.

Med pomoči, ki so bile ocenjene kot **neuspešne** sodijo: del sheme Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006 in sicer za področje raziskav in razvoja, pomoči, ki so bile namenjene Prilaganju tekstilne, oblačilne, usnjarske in obutvene industrije pogojem notranjega trga EU 2001-2003 ter nekatere pomoči podjetjem, ki so bile namenjene reševanju in prestrukturiranju podjetij v težavah.

Pomoči, ki so bile ocenjene kot **zelo uspešne** pa so: Shema Raziskave in razvoj, Ekološka sanacija rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v SV Sloveniji, Spodbujanje izrabe obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in soproizvodnje toplotne in električne energije, Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (Soča 2006), Zasavska garancijska shema, vse sheme, ki spodbujajo kulturo: Sofinanciranje projektov iz pror. sklad za AV medije, Sofinanciranje programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev, Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji, Sofinanciranje programov in projektov s področja založništva ter shema Nasedlih investicij v elektrogospodarstvu.

Slika 28: Deleži dodeljenih državnih pomoči po ocenah uspešnosti za obdobje 2002 – 2005

Pri državnih pomočeh, ki so bile v letu 2004 ocenjene z oceno *Uspešno 5* je bilo največ sredstev dodeljenih na podlagi sheme Raziskave in razvoj ter pomoči, namenjene gozdarstvu v okviru kmetijskih ukrepov.

Tabela 18: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za **raziskave in razvoj**, v obdobju 2002 – 2005, v SIT

Resorni organ	Shema DP /Individualna DP	Leto 2002		Leto 2003		Leto 2004		Leto 2005	
		Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS	Raziskave in razvoj · Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja, · Sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov EUREKA	3.617.434.691	Uspešno 5	3.854.606.524	Uspešno 5	1.498.723.589	Uspešno 5	1.799.240.922	Uspešno 5
Ministrstvo za gospodarstvo	Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006	2.198.156.524	Neuspešno 1	3.591.557.750	Neuspešno 1	4.301.160.511	Uspešno 3	3.838.976.158	Uspešno 4
	Individualna priglasitev pomoči - Premogovnik Velenje d.d.	6.984.000	ni podatkov	7.589.000	ni podatkov	0			
Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko	Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije	70.000.000	niso še merili	0		0		0	

Tabela 19: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo, v obdobju 2002 – 2005, v SIT

Resorni organ	Shema DP /Individualna DP	Leto 2002		Leto 2003		Leto 2004		Leto 2005	
		Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za gospodarstvo (Energetika)	Ekološka sanacija rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v SV Sloveniji	446.458.946	Uspešno 5	298.494.939	Uspešno 5	264.140.000	Uspešno 5	205.076.680	Uspešno 5
Ministrstvo za okolje in prostor	Zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami ogljikovega dioksida	0		2.661.724.021	Uspešno 2-3	4.097.349.678	Še ni možno oceniti	2.814.202.356	v letu 2008 bodo prve ocene
Eko sklad RS	Sofinanciranje okoljskih naložb (varstvo voda, odpadki, onesnaževanje zraka)	490.990.400	Uspešno 5	412.114.127	Uspešno 5	276.559.073	Uspešno 4	383.989.023	Uspešno 4
Ministrstvo za okolje in prostor Agencija za okolje (MOP)		4.962.670.005	Uspešno 4	5.400.243.976	Uspešno 4	1.041.561.222	Uspešno 4	0	Uspešno 4
Agencija za učinkovito rabo energije	Spodbujanje izrabe obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in sproizvodnje toplotne in električne energije	195.836.285	še ni bilo možno oceniti	266.574.312	Uspešno 5	583.484.848	Uspešno 5	149.430.864	Uspešno 5

Tabela 20: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za reševanje in prestrukturiranje, v obdobju 2002 – 2005, v SIT

Resorni organ	Shema DP /Individualna DP	Leto 2002		Leto 2003		Leto 2004		Leto 2005	
		Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za gospodarstvo (sektor za industrijo)	Dodeljevanje pomoči gospodarskim družbam v času priprav programa prestrukturiranja iz sredstev kupnin za namene sanacije	139.730.519		0		0		0	
	Program prestrukturiranja Planike	6.089.527	Izvajal SRD d.d.	0		0		0	
	Program prestrukturiranja IUV			400.000.000		1.156.185.073	Uspešno 2	0	Uspešno 3
	Program prestrukturiranja Mure, d.d.,			1.168.252.000	Uspešno 3	1.168.252.000	Uspešno 3	0	Uspešno 2
	Program prestrukturiranja družbe Trikon d.d.,			22.170.193	Uspešno 3	0	Neuspešno 1		Stečaj 2005
	Program prestrukturiranja družbe Mont d.d.;			24.561.883	Neuspešno 1	0	Neuspešno 1	0	Stečaj 2005
	Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah			680.802.695	Uspešno 2	1.153.663	Uspešno 3	0	Uspešno 2
	Program prestrukturiranja družbe INLES d.d.					93.999.574	Uspešno 4	0	Uspešno 3
	Program prestrukturiranja družbe Steklarna Rogaška d.d.					635.872.038	Uspešno 4	0	Uspešno 3
	Program prestrukturiranja družbe GLIN IPP d.o.o					45.887.439	Uspešno 3	18.418.717	Uspešno 4
	Program prestrukturiranja družbe MARLES d.o.o.					193.523.272	Uspešno 3	0	Uspešno 2
	Program prestrukturiranja družbe Iskra Kondenzatorji d.d., Semič					775.748.877	Uspešno 4	0	Uspešno 3
	Program prestrukturiranja družbe Javor Pivka lesna industrija d.d.					533.708.461	Uspešno 4	0	Uspešno 3
	Program prestrukturiranja družbe Svea lesna industrija Litija d.d.					216.918.537	Uspešno 4	0	Uspešno 3
	Program prestrukturiranja družbe Novoles – lesna industrija Straža, d.d.					495.633.919	Uspešno 3	0	Uspešno 2
Program prestrukturiranja družbe Novoteks -Tkanina d.d.«;					85.134.933	Neuspešno 1	0	Stečaj 2005	
Ministrstvo za finance	Poroštvo RS za kredit družbi Splošna plovba d.o.o. Portorož			1.911.000.000	Uspešno 5				
	Finančna reorganizacija družbe Casino Bled			650.000.000	Uspešno 5				

Tabela 21: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za srednje velika in mala podjetja, v obdobju 2002 – 2005, v SIT

Resorni organ	Shema DP /Individualna DP	Leto 2002		Leto 2003		Leto 2004		Leto 2005		Opomba
		Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	
Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko	Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije	25.000.000	niso še merili	0		0		0		
	Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (Soča 2006)	16.960.160	Še niso merili	105.491.076	Uspešno 4	120.163.943	Uspešno 5	116.825.630	Uspešno 5	
	Zasavska garancijska shema	6.084.745	Še niso merili	58.087.608	Uspešno 5	63.162.026	Uspešno 5	20.994.764	Uspešno 5	
	Pomurska garancijska shema	9.406.392	Še niso merili	11.850.113	Uspešno 4	9.475.894	Uspešno 4	7.209.879	Uspešno 4	
Ministrstvo za gospodarstvo	Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006	706.919.331	Uspešno 3	867.407.655	Uspešno 3	596.993.551	Uspešno 3	1.880.052.422	Uspešno 4	Program je dal povprečne rezultate. Rezultate bi se dalo v prihodnjeboljšati.
	Državna garancijska shema 2003-2006					16.059.160	Uspešno 4	159.849.430	Uspešno 4	
	Ukrepi za razvoj malega gospodarstva	333.056.399	Uspešno 2	408.352		227.093	ni ocenjeno	115.915,80	ni ocenjeno	V letu 2003, 2004 in 2005 je državno pomoč prejelo samo po eno podjetje, zaradi česar ne moremo oceniti uspešnosti programa.
Ministrstvo za gospodarstvo	Prilagajanje tekstilne in oblačilne industrije pogojem notranjega trga EU 2001-2003,	48.874.696	Neuspešno 1	929.886.375	Neuspešno 1	0		0		Program ni zagotovil dolgoročnega obstoja tekstilne industrije napram daljnovzhodni konkurenci..
	Prilagajanje usnjarske in obutvene industrije pogojem notranjega trga EU 2001-2003,	248.302.006	Neuspešno 1	237.022.999	Neuspešno 1	0		0		

Tabela 22: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za zaposlovanje, v obdobju 2002 – 2005, v SIT

Resorni organ	Shema DP /Individualna DP	Leto 2002		Leto 2003		Leto 2004		Leto 2005		Opomba
		Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Povračilo prispevkov na podlagi 48.a člena Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti	3.488.933.399	Uspešno 4	1.230.772.626	Uspešno 4	0		0		
	Programi zaposlovanja	708.870.859	Uspešno 3	2.902.325.080	Uspešno 3	5.498.846.540	Uspešno 3	3.646.398.733	Uspešno 4	
Ministrstvo za gospodarstvo	Prilagajanje tekstilne in oblačilne industrije pogojem notranjega trga EU 2001-2003	104.893.321	Neuspešno 1			0		0		Program ni zagotovil dolgoročnega obstoja tekstilne industrije napram daljnovzhodni konkurenci.
	Prilagajanje usnjarske in obutvene industrije pogojem notranjega trga EU 2001-2003	13.412.564	Neuspešno 1			0		0		
Ministrstvo za gospodarstvo (Energetika)	Program izvedbe trajne opustitve izkoriščanja uranove rude in preprečevanje posledic rudarjenja v Rudniku urana Žirovski vrh	22.500.000	ni ocenjeno	9.000.000	ni ocenjeno	0		0		
Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko	Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (Soča 2006)	1.441.511	Uspešno	15.394.078	Uspešno 4	0		31.224.540	Uspešno 4	

Tabela 23: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za **usposabljanje**, v obdobju 2002 – 2005, v SIT

Resorni organ	Shema DP /Individualna DP	Leto 2002		Leto 2003		Leto 2004		Leto 2005	
		Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Programi usposabljanja	15.792.300	Uspešno 4	11.830.341	Uspešno 3	422.190.630	Uspešno 4	247.911.279	Uspešno 4
	Programi zaposlovanja	357.167.050	Uspešno 3	88.024.531	Uspešno 3	0		0	
Ministrstvo za gospodarstvo	Programi in ukrepi za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za leti 2002-2006	86.533.827	Uspešno 4	186.927.774	Uspešno 4	419.411.960	Uspešno 4	49.557.522	Uspešno 4
	Programi in ukrepi za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za leti 2001-2002	128843434	Uspešno 4	81.364.061	Uspešno 4	0		0	
Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko	Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije	109.812.082	Uspešno 3	268.242.585	Uspešno 5	34.239.921	Uspešno 3	44.969.240	Uspešno 5
	Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (Soča 2006)					12.066.247	Uspešno 2	19.528.660	Uspešno 4

Tabela 24: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči v kulturi, v obdobju 2002 – 2005, v SIT

Resorni organ	Shema DP /Individualna DP	Leto 2002		Leto 2003		Leto 2004		Leto 2005	
		Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za kulturo	Sofinanciranje projektov iz pror. sklad za AV medije	50.982.000	Uspešno 5	100.504.642	Uspešno 5	79.999.925	Uspešno 5	127.480.000	Uspešno 5
	Sofinanciranje programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev	66.416.803	Uspešno 5	100.456.210	Uspešno 5	151.329.783	Uspešno 5	116.865.322	Uspešno 5
	Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji			501.504.600	Uspešno 5	465.237.181	Uspešno 5	463.883.263	Uspešno 5
	Sofinanciranje programov in projektov s področja založništva					835.602.593	Uspešno 5	907.001.172	Uspešno 5

Tabela 25: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči v posebnih sektorjih, v obdobju 2002 – 2005, v SIT

Resorni organ	Shema DP /Individualna DP	Leto 2002		Leto 2003		Leto 2004		Leto 2005	
		Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Ministrstvo za promet	Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu	5.009.111.580	Uspešno 4	8.345.939.658	Uspešno 4	8.230.164.953	Uspešno 4	8.920.353.416	Uspešno 4
	Prestrukturiranje Holdinga Slovenske železnice d.o.o.			5.198.809.913,90	Uspešno 4	14.307.694.419	Uspešno 4	259.532.000	Uspešno 4
Ministrstvo za gospodarstvo (Energetika MB)	Program postopnega zapiranja rudnika Trbovlje Hrastnik	3.814.525.054	Uspešno 4	3.743.742.329	Uspešno 4	3.378.755.396	Uspešno 4	3.376.662.891	Uspešno 4
	Zapiranje rudnikov Zagorje, Senovo in Kanižarica	13.294.080	Uspešno 5	0		0		0	
	Poroštvo RS za TE Trbovlje - na podlagi Programa naslednjih investicij			120.050.495	Uspešno 5	918.727.651	Uspešno 5	0	
	Poroštvo RS za TE Šoštanj - na podlagi Programa naslednjih investicij			333.516.294	Uspešno 5	0		0	
	Poroštvo RS za Eles Gen - na podlagi Programa naslednjih investicij			1.119.809.555	Uspešno 4	0		0	

Tabela 26: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči po regionalnih ciljih, v obdobju 2002 – 2005, v SIT

Resorni organ	Shema DP /Individualna DP	Leto 2002		Leto 2003		Leto 2004		Leto 2005	
		Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena
Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko	Mali projekti na območjih s posebnimi razvojnimi problemi	67.707.730		26.869.748	Uspešno 3			0	
	Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije	100.00.000				247.261.176	Uspešno 5	241.497.268	Uspešno 5
	Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (Soča 2006)	117.390.157		4.550.551	Uspešno 3	0		0	
	Regionalna shema državnih pomoči	1.160.058.869		567.087.954	Uspešno 4	301.648.147	Uspešno 4	336.711.249	Uspešno 4
	Kreditna shema za financiranje investicij v mikro in majhnih podjetjih ter pri podjetnikih posameznikih	2.001.165		105.882	Uspešno 2	0		0	
	Rekonstrukcija dostavne žičnice ATC Kanin d.o.o.	28.264.773		122.288.388	Uspešno 2	23.597.079	Uspešno 2	0	
	Prenova in razvoj ATC Kanin Bovec d.o.o.					6.324.933	ni ocenjeno	0	
Ministrstvo za kulturo	Sofinanciranje programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev					70.438.462	Uspešno 5	0	
Ministrstvo za promet	Subvencija avtobusnim linijskim prevoznikom,	542.805.949	Uspešno 4	799.282.528	Uspešno 4	669.067.526	Uspešno 4	0	
Ministrstvo za gospodarstvo	Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006			1.310.609.871	Uspešno 3	1.432.063.501	Uspešno 3	6.391.550.042	Uspešno 4
	Investicijski program podjetja Revoz d.d.							2.865.095.336	še ni možno oceniti (2008)
Ministrstvo za finance	Zakon o ekonomskih conah	599.465.595	ni ocenjeno	426.584.519	ni ocenjeno	4.259.696	ni ocenjeno	16.074.238	ni ocenjeno

Tabela 27: Uspešnost dodeljenih državnih pomoči za namen **kmetijstva in ribištva**, v obdobju 2002 do 2005, v mio SIT

Ukrepi	Leto 2002		Leto 2003		Leto 2004		Leto 2005		Opomba
	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	
Tržno cenovna politika	19.807	Uspešno	22.124	Uspešno	23.272* 24.740	Uspešno	2.064 -od tega za ukrepe sofinancirane s strani EU 11.7	Uspešno	Pretežni del sredstev je bil namenjen za odškodnine (naravne nesreče, bolezni živali in rastlin).
Politika razvoja podeželja	10.891	Uspešno	17.463	Uspešno	7.615* 18.030	Uspešno	8.095 -od tega za ukrepe sofinancirane s strani EU 6.017	Uspešno	Doseganje dolgoročnih ciljev še ni mogoče oceniti. Pozitivni učinki so opazni pri revitalizaciji kmetijskih površin, obdelanosti kmetijskih zemljišč, doseganju standardov, starostni in posestni strukturi, povečanju produktivnosti in konkurenčnosti kmetijskega sektorja ter pospešenem prestrukturiranju živilsko predelovalne industrije.
Politika na področju javnih služb in drugih storitev za kmetijstvo	8.539	Uspešno	7.482	Uspešno	8.045	Uspešno	8.295	Uspešno	Zagotovljeno je izvajanje vseh nalog, ki so nujne za razvoj kmetijstva in ki jih ni mogoče prepustiti samo tržni iniciativi.
Gozdarstvo	878	Uspešno	592.8	Uspešno	553,7	Uspešno	5.046 V poročilo za leto 2005 so vključena so tudi sredstva za delovanje Zavoda za gozdove v višini 4.429	Uspešno	Izvedene aktivnosti so prispevale k ohranitvi in krepitvi stabilnosti gozdnih ekosistemov in s tem tudi k zagotavljanju sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdovi.
Ribištvo	178	Delno uspešno na področju ribištva Uspešno na področju ribogojstva	79.1	Delno uspešno na področju ribištva Uspešno na področju ribogojstva	Vsa izplačila bodo realizirana v 2005	Delno uspešno na področju ribištva Uspešno na področju ribogojstva	47 -od tega za ukrepe sofinancirane s strani EU 17.2	Delno uspešno na področju ribištva Uspešno na področju ribogojstva	S proračunskimi podporami ni uspelo preprečiti zmanjševanje skupnega ulova rib. Učinek podpor je pozitiven pri povečevanju obsega ribogojstva.

*samo sredstva nacionalna sredstva

PRILOGE

PRILOGA 1:

*Kategorije in instrumenti državnih pomoči
Metodologija ocenjevanja elementov pomoči*

PRILOGA 2:

Statistični podatki

PRILOGA 3:

*Podrobnejše poročilo o učinkovitosti in uspešnosti
dodeljenih državnih pomočeh*

PRILOGA 1

1. Kategorije in instrumenti državnih pomoči

Podatki o državnih pomočeh v Poročilu so razvrščeni na osnovi Pravilnika o pripravi letnega poročila o državnih pomočeh, v naslednje **kategorije**:

1. Kmetijstvo in ribištvo
 - 1.1. kmetijstvo
 - 1.2. ribištvo
2. industrija/storitve
 - 2.1. horizontalni cilji
 - 2.1.1. raziskave in razvoj
 - 2.1.2. okolje
 - 2.1.3. majhna in srednja podjetja
 - 2.1.4. trgovina
 - 2.1.5. varčevanje z energijo
 - 2.1.6. zaposlovanje
 - 2.1.7. usposabljanje
 - 2.1.8. drugi cilji
 - 2.2. posebni sektorji
 - 2.2.1. jeklarstvo
 - 2.2.2. ladjedelništvo
 - 2.2.3. transport
 - 2.2.4. premogovništvo
 - 2.2.5. drugi sektorji
 - 2.2.6. finančne storitve
3. regionalne pomoči
 - 3.1. območja po 87 (3)(a) členu Pogodbe Evropske skupnosti
 - 3.2. območja po 87 (3)(c) členu Pogodbe Evropske skupnosti

Znotraj kategorij so državne pomoči opredeljene po **instrumentih** pomoči v naslednje skupine:

1. A : pomoči, ki so v celoti dodeljene prejemnikom:
 - A1, pomoči preko proračuna: nepovratna sredstva (dotacije), subvencije obresti, odpisi dolgov in zmanjšani zneski iztržkov iz prisilnih poravnav,
 - A2, pomoči preko davkov in socialno varstvenega sistema: zamiki pri odplačevanju davkov in druga merila (oprostitve, izjeme in olajšave).
2. B1: finančni transferji države v obliki kapitalskih naložb (equity).
3. C: finančni transferji, pri katerih je element pomoči prihranek pri obrestih:
 - C1, ugodna posojila iz javnih ali privatnih virov in posojila podjetjem v težavah,
 - C2, različni ukrepi (rezervacije, oprostitev ali pospešeno amortiziranje).
4. D: garancije.

Vrste podatkov, viri in metode zbiranja podatkov o državnih pomočeh

Podatki so prikazani v tolarjih, pri preračunih v EUR je upoštevan povprečni tečaj Banke Slovenije za prikazano leto. Zbiranje podatkov o državnih pomočeh v Sloveniji že od leta 1999 poteka na približno enak način.

Za vsako transakcijo je bil že v letu 1998 izoblikovan računalniški zapis s sledečimi podatki, ki je bil tudi osnova za naslednja leta:

- matična številka dajalca pomoči,

- matična številka prejemnika pomoči iz poslovnega registra podjetij in podjetnikov,
- datum odobritve pomoči,
- datum izvedbe pomoči,
- pravni temelj pomoči,
- dokumentacija,
- pravni akt pomoči,
- instrument pomoči,
- namen pomoči,
- znesek transakcije bruto,
- znesek pomoči.

2. Metodologija ocenjevanja elementov pomoči

SKUPINA A1

- dotacije - celotna vrednost prejete dotacije (v večini primerov so to po javno finančni statistiki subvencije)
- subvencije obresti, ki jih prejemniki prejmejo neposredno - celotna vrednost prejete subvencije (ali neplačanega dela obresti, če je država subvencioniranje za koristnika uredila neposredno preko banke)
- projekti temeljnega raziskovanja in razvoja - celotni znesek sredstev, namenjen za te projekte
- drugi projekti in aktivnosti raziskovanja in razvoja - znesek sofinanciranja projektov s strani državnih virov, ne glede na to, ali so sredstva nakazana neposredno koristniku (podjetju) ali raziskovalni instituciji
- odpis dolga poslujočih podjetij iz kreditnih razmerij - celotna ocenjena vrednost odpisanega dolga¹⁸
- prisilna poravnava in stečaj podjetij - ocenjeni zmanjšani znesek poravnave ali iztržka iz stečajne mase v primerjavi z drugimi upniki zaradi zavestno povzročenega slabšega položaja države kot upnice v postopku prisilne poravnave ali stečaja

SKUPINA A2

- odlog plačila davkov - znesek obresti za zamik, izračunan na sedanjo vrednost po realni letni referenčni obrestni meri (2003= 6,2).
- davčne oprostitve in olajšave - med davčne oprostitve in olajšave ne sodijo vse tiste olajšave, ki imajo splošni značaj (npr.: olajšave davka na dobiček zaradi investiranja, olajšave iz naslova pokrivanja izgub iz preteklih let, ipd), temveč le olajšave, ki so specifične za določeno podjetje ali skupino podjetij; element državne pomoči je celoten ocenjen znesek oprostitev in olajšav
- oprostitve in olajšave pri plačilu prispevkov za socialno varnost - med oprostitve in olajšave pri plačilu prispevkov za socialno varnost velja enaka logika kot pri davčnih oprostitvah - med državne pomoči ne sodijo vse tiste olajšave, ki imajo splošni značaj; element pomoči je celoten ocenjen znesek oprostitev in olajšav

SKUPINA B1

- kapitalske naložbe - element državnih pomoči je v vseh tistih naložbah, ki nimajo ustvarjanja dobička kot primarnega cilja državne naložbe; element pomoči je ocenjena vrednost koristi za prejemnika pomoči
- konverzija terjatev v kapitalske naložbe - element pomoči je v primeru, kadar država ni v enakem položaju kot ostali nosilci terjatev, temveč v slabšem; element pomoči je ocenjena vrednost koristi prejemnika, ki jo ima zaradi slabšega položaja države

¹⁸ Pri teh pomočeh je v skrajnem primeru (če se ne razpolaga z ustreznimi podatki) element pomoči možno oceniti v vrednosti 20% od bruto zneska opravljene operacije.

- ugodne prodaje državnega premoženja - element državne pomoči je razlika med prodajno ceno premoženja in njegovo tržno vrednostjo (licitacija - 3 ponudbe; cenitvena vrednost)
- udeležba na dobičku podjetja - del razdeljenega dobička, ki izhaja iz lastnine države v podjetju in se mu država odpove, je v celoti element državne pomoči

SKUPINA C1

- ugodna posojila - razlika med stroški kredita (obresti) z ugodno obrestno mero in letno referenčno tržno obrestno mero¹⁹ (2001 = 7,8%); izračun se izdela za celotno dobo kreditiranja (lahko poenostavljeno linearno za vsa leta enako) in vpiše v letu prejema kredita (oz. prve tranše)
- posojila podjetjem v težavah - za podjetja v težavah (v prestrukturiranju), ki na trgu nimajo možnosti pridobitve kredita, je državna pomoč 20% vrednosti kredita ne glede na to, da je bil kredit izplačan po tržnih (ali celo slabših) pogojih

SKUPINA C2

- drugi viri pomoči - ocenjene vrednosti pomoči

Skupina D

- D1 garancije - razlika med državno garancijo, ki je brezplačna ali po nižji ceni in med tržno garancijo; element pomoči se kalkulira preko garantiranega zneska dolga in referenčno stopnjo za riziko - strošek garancije (2001- 2,53% letno) in stroški provizije - odobritve (2001 – 0,7%- enkratno)
- D1A garancije (plačilo garantiranih obveznosti) - celotno plačilo garantiranih obveznosti

¹⁹ Za referenčno obrestno mero je predpisana povprečna obrestna mera za dolgoročne kredite za osnovna sredstva v gospodarstvo (s tolarско revalorizacijsko klavzulo). Podatek je uradno objavila Banka Slovenije v publikaciji Bilten Banke Slovenije, januar, 2004.

PRILOGA 2

STATISTIČNI PODATKI

- Tabela P1: Državne pomoči v Sloveniji v letih 2003, 2004 in 2005 po posameznih kategorijah
- Tabela P2: Državne pomoči v Sloveniji v letu 2003, po instrumentih
- Tabela P3: Državne pomoči v Sloveniji v letu 2004, po instrumentih
- Tabela P4: Državne pomoči v Sloveniji v letu 2005, po instrumentih
- Tabela P5: Delež državnih pomoči v BDP v Sloveniji v letih 2003, 2004 in 2005, po kategorijah
- Tabela P6: Državne pomoči v Sloveniji po posameznih regijah in kategorijah v letih 2003, 2004 in 2005

Tabela P1: Državne pomoči v Sloveniji v letih 2003, 2004 in 2005 po posameznih kategorijah

Kategorija	Leto 2003			Leto 2004			Leto 2005			Tekoče cene v SIT Primerjava	
	v mio SIT	v mio EUR	deleži DP	v mio SIT	v mio EUR	deleži DP	v mio SIT	v mio EUR	deleži DP	2005/2003	2005/2004
	Kmetijstvo	40.705,9	174,2	44,32%	46.602,3	195,1	45,49%	24.768,2	103,4	38,53%	60,85%
Ribištvo	81,9	0,4	0,09%	3,7	0,0	0,00%	48,6	0,2	0,08%	59,37%	1309,24%
Kmetijstvo in ribištvo	40.787,8	174,5	44,40%	46.606,0	195,1	45,50%	24.816,8	103,6	38,60%	60,84%	53,25%
Horizontalni cilji	28.893,3	123,6	31,46%	26.241,8	109,9	25,62%	17.053,5	71,2	26,53%	59,02%	64,99%
R&D	7.453,1	31,9	8,11%	5.799,9	24,3	5,66%	5.638,2	23,5	8,77%	75,65%	97,21%
Varstvo okolja	8.772,7	37,5	9,55%	5.679,6	23,8	5,54%	3.403,3	14,2	5,29%	38,79%	59,92%
Reševanje in prestrukturiranje	4.465,2	19,1	4,86%	5.452,1	22,8	5,32%	21,8	0,1	0,03%	0,49%	0,40%
SME	2.485,2	10,6	2,71%	807,8	3,4	0,79%	2.185,6	9,1	3,40%	87,94%	270,57%
Zaposlovanje	4.234,3	18,1	4,61%	5.498,8	23,0	5,37%	3.677,6	15,3	5,72%	86,85%	66,88%
Usposabljanje	515,7	2,2	0,56%	887,9	3,7	0,87%	362,0	1,5	0,56%	70,19%	40,77%
Varčevanje z energijo	264,6	1,1	0,29%	583,5	2,4	0,57%	149,4	0,6	0,23%	56,47%	25,61%
Kultura	702,5	3,0	0,76%	1.532,2	6,4	1,50%	1.615,6	6,7	2,51%	229,99%	105,45%
Posebni sektorji	18.869,5	80,7	20,54%	26.835,3	112,3	26,20%	12.556,5	52,4	19,53%	66,54%	46,79%
Transport	13.544,7	58,0	14,75%	22.537,9	94,4	22,00%	9.179,9	38,3	14,28%	67,77%	40,73%
Premogovništvo	3.751,3	16,1	4,08%	3.378,8	14,1	3,30%	3.376,7	14,1	5,25%	90,01%	99,94%
Ostali sektorji	1.573,4	6,7	1,71%	918,7	3,8	0,90%				0,00%	0,00%
Regionalni cilji	3.303,8	14,1	3,60%	2.756,2	11,5	2,69%	9.858,3	41,1	15,34%	298,39%	357,68%
Skupaj	91.854,4	393,0	100,0%	102.439,3	428,9	100,0%	64.285,2	268,3	100,0%	70,0%	62,8%

Tabela P2: Državne pomoči v Sloveniji v letu 2003, po instrumentih

Kategorije 2003	A1	A2	B1	C1	C2	D	Skupaj
Kmetijstvo	40.321,05	0,69	0,00	229,81	3,79	150,60	40.705,94
Ribištvo	81,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	81,89
Kmetijstvo in ribištvo	40.402,93	0,69	0,00	229,81	3,79	150,60	40.787,82
Horizontalni cilji	15.390,70	9.476,90	668,45	1.109,82	0,00	2.247,43	28.893,29
R&D	7.453,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.453,08
Varstvo okolja	298,61	8.061,97	0,00	412,11	0,00	0,00	8.772,69
Reševanje in prestrukturiranje	1.443,20	0,00	668,45	146,60	0,00	2.206,98	4.465,23
SME	1.892,96	0,69	0,00	551,10	0,00	40,44	2.485,20
Zaposlovanje	2.820,05	1.414,24	0,00	0,00	0,00	0,00	4.234,30
Usposabljanje	515,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	515,70
Varčevanje z energijo	264,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	264,63
Kultura	702,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	702,47
Posebni sektorji	12.097,27	0,00	5.198,81	0,00	0,00	1.573,38	18.869,46
Transport	8.345,94	0,00	5.198,81	0,00	0,00	0,00	13.544,75
Premogovništvo	3.751,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.751,33
Ostali sektorji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.573,38	1.573,38
Regionalni cilji	2.562,35	426,58	0,00	253,10	2,39	59,39	3.303,80
Skupaj	70.453,25	9.904,18	5.867,26	1.592,72	6,18	4.030,79	91.854,38

Tabela P2: Državne pomoči v Sloveniji v letu 2004, po instrumentih

Kategorije 2004	A1	A2	B1	C1	C2	D	Skupaj
Kmetijstvo	46.336,82	0,00	0,00	213,07	0,00	52,42	46.602,31
Ribištvo	3,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,71
Kmetijstvo in ribištvo	46.340,54	0,00	0,00	213,07	0,00	52,42	46.606,02
Horizontalni cilji	17.832,2	5.278,8	278,9	769,7	0,00	2.082,0	26.241,8
R&D	5.799,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.799,88
Varstvo okolja	264,14	5.138,91	0,00	276,56	0,00	0,00	5.679,61
Reševanje in prestrukturiranje	3.177,25	10,21	37,53	182,09	0,00	2.045,03	5.452,10
SME	459,75	0,00	0,00	311,04	0,00	36,97	807,77
Zaposlovanje	5.369,15	129,70	0,00	0,00	0,00	0,00	5.498,85
Usposabljanje	887,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	887,91
Varčevanje z energijo	342,02	0,00	241,47	0,00	0,00	0,00	583,48
Kultura	1.532,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.532,17
Posebni sektorji	13.712,6	0,00	9.787,9	0,0	0,0	3.334,7	26.835,3
Transport	9.415,16	0,00	9.787,98	0,00	0,00	3.334,71	22.537,86
Premogovništvo	3.378,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.378,76
Ostali sektorji	918,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	918,73
Regionalni cilji	2.609,63	3,16	0,00	135,56	0,00	7,85	2.756,19
Skupaj	80.495,1	5.281,9	10.066,9	1.118,3	0,0	5.476,9	102.439,3

Tabela P2: Državne pomoči v Sloveniji v letu 2005, po instrumentih

Kategorije 2005	A1	A2	B1	C1	C2	D	Skupaj
Kmetijstvo	24.715,83	0,00	0,00	52,39	0,00	0,00	24.768,22
Ribištvo	48,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	48,61
Kmetijstvo in ribištvo	24.764,44	0,00	0,00	52,39	0,00	0,00	24.816,83
Horizontalni cilji	13.667,50	2.817,60	0,00	480,31	0,00	88,12	17.053,54
R&D	5.638,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.638,22
Varstvo okolja	205,08	2.814,20	0,00	383,99	0,00	0,00	3.403,27
Reševanje in prestrukturiranje	0,00	3,39	0,00	18,42	0,00	0,00	21,81
SME	2.019,57	0,00	0,00	77,91	0,00	88,12	2.185,60
Zaposlovanje	3.677,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.677,62
Usposabljanje	361,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	361,97
Varčevanje z energijo	149,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	149,43
Kultura	1.615,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.615,62
Posebni sektorji	12.556,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12.556,55
Transport	9.179,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9.179,89
Premogovništvo	3.376,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.376,66
Ostali sektorji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Regionalni cilji	9.549,32	16,07	0,00	292,92	0,00	0,00	9.858,31
Skupaj	60.537,81	2.833,67	0,00	825,62	0,00	88,12	64.285,23

Tabela P5: Delež državnih pomoči v BDP v Sloveniji v letih 2003, 2004 in 2005, po kategorijah

Kategorija	Leto 2003		Leto 2004		Leto 2005	
	v mio SIT	deleži BDP	v mio SIT	deleži BDP	v mio SIT	deleži BDP
Kmetijstvo	40.705,9	0,70%	46.602,3	0,75%	24.768,2	0,38%
Ribištvo	81,9	0,00%	3,7	0,00%	48,6	0,00%
Kmetijstvo in ribištvo	40.787,8	0,70%	46.606,0	0,75%	24.816,8	0,38%
Horizontalni cilji	28.893,3	0,50%	26.241,8	0,42%	17.053,5	0,26%
R&D	7.453,1	0,13%	5.799,9	0,09%	5.638,2	0,09%
Varstvo okolja	8.772,7	0,15%	5.679,6	0,09%	3.403,3	0,05%
Reševanje in prestrukturiranje	4.465,2	0,08%	5.452,1	0,09%	21,8	0,00%
SME	2.485,2	0,04%	807,8	0,01%	2.185,6	0,03%
Zaposlovanje	4.234,3	0,07%	5.498,8	0,09%	3.677,6	0,06%
Usposabljanje	515,7	0,01%	887,9	0,01%	362,0	0,01%
Varčevanje z energijo	264,6	0,00%	583,5	0,01%	149,4	0,00%
Kultura	702,5	0,01%	1.532,2	0,02%	1.615,6	0,02%
Posebni sektorji	18.869,5	0,32%	26.835,3	0,43%	12.556,5	0,19%
Transport	13.544,7	0,23%	22.537,9	0,36%	9.179,9	0,14%
Premogovništvo	3.751,3	0,06%	3.378,8	0,05%	3.376,7	0,05%
Ostali sektorji	1.573,4	0,03%	918,7	0,01%		
Regionalni cilji	3.303,8	0,06%	2.756,2	0,04%	9.858,3	0,15%
Skupaj	91.854,4	1,58%	102.439,3	1,64%	64.285,2	0,98%

Tabela P6: Državne pomoči v Sloveniji po posameznih regijah in kategorijah v letih 2003, 2004 in 2005

Naziv regije	Kategorija	2003	DELEŽ 2003	2004	DELEŽ 2004	2005	DELEŽ 2005
GORENJSKA	Kmetijstvo	1.690.068.868	38,3%	2.168.850.764	46,3%	768.888.919	29,9%
	Ribištvo	3.625.000	0,1%		0,0%		0,0%
	Mala in srednje velika podjetja	363.309.171	8,2%	41.044.869	0,9%	32.856.055	1,3%
	Usposabljanje	47.269.244	1,1%	130.533.703	2,8%	25.001.095	1,0%
	Varčevanje z energijo	86.105.324	2,0%	86.931.559	1,9%	4.125.576	0,2%
	Avdiovizualni sektor		0,0%		0,0%	3.000.000	0,1%
	Kultura	5.613.660	0,1%	32.165.293	0,7%	31.570.808	1,2%
	Območja a (manj razvita)	207.921.690	4,7%	290.643.175	6,2%	538.667.004	21,0%
	Raziskave in razvoj	657.296.842	14,9%	824.580.359	17,6%	655.496.357	25,5%
	Reševanje in prestrukturiranje	650.000.000	14,7%		0,0%		0,0%
	Varstvo okolja	458.381.854	10,4%	829.745.123	17,7%	224.824.429	8,8%
	Zaposlovanje	244.560.305	5,5%	277.840.688	5,9%	283.773.334	11,0%
	Skupaj	4.414.151.957	100,0%	4.682.335.532	100,0%	2.568.203.577	100,0%
GORIŠKA	Kmetijstvo	2.577.167.996	62,0%	2.746.542.156	63,2%	1.171.989.750	39,1%
	Mala in srednje velika podjetja	303.299.177	7,3%	168.589.728	3,9%	202.376.937	6,8%

	Nerazporejeno	1.200.000	0,0%		0,0%		0,0%
	Območja a (manj razvita)	220.403.236	5,3%	130.148.728	3,0%	795.209.202	26,6%
	Usposabljanje	22.698.283	0,5%	43.541.049	1,0%	32.010.122	1,1%
	Zaposlovanje	107.298.321	2,6%	377.902.392	8,7%	136.671.716	4,6%
	Kultura	12.228.968	0,3%	12.360.916	0,3%	16.232.450	0,5%
	Raziskave in razvoj	485.551.073	11,7%	542.945.996	12,5%	484.983.723	16,2%
	Reševanje in prestrukturiranje	357.996.750	8,6%	1.153.663	0,0%		0,0%
	Varčevanje z energijo	7.800.755	0,2%	32.228.430	0,7%	29.606.000	1,0%
	Varstvo okolja	58.704.271	1,4%	289.424.090	6,7%	124.949.134	4,2%
	Skupaj	4.154.348.831	100,0%	4.344.837.147	100,0%	2.994.029.034	100,0%
JV SLOVENIJA	Kmetijstvo	2.808.189.781	69,2%	2.857.069.545	50,7%	1.050.693.307	20,6%
	Ribištvo		0,0%		0,0%	958.904	0,0%
	Avdiovizualni sektor		0,0%	4.181.640	0,1%		0,0%
	Kultura	6.752.000	0,2%	38.756.976	0,7%	27.024.527	0,5%
	Raziskave in razvoj	107.076.434	2,6%	110.188.227	2,0%	110.099.100	2,2%
	Reševanje in prestrukturiranje	22.170.193	0,5%	1.500.598.313	26,6%		0,0%
	Varčevanje z energijo	10.582.703	0,3%	205.354.412	3,6%		0,0%
	Mala in srednje velika podjetja	173.100.704	4,3%	47.182.209	0,8%	179.928.760	3,5%
	Območja a (manj razvita)	472.874.723	11,7%	78.418.800	1,4%	3.330.587.274	65,4%
	Premogovništvo		0,0%		0,0%		0,0%
	Usposabljanje	18.142.658	0,4%	52.931.175	0,9%	28.814.016	0,6%
	Varstvo okolja	173.871.946	4,3%	310.283.661	5,5%	130.656.750	2,6%
	Zaposlovanje	263.062.542	6,5%	431.080.657	7,6%	230.630.356	4,5%
		Skupaj	4.055.823.684	100,0%	5.636.045.615	100,0%	5.089.392.994
KOROŠKA	Kmetijstvo	1.303.473.308	67,5%	1.058.508.364	61,2%	631.072.936	55,4%
	Mala in srednje velika podjetja	47.292.974	2,5%	20.434.169	1,2%	32.511.234	2,9%
	Območja a (manj razvita)	211.571.456	11,0%	74.598.270	4,3%	2.248.377	0,2%
	Usposabljanje	14.459.840	0,7%	19.303.920	1,1%	23.441.540	2,1%
	Varstvo okolja	175.666.669	9,1%	304.920.963	17,6%	213.647.189	18,8%
	Zaposlovanje	156.301.208	8,1%	187.932.715	10,9%	147.866.112	13,0%
	Kultura	700.000	0,0%	8.955.400	0,5%	1.700.000	0,1%
	Raziskave in razvoj	20.202.232	1,0%	52.936.119	3,1%	80.403.906	7,1%
	Reševanje in prestrukturiranje		0,0%		0,0%		0,0%
	Varčevanje z energijo		0,0%	2.271.158	0,1%	5.908.149	0,5%
	Skupaj	1.929.667.687	100,0%	1.729.861.078	100,0%	1.138.799.442	100,0%
NOTRANJSKO-KRAŠKA	Kmetijstvo	1.222.754.222	69,3%	970.951.054	48,8%	390.771.215	52,6%
	Izvozne pomoči		0,0%		0,0%		0,0%
	Mala in srednje velika podjetja	8.911.054	0,5%	5.085.318	0,3%	71.122.997	9,6%
	Območja a (manj razvita)	131.427.823	7,5%	65.410.261	3,3%	89.313.646	12,0%
	Usposabljanje	15.233.329	0,9%	45.879.555	2,3%	11.564.240	1,6%
	Varčevanje z energijo	4.336.837	0,2%	878.400	0,0%	26.390.033	3,6%
	Zaposlovanje	56.058.363	3,2%	78.708.926	4,0%	79.062.503	10,6%
	Kultura	1.000.000	0,1%		0,0%		0,0%
	Raziskave in razvoj	310.701.674	17,6%	260.054.454	13,1%	54.059.094	7,3%

	Reševanje in prestrukturiranje		0,0%	533.708.461	26,8%		0,0%
	Varstvo okolja	13.041.217	0,7%	28.686.136	1,4%	20.258.673	2,7%
	Skupaj	1.763.464.519	100,0%	1.989.362.566	100,0%	742.542.401	100,0%
OBALNO-KRAŠKA	Kmetijstvo	1.185.898.449	29,3%	1.370.885.704	72,4%	763.503.903	55,7%
	Ribištvo	57.567.215	1,4%	3.713.084	0,2%	47.654.198	3,5%
	Mala in srednje velika podjetja	31.308.346	0,8%	21.873.101	1,2%	19.315.826	1,4%
	Območja a (manj razvita)	498.292.922	12,3%	97.484.640	5,1%	214.905.771	15,7%
	Usposabljanje	13.279.268	0,3%	19.803.371	1,0%	13.913.757	1,0%
	Varstvo okolja	84.852.811	2,1%	65.053.099	3,4%	26.493.979	1,9%
	Zaposlovanje	111.348.845	2,8%	156.704.418	8,3%	138.409.724	10,1%
	Kultura	4.290.300	0,1%	19.165.610	1,0%	28.303.824	2,1%
	Raziskave in razvoj	148.551.232	3,7%	139.345.878	7,4%	110.651.070	8,1%
	Reševanje in prestrukturiranje	1.911.000.000	47,2%		0,0%		0,0%
	Varčevanje z energijo	535.000	0,0%		0,0%	8.102.860	0,6%
		Skupaj	4.046.924.388	100,0%	1.894.028.905	100,0%	1.371.254.913
OSREDNJEŠLOVENSKA	Kmetijstvo	9.792.983.167	54,7%	16.598.745.507	67,8%	12.328.810.148	61,2%
	Ribištvo	0	0,0%	0	0,0%		0,0%
	Kultura	54.301.941	0,3%	1.215.843.566	5,0%	1.253.192.511	6,2%
	Raziskave in razvoj	4.415.683.279	24,7%	2.592.564.784	10,6%	2.678.750.977	13,3%
	Reševanje in prestrukturiranje	13.068.698	0,1%	1.373.103.610	5,6%	261.733.149	1,3%
	Varčevanje z energijo	13.154.297	0,1%	33.057.815	0,1%	13.891.288	0,1%
	Avdiovizualni sektor	83.421.692	0,5%	73.159.485	0,3%	101.348.080	0,5%
	Mala in srednje velika podjetja	551.745.821	3,1%	156.448.173	0,6%	164.071.931	0,8%
	Nerazporejeno	496.762.050	2,8%		0,0%		0,0%
	Območja a (manj razvita)	336.722.795	1,9%	224.496.783	0,9%	1.174.198.219	5,8%
	Premogovništvo	10.400.000	0,1%	5.500.000	0,0%	5.500.000	0,0%
	Usposabljanje	83.487.065	0,5%	171.092.616	0,7%	90.445.954	0,4%
	Varstvo okolja	1.309.681.084	7,3%	1.119.873.622	4,6%	1.368.401.269	6,8%
	Zaposlovanje	726.627.320	4,1%	930.122.091	3,8%	694.524.587	3,4%
		Skupaj	17.888.039.208	100,0%	24.494.008.051	100,0%	20.134.868.112
PODRAVSKA	Kmetijstvo	6.231.888.179	66,2%	5.939.637.461	67,2%	2.425.962.031	49,7%
	Ribištvo	3.537.256	0,0%	0	0,0%		0,0%
	Mala in srednje velika podjetja	190.560.223	2,0%	128.435.828	1,5%	542.368.076	11,1%
	Območja a (manj razvita)	293.039.022	3,1%	351.979.306	4,0%	234.059.984	4,8%
	Usposabljanje	35.724.485	0,4%	61.137.545	0,7%	28.085.641	0,6%
	Varčevanje z energijo	6.294.016	0,1%	5.628.955	0,1%	14.282.584	0,3%
	Zaposlovanje	872.034.824	9,3%	968.190.826	11,0%	765.346.948	15,7%
	Avdiovizualni sektor	11.347.500	0,1%		0,0%	2.650.000	0,1%
	Kmetijstvo	193.665	0,0%		0,0%		0,0%
	Kultura	1.535.600	0,0%	56.679.636	0,6%	52.250.000	1,1%
	Raziskave in razvoj	667.169.247	7,1%	426.465.543	4,8%	530.428.545	10,9%
	Reševanje in prestrukturiranje	180.329.507	1,9%	193.523.272	2,2%	1.191.673	0,0%

	Varstvo okolja	914.446.836	9,7%	703.245.441	8,0%	280.528.769	5,8%
	Skupaj	9.408.100.361	100,0%	8.834.923.814	100,0%	4.877.154.252	100,0%
POMURSKA POMURSKA	Kmetijstvo	6.676.717.765	71,3%	5.299.972.853	63,8%	2.136.286.254	44,9%
	Mala in srednje velika podjetja	90.058.953	1,0%	43.720.627	0,5%	234.154.483	4,9%
	Usposabljanje	17.157.721	0,2%	68.531.404	0,8%	14.089.460	0,3%
	Varčevanje z energijo	11.275.720	0,1%	16.900.328	0,2%	15.278.990	0,3%
	Zaposlovanje	447.347.212	4,8%	467.160.535	5,6%	176.619.854	3,7%
	Avdiovizualni sektor	2.359.500	0,0%		0,0%	4.181.200	0,1%
	Kmetijstvo		0,0%		0,0%		0,0%
	Kultura	7.474.760	0,1%	19.849.500	0,2%	49.336.250	1,0%
	Območja a (manj razvita)	407.081.683	4,3%	568.077.158	6,8%	1.603.103.387	33,7%
	Raziskave in razvoj	34.941.681	0,4%	42.096.948	0,5%	91.790.710	1,9%
	Reševanje in prestrukturiranje	1.168.252.000	12,5%	1.168.252.000	14,1%		0,0%
	Varstvo okolja	504.338.607	5,4%	614.256.574	7,4%	433.079.451	9,1%
	Skupaj	9.367.005.602	100,0%	8.308.817.927	100,0%	4.757.920.039	100,0%
SAVINJSKA SAVINJSKA	Kmetijstvo	5.146.014.597	64,8%	5.191.055.128	55,0%	1.921.574.922	38,8%
	Ribištvo	9.508.546	0,1%	0	0,0%		0,0%
	Avdiovizualni sektor	3.375.950	0,0%	2.658.800	0,0%	12.550.720	0,3%
	Energetika	333.516.294	4,2%		0,0%		0,0%
	Mala in srednje velika podjetja	235.732.770	3,0%	79.624.633	0,8%	402.111.515	8,1%
	Območja a (manj razvita)	274.665.783	3,5%	534.293.649	5,7%	716.375.537	14,5%
	Premogovništvo	28.389.000	0,4%		0,0%	16.500.000	0,3%
	Raziskave in razvoj	419.935.347	5,3%	710.392.049	7,5%	769.396.668	15,5%
	Usposabljanje	121.804.670	1,5%	202.695.992	2,1%	43.312.822	0,9%
	Kultura	3.496.364	0,0%	30.211.655	0,3%	10.349.156	0,2%
	Reševanje in prestrukturiranje	38.320.492	0,5%	681.759.477	7,2%	18.418.717	0,4%
	Varčevanje z energijo	57.553.572	0,7%	187.342.041	2,0%	31.845.384	0,6%
	Varstvo okolja	540.986.677	6,8%	668.449.670	7,1%	137.179.730	2,8%
	Zaposlovanje	723.446.928	9,1%	1.147.094.747	12,2%	870.992.924	17,6%
Skupaj	7.936.746.990	100,0%	9.435.577.841	100,0%	4.950.608.095	100,0%	
SPODNJE POSAVSKA	Kmetijstvo	1.613.831.059	21,1%	1.932.488.018	73,8%	771.576.320	32,5%
	Ribištvo	7.649.096	0,1%	0	0,0%		0,0%
	Mala in srednje velika podjetja	141.087.161	1,8%	19.860.163	0,8%	191.766.877	8,1%
	Območja a (manj razvita)	37.607.682	0,5%	39.442.907	1,5%	1.051.455.395	44,3%
	Premogovništvo		0,0%	11.000.000	0,4%		0,0%
	Avdiovizualni sektor		0,0%		0,0%	3.750.000	0,2%
	Energetika	1.119.809.555	14,6%		0,0%		0,0%
	Kultura	887.617	0,0%	7.012.381	0,3%	5.195.960	0,2%
	Raziskave in razvoj	12.689.395	0,2%	29.121.939	1,1%	29.783.600	1,3%
	Reševanje in prestrukturiranje	124.096.183	1,6%		0,0%		0,0%
	Varstvo okolja	4.453.304.334	58,1%	397.410.650	15,2%	234.804.008	9,9%
	Usposabljanje	4.230.035	0,1%	22.477.736	0,9%	5.871.249	0,2%

	Varčevanje z energijo	1.250.000	0,0%	12.404.750	0,5%		0,0%
	Zaposlovanje	148.946.873	1,9%	148.718.918	5,7%	79.403.488	3,3%
	Skupaj	7.665.388.990	100,0%	2.619.937.462	100,0%	2.373.606.897	100,0%
ZASAVSKA	Kmetijstvo	421.921.308	8,5%	354.637.837	6,3%	130.817.009	3,3%
	Mala in srednje velika podjetja	77.185.281	1,6%	61.967.569	1,1%	107.735.292	2,7%
	Premogovništvo	3.712.542.330	74,7%	3.362.255.396	59,4%	3.354.662.892	83,5%
	Usposabljanje	113.788.973	2,3%	49.980.692	0,9%	45.416.806	1,1%
	Varčevanje z energijo	65.742.089	1,3%	487.000	0,0%		0,0%
	Energetika	120.050.495	2,4%	918.727.651	16,2%		0,0%
	Kultura	2.175.000	0,0%		0,0%	2.893.400	0,1%
	Območja a (manj razvita)	192.733.083	3,9%	287.929.991	5,1%	107.655.151	2,7%
	Raziskave in razvoj	46.722.603	0,9%	63.405.523	1,1%	36.095.161	0,9%
	Varstvo okolja	79.233.319	1,6%	345.625.246	6,1%	206.408.092	5,1%
	Zaposlovanje	139.687.927	2,8%	216.525.401	3,8%	24.851.727	0,6%
		Skupaj	4.971.782.408	100,0%	5.661.542.305	100,0%	4.016.535.530
Nerazporejeno	Kmetijstvo	37.524.037	100%	112.965.300	100%		

***Podrobnejše poročilo
o učinkovitosti in
uspešnosti dodeljenih
državnih pomočeh***

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

Programi zaposlovanja in programi usposabljanja

1. Uvod

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju MDDSZ), direktorat za trg dela in zaposlovanje, skrbi za politiko zaposlovanja, zavarovanje za primer brezposelnosti, študentsko politiko in uveljavljanje poklicnih standardov, certifikatnega sistema ter ureja področje prostega pretoka delovne sile ter izobraževanje odraslih.

Ključni instrument za doseganje ciljev so programi aktivne politike zaposlovanja (v nadaljevanju APZ), ki jih na MDDSZ pripravimo na osnovi analiz trga dela in ocene uspešnosti in učinkovitosti izvajanja programov v preteklih obdobjih. Del programov aktivne politike zaposlovanja, ki je namenjen delodajalcem v t.i. tržnem sektorju, v skladu z 87. in 88. členom Pogodbe o ustanovitvi ES, predstavlja državno pomoč, ki je združljiva s skupnim trgov EU. Namene in dovoljene intenzivnosti državnih pomoči za področje zaposlovanja predpisuje Uredba Komisije št. 2204/2002, za področje usposabljanja pa Uredba Komisije št. 68/2001. Skupen učinek ukrepov APZ, ki predstavljajo državno pomoč, na doseganje ciljev politike zaposlovanja in stanje na trgu dela je relativno majhen, saj ti ukrepi predstavljajo le cca. 20% vseh ukrepov APZ. Stanje na trgu dela je odraz celotne ekonomske politike, izobraževalnega sistema in v mnogočem tudi posledica procesov globalizacije s katerimi se soočajo podjetja v EU. Zato na MDDSZ v zadnjem času posvečamo veliko pozornost medresorskemu koordiniranju ukrepov APZ s ciljem doseganja sinergičnih učinkov.

V letošnjem poročilu smo na področju zaposlovanja prvič predstavili rezultate merjenja števila ohranjenih zaposlitev (pol leta po izteku pogodbene obveznosti delodajalca) za nekatere programe, ki so se izvajali v letu 2003 in se v podobni ali enaki obliki izvajajo tudi v letu 2006. Kazalnik smo oblikovali v letu 2004, v skladu z Navodilom o merjenju učinkovitosti državnih pomoči in ga prej ni bilo mogoče izmeriti, saj traja pogodbeno obveza za ohranitev zaposlitve delodajalca praviloma dve leti. Tudi v okviru posameznih programov so kriteriji ocenjevanja uspešnosti in učinkovitosti zastavljeni bolj pregledno in jasno.

2. Program ukrepov APZ za leto 2005

Program ukrepov aktivne politike zaposlovanja (v nadaljevanju APZ) za leto 2005 je vseboval aktivnosti, ki so bile naravnane na doseganje ciljev Lizbonske strategije in optimalno implementacijo Evropske strategije zaposlovanja. Evropska strategija zaposlovanja temelji na treh ciljih - polna zaposlenost, boljša kvaliteta in produktivnost dela, socialna kohezija ter vključenost. Ukrepi APZ so sledili usmeritvam Evropske strategije zaposlovanja in so bili oblikovani na osnovi 10 smernic EU za doseganje osnovnih ciljev, ki naj bi bili doseženi z aktivnostmi, navedenimi v programu. Aktivnosti so bile združene v sedmih ukrepih:

1. ukrep: informiranje in poklicno svetovanje;
2. ukrep: svetovanje in pomoč pri zaposlitvi;
3. ukrep: usposabljanje in izobraževanje;
4. ukrep: spodbude za zaposlovanje;
5. ukrep: integracija invalidov;
6. ukrep: neposredno ustvarjanje novih delovnih mest in
7. ukrep: spodbujanje samozaposlovanja.

Skupna vrednost ukrepov APZ je bila 19.500 mio SIT, od tega ca. 6.000 mio iz sredstev Evropskega socialnega sklada.

3. Dodeljene državne pomoči v letu 2005, cilji ukrepov in njihova uspešnost

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ima za obdobje od 2004-2006 priglasi dve shemi državnih pomoči:

- Programi zaposlovanja in usposabljanja – ZAPOSLOVANJE (št. 0001-5022860-2003 z dne 16/12-2003, dopolnitev 23/4-2004) in

- Programi zaposlovanja in usposabljanja – USPOSABLJANJE (št. 0002-5022860-2003, z dne 16/12-2003).

3.1. Državne pomoči po shemi »Zaposlovanje«

V okviru sheme »Zaposlovanje« je bilo skupaj dodeljenih 3.679.590.543 SIT državnih pomoči. Shema vsebuje naslednje ukrepe:

- posojilo za nabavo opreme pri samozaposlovanju, *se ni izvajal*,
- pomoč pri samozaposlitvi, *se ni izvajal*,
- sofinanciranje stroškov spodbujanja podjetništva, s programom;
 - Spodbujanje samozaposlovanja - subvencija (816.049.721 SIT),
- sofinanciranje novih DM oz. novega zaposlovanja, z naslednjimi programi;
 - Spodbujanje novega zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve (268.850.000 SIT).
 - Pospeševanje zaposlovanja za krajši delovni čas (11.080.000 SIT).
 - Spodbujanje novega zaposlovanja težje zaposljivih brezposelnih oseb – subvencija v enkratnem znesku (1.204.766.666 SIT).
 - Lokalni zaposlitveni programi (120.276.625 SIT).
 - Spodbujanje novega zaposlovanja starejših (24.149.052 SIT).
 - Usposabljanje na delovnem mestu in integrirani programi usposabljanja za invalide (1.894.477 SIT),
- nadomestitev dela stroškov za ohranitev delovnih mest, s programi;
 - nadomestitev plače invalidu oz. težje zaposljivi osebi (47.448.955 SIT),
 - izven programov aktivne politike zaposlovanja pa še začasen odlog plačila prispevkov
 - za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu z 229. členom ZPIZ (3.392.822 SIT).
- sofinanciranje prilagoditve delovnih prostorov, opreme in naprav za invalide, *se ni izvajal*,
- spodbujanje mobilnosti brezposelnih oseb, s programom;
 - Spodbujanje mobilnosti brezposelnih oseb (4.000.000 SIT).
- nadomestitev dela stroškov za invalide, zaposlene v invalidskem podjetju, s programom;
 - Nadomestitev dela stroškov za invalide, zaposlene v invalidskem podjetju (1.177.682.225 SIT).

3.2 Državne pomoči po shemi »Usposabljanje«

V okviru sheme »Usposabljanje« je bilo skupaj dodeljenih 247.911.279 SIT državnih pomoči, shema pa vsebuje ukrep:

- Sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih, s programom;
 - Sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v perspektivnih sektorjih (210.228.718 SIT).
 - Sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v sektorjih v preoblikovanju (37.682.561 SIT).

4. Uspešnost programov APZ in drugih ukrepov

V skladu z usmeritvami na področju priprave in izvrševanja proračuna ter poročanja za zaključni račun proračuna smo že v letu 2004 zasnovali temeljna načela merjenja uspešnosti in učinkovitosti programov APZ. Pri tem smo upoštevali tudi Navodila za merjenje učinkovitosti državnih pomoči, ki so bila sprejeta aprila 2004. Zaradi raznolikosti ukrepov APZ, ki so namenjeni tako socialnemu vključevanju kot spodbujanju zaposlovanja težje zaposljivih skupin brezposelnih oseb in novih fleksibilnih oblik zaposlovanja ter ustvarjanju novih in ohranjanju obstoječih delovnih mest, je nemogoče oblikovati enotne kazalnike učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči za vse ukrepe. Njihova učinkovitost je namreč povezana z doseganjem ciljev, uspešnost pa z učinki na vložena sredstva ali prispevkom k doseganju dolgoročnih ciljev politike zaposlovanja, ki izhajajo iz strateških dokumentov na tem področju. Delež ukrepov APZ, ki predstavljajo državno pomoč znaša ca. 20 % vrednosti vseh ukrepov APZ. Zato je pri ocenjevanju uspešnosti in učinkovitosti potrebno upoštevati relativno majhen prispevek k doseganju dolgoročnih ciljev na področju zaposlovanja.

Za oceno uspešnosti posameznih programov smo uporabili ocene od 1-5. Ocena, da je program uspešno (ocena 3) pomeni, da je uspešen glede števila vključitev (vsaj 80% planiranih vključitev), povprečne vrednosti na vključeno osebo (odstopanje od planirane vrednosti do +/-10 %) in izpolnjevanja pogodbenih obveznosti prejemnika sredstev (vsaj 85 %).

Pri programih, ki pomenijo ustvarjanje novih delovnih mest (samozaposlovanje) in zaposlovanje težje zaposljivih skupin brezposelnih oseb (subvencija v enkratnem znesku, spodbujanje novega zaposlovanja starejših) smo dodatno upoštevali tudi oceno deleža ohranjenih delovnih mest pol leta po izteku pogodbene obveznosti delodajalca, pri tem pa smo izhajali iz podatka o ohranjenih zaposlitvah za podobne programe, ki so se izvajali v letu 2003. Uspešen program ima vsaj 60% ohranjenih delovnih mest, zelo uspešen pa vsaj 70%.

Pri programih usposabljanja pa smo upoštevali tudi pričakovan rezultat glede števila oseb, ki so uspešno zaključile letnik pri splošnem usposabljanju (uspešnost pomeni vsaj 80 %) ali tečaje in seminarje v okviru posebnega usposabljanja (uspešnost pomeni vsaj 95 %). Z vidika uspešnosti teh programov glede doseganja števila vključitev in porabe načrtovanih sredstev je potrebno upoštevati tudi, da izvajalci, izbrani na javnem razpisu mnogokrat ne izvedejo načrtovanih izobraževanj ali pa jih izvedejo v manjšem obsegu, kar pa iz vidika učinkovitosti in uspešnosti teh programov ni zajeto v tej oceni, saj MDDSZ na to ne more vplivati.

V nadaljevanju podajamo oceno uspešnosti posameznih programov APZ za leto 2004, ki je v prilogi prikazana tudi v tabelarični obliki. Pri številu vključenih oseb so upoštevane vse vključitve v okviru posameznega programa, tudi tiste ki si namenjene netržnim subjektom in ne predstavljajo državno pomoč, saj ni bilo mogoče zagotoviti ločenega zbiranja podatkov.

4.3.1 Spodbujanje samozaposlovanja

Program spodbujanje samozaposlovanja se izvaja v 2 delih, kot »pomoč pri samozaposlitvi«, ki ne predstavlja državne pomoči in kot »sofinanciranje stroškov spodbujanja podjetništva«, ki predstavlja državno pomoč.

Pomoč pri samozaposlitvi pomeni svetovanje bodočim podjetnikom in ga izvaja JAPTI. Sofinanciranje stroškov spodbujanja podjetništva se izvaja v obliki subvencije za odpiranje novih delovnih mest, ki lahko znaša do 4 minimalne plače v RS (ca. 490.000 SIT) na osebo,. Prejemnik se obveže, da bo zaposlitev ohranil za obdobje najmanj 2 let. Ukrep/program se je financiral iz sredstev ESS in integralnega proračuna. Za sofinanciranje stroškov spodbujanja podjetništva je bila predvidena vključitev oseb, realiziranih je bilo 1643 vključitev od 2220 načrtovanih, v podatku pa so zajeta vsa novo ustvarjena delovna mesta, tudi samozaposleni iz netržnega sektorja, ki niso zajeti v podatku o višini dodeljenih državnih pomoči v letu 2005.

Ocenjujemo, da je ukrep zelo uspešen (ocena 4), saj so bili doseženi cilji glede števila vključitev in ustvarjanja delovnih mest, stroški za novo ustvarjeno delovno mesto pa so nižji od povprečja v programu APZ, predvsem pa je program zelo učinkovit iz vidika ohranjenih delovnih mest pol leta po izteku pogodbene obveznosti delodajalca, saj je bilo v letu 2006 še vedno zaposlenih kar 87 % oseb, ki so se vključile v izvajanje programa v letu 2003, zato ocenjujemo, da bo učinkovitost na podobni ravni tudi za vključene v letu 2005.

4.3.2 Spodbujanje novega zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve

Program spodbujanje novega zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve je bil namenjen iskalcem prve zaposlitve s srednješolsko, višješolsko in visokošolsko izobrazbo na območjih z nadpovprečno stopnjo brezposelnosti v RS. Delodajalec, ki zaposli iskalca prve zaposlitve iz navedene ciljne skupine brezposelnih oseb prejme subvencijo v višini 600.000 SIT z obvezo, da ohrani ustvarjeno delovno mesto, glede na to, da gre za težje zaposljive osebe, vsaj 1 leto. V letu 2005 se je ta program izvajal samostojno do 31.5., nato pa kot del subvencije v enkratnem znesku v skladu z novo strukturo APZ. V tem času je bilo vključenih 185 oseb, na letni ravni pa je bila načrtovana vključitev 850 oseb. **Program ocenjujemo kot zelo**

uspešen (ocena 4), saj je bilo v letu 2006 še zaposlenih 84,8 % oseb, ki so bile vključene v izvajanje v letu 2003, zato ocenjujemo, da bo učinkovitost na podobni ravni tudi za vključene v letu 2005.

4.3.3 Spodbujanja novega zaposlovanja težje zaposljivih oseb – subvencija v enkratnem znesku

Program je namenjen spodbudam za zaposlovanje težje zaposljivih oseb in oseb, ki so v postopku izgubljanja zaposlitve. Delodajalec, ki zaposli težje zaposljivo ali dolgotrajno brezposelno osebo prejme 1,5 mio SIT subvencije, za invalida 1,8 mio SIT z obvezo ohranitve delovnega mesta 3 oz. 2 leti, za presežne delavce pa 600.000 sit oz. 700.000 SIT za invalide med presežnimi delavci. Planirana je bila vključitev do 2.000 brezposelnih oseb in sredstva v višini, realizirano pa je bilo 2.819 vključitev, saj so se sredstva za izvajanje tega programa med letom povečala, prav tako pa so bili dodatno v izvajanje vključeni iskalci prve zaposlitve (prej samostojni program). Večje število vključenih oseb je tudi posledica drugačne strukture vključenih oseb, saj je bilo dodeljenih več nižjih subvencij, kot je bilo planirano, zato je povprečna višina dodeljene subvencije nižja in posledično število vključenih večje. Med delodajalci je velik interes za vključevanje v ta program. Od oseb, ki so bile vključene v izvajanje programa v letu 2003, z obvezo ohranitve zaposlitve najmanj eno leto, je bilo v letu 2006 še vedno zaposlenih kar 98 % oseb, pri čemer so v podatku zajete tudi osebe, ki so se medtem upokojile. Zato ocenjujemo, da je program zelo uspešen (ocena 4), čeprav je povprečna vrednost na vključeno osebo v letu 2005 znašala ca. 900 tisoč SIT. V ta program so namreč vključene najtežje zaposljive skupine brezposelnih oseb.

4.3.4 Pospeševanje zaposlovanja za krajši delovni čas

Program je namenjen spodbujanju novih oblik zaposlovanja, saj pospešuje zaposlovanje za krajši delovni čas, ki lahko traja od 20 do 30 ur tedensko. Program se je samostojno izvajal do 31.5.2006, število vključitev pa je bilo zelo majhno. Od maja se je ta ukrep izvajal kot del programa subvencija v enkratnem znesku. Ocenjujemo, da je program manj uspešen (ocena 2) predvsem zaradi dejstva, da tovrstno zaposlovanje v RS ni običajno in pogosto, med delodajalci pa tudi zaradi zakonodaje iz področja delovnih razmerij ni veliko interesa za ta ukrep. Menimo, da bo v bodočnosti ob morebitnih spremembah ZDR drugače, spodbujanje tovrstnih fleksibilnih oblik dela pa je tudi strateška naloga na področju zaposlovanja.

4.3.5 Lokalni zaposlitveni programi

Namen ali cilj programa je bil neposredno ustvarjanje novih delovnih mest za težje zaposljive brezposelne osebe, razvoj novih dejavnosti in oblik dela, predvsem v regijah, kjer stopnja brezposelnosti presega povprečno stopnjo brezposelnosti v RS. Program se je izvajal na podlagi javnega razpisa, potekal pa v treh fazah; elaboriranje lokalnega zaposlitvenega programa, usposabljanje in izobraževanje za predvidena delovna mesta in zaposlitev brezposelnih oseb za obdobje vsaj 2 let. Novih vključitev v letu 2005 ni bilo, izplačila v višini 120.276.625 SIT pa se nanašajo na osebe, ki so bile vključene v izvajanje programa v letu 2004. Ocenjujemo, da je bilo izvajanje programa učinkovito in **uspešno (ocena 3)**, saj je pomembno prispeval k socialnemu vključevanju in zmanjšanju razlik v regionalni stopnji brezposelnosti v RS.

4.3.6 Spodbujanje novega zaposlovanja starejših

Namen programa je spodbujanje zaposlovanja brezposelnih oseb, ki so starejše od 50 let, kar je eden pomembnejših ciljev Lizbonske strategije. Delodajalec, ki zaposli brezposelno osebo iz te ciljne skupine, prejme subvencijo v višini polovice plače z obvezo, da zaposlitev ohrani vsaj eno leto. Program se je pričel izvajati v drugi polovici leta, zato majhno število vključitev. Izplačila v letu 2005 so znašala 24.149.052 SIT, učinki programa pa bodo vidni v letih 2007 in 2008, ko bo potekla pogodbeno obveza delodajalcev glede ohranitve zaposlitve.

4.3.7 Usposabljanje na delovnem mestu in integrirani programi usposabljanja za invalide

S programom usposabljanja na delovnem mestu in integriranimi programi usposabljanja za invalide se oseba vključi v delovne procese na konkretnem delovnem mestu ali področju pri delodajalcu, z namenom usposabljanja za konkretno delo ter omogoči njena zaposlitev za eno leto s subvencijo za zaposlitev za polni delovni čas. Namen programa je delovna integracija oseb z ugotovljeno zaposlitveno oviranostjo, oseb z upadom delovnih sposobnosti, ki nima za posledico statusa invalidnosti in invalidnih oseb, katerih znanja, veščine, spretnosti in delovne izkušnje ne omogočajo neposredne zaposlitve ter pospeševanje zaposlovanja in izenačevanja njihovih možnosti na trgu dela z usposabljanjem na delovnem mestu in subvencijo zaposlitve. Subvencija, ki jo prejme delodajalec znaša od 780.000 – 936.000 SIT, z obvezo, da zaposlitev ohrani eno leto.

Program se je pričel izvajati v drugi polovici leta 2005, zato je število vključitev v letu 2005 majhno, izplačila v letu 2005 pa so znašala 1.894.477 SIT. Učinke programa bomo lahko merili v letih 2007 in 2008.

4.3.8 Nadomestitev plače invalidu oz. težje zaposljivi osebi

Program nadomestitev plače invalidu oz. težje zaposljivi osebi se izvaja na podlagi javnega razpisa iz leta 2002. Izvajanje je bilo predvideno za obdobje 3 let, novih vključitev v program v letih 2003 - 2005 ni bilo. V okviru programa smo v letu 2005 financirali osebe vključene od leta 2002 na podlagi javnega razpisa, del vključenih pa predstavlja osebe s trajno subvencijo, ki je bila dodeljena na osnovi zakonodaje, veljavne v letu 1996. Za ta namen smo v letu 2005 porabili 47.448.955 SIT. Glede na to, da je cilj programa socialna vključenost ocenjujemo, da je program **uspešen (ocena 3)**. Program se bo v bodoče izvajal v skladu z Zakonom o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov preko posebnega sklada.

4.3.9 Odlog plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po 229. členu ZPIZ

Državno pomoč predstavljajo obresti za čas odloga plačila prispevkov v višini 3.392.822 SIT, odlog plačila pa je bil v letu 2005 odobren dvema gospodarskima družbama. Ukrep začasnega odloga plačila prispevkov po 229. členu ZPIZ se je izvajal do spremembe Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v juniju 2005. Ocenjujemo, da ukrep ni bil učinkovit, zato se v bodoče ne bo izvajal.

4.3.10 Spodbujanje mobilnosti brezposelnih oseb

Namen ali cilj programa je povečanje zaposlitvenih možnosti oseb, ki so od bodočega delovnega mesta oddaljene več kot 40 km. Izplačila v letu 200, v višini 4.000.000 SIT, se nanašajo na osebe, ki so bile v izvajanje programa vključene v letu 2004. Program je bil manj učinkovit (ocena 2), saj med delodajalci ni bilo velikega zanimanja za vključitev.

4.3.11 Nadomestitev dela stroškov za invalide, zaposlene v invalidskem podjetju.

Program se je izvajal v skladu s Pravilnikom o merilih za nadomestitev dela stroškov invalidskim podjetjem. Tem podjetjem pripada nadomestilo za invalide, ki imajo z odločbo priznan status invalida in so v delovnem razmerju. Višina nadomestila je odvisna od stopnje invalidnosti. V letu 2005 ni bilo novih vključitev, izplačila pa se nanašajo na osebe, ki so bile vključene v program v letu 2004. Cilj programa je socialna vključenost invalidov, integracija invalidov in boj proti diskriminaciji na trgu dela v skladu s Smernico ESZ št. 7. Zato ocenjujemo, da je program v smislu doseganja navedenih ciljev **uspešen (ocena 3)**. Izvajanje tega programa bo v bodoče potekalo preko posebnega sklada, ki je bil ustanovljen z Zakonom o poklicni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov.

4.3.12 Sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v perspektivnih sektorjih

Cilji programa so dvig izobrazbene in kvalifikacijske ravni zaposlenih z namenom ohranitve delovnih mest ter prilagodljivosti podjetij na globalnih konkurenčnih trgih. Program se izvaja z

javnim razpisom, podjetja pa morajo imeti sprejete splošne programe usposabljanja in predložiti večletni program usposabljanja. Iz sredstev tega programa se sofinancirajo splošna in posebna izobraževanja. V letu 2005 je bilo predvideno 363.447.948 SIT, vključenih je bilo 18 podjetij in 610 oseb v skupni vrednosti 210.228.718 SIT. Ocenjujemo, da je program v glede na postavljene cilje **zelo uspešen (ocena 4)**. Število oseb, ki so uspešno zaključile splošno usposabljanje (letnik formalnega izobraževanja) je glede na izkušnje prejšnjih let višji od 80 %, pri posebnem usposabljanju (tečajji, seminarji) pa presega 95 %.

Skupaj s ostalimi programi izobraževanja in usposabljanja pomembno prispeva k doseganju dolgoročnih ciljev ESZ in Nacionalnega programa razvoja trga dela in zaposlovanja do leta 2010.

4.3.13 Sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v sektorjih v preoblikovanju

Cilji programa in uspešnost (ocena 4) so identični kot pri programu, ki je namenjen perspektivnim podjetjem. Javni razpis je bil ločen za perspektivna podjetja in podjetja v preoblikovanju zaradi prednostnega financiranja perspektivnih podjetij. Javni razpis je bil namreč pripravljen za obdobje 2005 -2007 in v naslednjih letih so vsa razpoložljiva sredstva za podjetja v preoblikovanju razdeljena. V letu 2005 pa je bilo porabljenih 37,682.561 SIT od planiranih 1.390.114.056 SIT. Program smo pričeli izvajati v drugi polovici leta, zato izbrana podjetja še niso predložila dokazil o izvedenih izobraževanjih in bo večina plačil zapadla v letu 2006.

5. Zaključek

Na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve pri izvrševanju proračuna in porabi proračunskih sredstev dosledno upoštevamo načela preglednosti ter gospodarne, učinkovite in uspešne rabe javnofinančnih sredstev. V skladu s programsko klasifikacijo proračuna skrbno določamo cilje projektov, indikatorje za spremljanje doseganja ciljev in nenehno izgrajujemo sistem spremljanja učinkovitosti porabe sredstev ob upoštevanju širših družbenoekonomskih ciljev na področju zaposlovanja.

MINISTRSTVO ZA FINANCE, poročevalec DURS

Dodelitev državnih pomoči subjektom v ekonomskih conah

Glede na to, da Davčna uprava RS ne postavlja in zasleduje razvojnih ciljev v ekonomski coni in da ne planira obsega sredstev, ki naj bi jih namenila za doseganje teh ciljev, je prikazovanje podatkov o učinkih dodeljenih državnih pomoči na podlagi te sheme nekoliko pomanjkljivo in predvsem brez konkretnih zaključkov.

V Sloveniji imamo samo eno ekonomsko cono, in sicer v Kopru. Na podlagi podatkov, ki jih je posredovala Carinska uprava RS, je na tem področju na dan 12.5.2006 55 podjetij, ki bi lahko bila potencialno upravičena do državnih pomoči po obstoječi shemi. V letu 2005 sta pomoč na podlagi sheme Dodelitev državnih pomoči subjektom v ekonomskih conah (št. 0001-5028256-2001) prejela 2 uporabnika ekonomske cone, ki sta plačala manj davka od dohodkov pravnih oseb v skupnem znesku 16.074.238 SIT, kar predstavlja 1,8% njihovih prihodkov v tem letu.

Cilja sheme sta:

- o povečati investicijska vlaganja v ekonomski coni in
- o odpiranje novih delovnih mest.

Shema dodeljevanja državnih pomoči v ekonomskih conah je bila sprejeta 12.10.2001 in se uporablja od 1.1.2002 do 31.12.2009.

Za spremljanje učinkov državnih pomoči so iz davčnih obračunov teh zavezancev povzeti nekateri podatki, ki se bodo spremljali skozi več davčnih obdobj (povprečno število zaposlenih, prihodki, odhodki, dobiček, davek, DDV). S primerjavo teh podatkov se bo poskušalo ugotavljati učinke državnih pomoči.

V letih 2002, 2003, 2004 in 2005 je 6 (šest) uporabnikov ekonomske cone, ki so bili hkrati tudi zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb, uveljavilo davčne ugodnosti za poslovanje v ekonomski coni Koper. 3 uporabniki so davčne olajšave po 20.čl. ZEC uveljavili 2-krat, 3 uporabniki pa 1- krat.

Podatki iz davčnih obračunov zavezancev, ki so uveljavili dodatne davčne ugodnosti po 20. čl. ZEC - ločeno po letih v SIT:

Rezultati:

Leto dodelitve	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2002	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2003	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2004	Podjetja, ki so prejela pomoč v letu 2005
Število zavezancev, ki so uveljavili dodatno davčno olajšavo za poslovanje v Ek. coni	4	2	1	2
skupen znesek investicijskih vlaganj samo upravičeni stroški	2.863.621.048	3.841.356.816	10.949.050	20.873.161
skupen znesek vlaganj v novo odprta delovna mesta, samo upravičeni stroški	28.234.757	26.546.295	0	0
40% oz. 55% upravičenih stroškov investicije (20a in 20b člen zakona)	1.197.641.831	1.556.109.582	6.021.978	14.193.085
Manj plačan davek (državna pomoč)	603.184.264	426.584.519	4.259.696	16.074.238
Začetno stanje (v letu dodelitve)	2002	2003	2004	2005
Povprečno št. zaposlenih	770	729	25	39,7

PRIHODKI prejemnikov pomoči	26.699.712.817	19.472.218.210	556.839.104	876.344.930
Odhodki skupaj	21.090.253.843	14.291.392.741	537.907.122	772.470.442
Dobiček	3.461.233.764	2.007.463.588	11.016.806	13.500.256
Davek od dobička	346.123.376	200.746.359	1.101.681	9.800.079
DDV	-1.195.551.733	-232.152.005	-29.568.635	-5.780.933
Delež DP v prihodkih	2,26%	2,19%	0,57%	1,83%
Delež vlaganj (po ZEC) v prihodkih	10,83%	19,86%	1,97%	2,38%
REZULTATI po 1.letu	2003	2004	2005	2006
Povprečno št. zaposlenih	752	739	23,6	
Prihodki skupaj	20.232.184.893	22.484.552.621	580.349.592	
Odhodki skupaj	14.928.928.835	17.293.515.820	569.455.300	0
Dobiček	2.115.898.028	2.729.499.692	2.483.450	
Davek od dobička	227.854.970	682.374.923	248.345	
DDV	-1.247.814.686	-1.701.954.629	-15.872.811	
REZULTATI po 2.letu	2004	2005	2006	2007
Povprečno št. zaposlenih	763	še ni podatka		
Prihodki skupaj	23.624.988.677	23.084.941.389		
Odhodki skupaj	18.190.351.692	18.015.461.744		
Dobiček	2.835.870.932	3.956.016.072		
Davek od dobička	708.967.733	989.004.018		
DDV	-1.709.065.181	-988.002.573		
REZULTATI po 3.letu	2005	2006	2007	2008
Povprečno št. zaposlenih	še ni podatka			
Prihodki skupaj	24.151.617.184			
Odhodki skupaj	18.819.178.741			
Dobiček	4.339.665.174			
Davek od dobička	1.084.916.294			
DDV	-996.158.697			

Ocena uspešnosti:

Iz preglednice je razvidno, da se je v letu 2005 delež manj plačanega davka od dohodkov pravnih oseb, ki je po vsebini državna pomoč, ponovno približal 2%. Delež investicijskih vlaganj v letu 2005 (brez Luke Koper) je glede na ustvarjene prihodke 2,38% in je za 0,41 odstotnih točk večji kot je bil v letu 2004.

Na podlagi prikazanih podatkov je težko ugotoviti pozitivne ali negativne učinke državnih pomoči. Prihodki ki so jih ustvarili uporabniki ekonomske cone, ki so v letih od 2002 do vključno 2005 uveljavili olajšave po 20.čl. ZEC niso za primerjavo najustreznejši podatek, saj se učinki investicijskih vlaganj v povečanih prihodkih lahko pokažejo šele čez več let, investicija pa se tudi lahko izvaja več let, preden se začne uporabljati in začne prinašati dodano vrednost. Za eno pravno osebo, ki je za leta 2002 in 2003 uveljavila olajšavo za investicijska vlaganja v ekonomski coni je bil v letu 2005 uveden postopek likvidacije. Ta pravna oseba je plačala manj davka od dobička v skupnem znesku 59.730.430 SIT. Glede na to, da je ta pravna oseba, po dveh letih odkar je zadnjič koristila državno pomoč, v

postopku likvidacije v tem primeru lahko rečemo, da je bila dodeljena državna pomoč neuspešna.

Ravno tako ni za primerjavo ustrezen podatek o obračunanem davku od dobička, saj povečana investicijska vlaganja zmanjšujejo davčno osnovo oz. dobiček za obdavčitev. Tako je iz preglednice razvidno, da je bil najnižji davek ugotovljen za leti 2002 in 2003, ko je dodatno olajšavo za poslovanje v ekonomski coni uveljavila Luka Koper d.d. Ker pa Luka Koper d.d., ki je nedvomno največji uporabnik ekonomske cone za leti 2004 in 2005, te olajšave ni uveljavila, se je davek povečal, ker ni bilo dodatnega zmanjšanja dobička.

Negativni neto učinek davka na dodano vrednost pa kaže na to, da so uporabniki ekonomske cone v pretežni meri izvozniki svojih storitev in so zato dobili povrnjen vstopni davek na dodano vrednost. Če primerjamo podatke po posameznih letih lahko ugotovimo, da je bil v letu 2005 znesek vrnjenega davka manjši kot v letu 2004 (kar pa je lahko tudi posledica drugega načina obračunavanja DDV z vstopom Slovenije v EU).

Tudi v zvezi z zaposlovanjem težko govorimo o pozitivnih učinkih državnih pomoči, saj se je pri zavezancih, ki so koristili državno pomoč za leto 2002 do leta 2004 povprečno število zaposlenih zmanjšalo za 7, pri zavezancih, ki so koristili državno pomoč za leto 2003 do leta 2004 povprečno število zaposlenih povečalo za 10.

Za leto 2005 še nimamo podatka o povprečnem številu zaposlenih pri teh zavezancih, zato tega podatka v preglednico nismo vpisali. 5 zavezancev je DURS-u dalo izjavo, da so bilance predložili AJPES, kar pomeni, da bo DURS podatek o povprečnem številu zaposlenih pri teh pravnih osebah pridobil po zaključenem vnosu in prevzemu podatkov od AJPES, kar pa bo predvidoma do konca meseca maja 2006. Podatek o povprečno številu zaposlenih v letu 2005 za zavezanca, ki sta za leto 2005 uveljavila obravnavano davčno olajšavo je razviden iz odločb, ki sta bili izdani zavezancema.

ZAKLJUČEK

Za leto 2005 sta davčne ugodnosti po 20.čl. ZEC lahko uveljavljala le 2 (dva) davčna zavezanca, ki sta po Zakonu o gospodarskih družbah majhni pravni osebi, zato ni bilo opaznih povečanih učinkov investicijskih vlaganj iz naslova dodatnih davčnih ugodnosti na razvoj ekonomske cone Koper. Državna pomoč, ki je po vsebini manj plačan davek od dohodkov pravnih oseb za leto 2005 je sicer 5-krat večja kot pa je bila za leto 2004, v skupnih prihodkih teh dveh zavezancev pa predstavlja le 1,83%.

Pripominjamo, da so v tej informaciji obravnavana samo tista investicijska vlaganja v ekonomski coni Koper (bodisi kot začetne investicije ali pa kot pomoč za zaposlovanje) za katere je zavezanec lahko uveljavil davčne ugodnosti na podlagi odločbe o uveljavljanju davčnih ugodnosti po ZEC. V splošnem pa so lahko učinki investicijskih vlaganj v ekonomski coni Koper predvsem dolgoročni in se kažejo predvsem v :

- večji učinkovitosti, kvaliteti in obsegu opravljenih storitev na njenem območju ter
- ohranjanju in širjenju dejavnosti na tem območju in s tem ohranjanju obstoječih in odpiranju novih delovnih mest .

O vplivu te pomoči na razvoj ekonomske cone Koper v letu 2005 in s tem na regionalni razvoj (konkretno: Primorske regije) pa Davčna uprava RS ne more presojati.

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO

1. *Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002 - 2006*
2. *Investicijski program podjetja Revoz d.d.*
3. *Državna garancijska shema 2003-2006*
4. *Ukrepi za razvoj malega gospodarstva*

Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti

Uvod

Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006 predstavlja integracijo ukrepov in instrumentov razvojne politike na področju pospeševanja podjetništva in razvoja malega gospodarstva, povečevanja investicij v znanje in tehnološki razvoj, pospeševanja internacionalizacije podjetij in novih investicij v celovit in sistematičen pristop k ustvarjanju pogojev za razvoj mednarodno konkurenčnega podjetniškega sektorja, ki bo zagotavljal dolgoročno stabilno gospodarsko rast.

Programi, cilji in ukrepi:

Cilj razvojne politike je povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, ki se odraža v:

- doseganju strukture gospodarstva, primerljive s strukturo EU in pomeni zlasti hitrejšo rast in povečanje deleža dejavnosti z visoko dodano vrednostjo,
- izboljšanju konkurenčnih sposobnosti podjetij, kar pomeni zlasti zmanjšanje zaostanka v produktivnosti, merjeno v bruto dodani vrednosti na zaposlenega v primerjavi s povprečjem EU,
- izenačevanju ekonomske sposobnosti slovenskih regij.

Z ustanovitvijo Službe vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko se je tretji cilj prenesel na omenjeno ustanovo.

Kazalci uspešnosti so oblikovani kot stopnja rasti, tako da se za izhodiščno leto vzame leto pred prejemom pomoči in se je problem pomanjkanja izhodiščnih vrednosti tako obšlo. Kazalniki, na podlagi katerih se bo merila učinkovitost

- Rast dodane vrednosti prejemnikov pomoči.
- Rast dobička po davki prejemnikov pomoči.
- Rast števila zaposlenih pri prejemnikih pomoči.
- Rast čistega prihodka od prodaje pri prejemnikih pomoči.

V skladu z naborom kazalcev so prvi pričakovani učinki sledeči:

1. Rast dodane vrednosti večja od slovenskega povprečja (14%).
2. Rast dobička po davkih prejemnikov pomoči večje od povprečja za gospodarske družbe – netehtano povprečje (33%).
3. Rast števila zaposlenih pri prejemnikih pomoči večja od rasti za gospodarske družbe – netehtano povprečje (2%).
4. Rast čistega prihodka od prodaje pri prejemnikih pomoči večje od povprečja za gospodarske družbe – netehtano povprečje (12%).

Učinki se pričakujejo v letu 2004 glede na bazično (primerjalno) leto 2003. Primerjalne vrednosti so vzete iz AJPES: Informacija o poslovanju gospodarskih družb v Republiki Sloveniji v letu 2004 in Informacija o poslovanju gospodarskih družb v Republiki Sloveniji v letu 2003.

V letu 2004 je MG izplačal 1.539 državnih pomoči v okviru horizontalnih in regionalnih ciljev v skupni vrednosti 6,8 mrd SIT. Povprečno izplačilo državne pomoči je bilo v višini 4,4 mio SIT. Zaradi pomanjkanja podatkov (negospodarske družbe AJPESu ne poročajo poslovnih

izkazov) se lahko učinki merijo samo za 1.228 državnih pomoči v skupni vrednosti 5,4 mrd SIT.

Ocenjevanje uspešnosti:

Pomoči dodeljene v letu 2002

Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za leti 2001-2002 je predhodnik Programa ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006. Znotraj programa so bile v letu 2003 izplačane državne pomoči samo še za ukrep uvajanja metod in orodij za povečevanje produktivnosti, ki je tudi po Evalvaciji 2001-2003 dal zelo dobre rezultate. Tako po rasti števila zaposlenih, rasti čistega dobička in rasti čistih prihodkov od prodaje, shema presega zastavljene cilje. Vsa podjetja so v letu 2003 poslovala pozitivno, leto poprej je eno podjetje poslovalo negativno. Kontradiktorna rast bruto dodane vrednosti na zaposlenega je rezultat majhnega vzorca (51 enot, 11 različnih prejemnikov) in izredno izstopajočega prejemnika, Steklarne Hrastnik (BDV na zaposlenega je visoko nad povprečjem ostalih podjetij), vendar je brez tega podjetja tudi zelo visoka in presega zastavljeni cilj.

Število izplačil	51	
Število prejemnikov	12	
Povprečna neto državna pomoč v 1000 SIT	1.595	
Rast BDV na zaposlenega	-10,4%	3,3%
Rast števila zaposlenih	2,3%	2,3%
Rast čistega dobička	69,8%	66,9%
Rast čistih prihodkov od prodaje	11,6%	12,3%

* tretji stolpec je brez podjetja Steklarna Hrastnik d.o.o.

Pomoči dodeljene v letu 2003

Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006 je bil najpomembnejša in osrednja shema izmed vseh v tem poročilu zajetih, tako po obsegu dodeljenih sredstev kot tudi dosegu sheme za poslovne subjekte. Večina kazalcev je nižja od ciljne vrednosti. Tako znaša rast bruto dodane vrednosti na zaposlenega 1,3% (ciljna 3,0%), rast čistih prihodkov od prodaje 4,6% (ciljna 4,9%), ter rast števila zaposlenih 1,8% (ciljna rast 2%) in rast čistega dobička 8,7% (ciljna 33,7%). Delež podjetij z izgubo ostaja v obeh letih približno enak (2002: 13,5%, 2003: 13,8%). 221 podjetjem so se zmanjšali čisti prihodki od prodaje in dodana vrednost na zaposlenega. Evalvacija 2001-2003, je pokazala pri analizi podjetij, prejemnikov pomoči pokazala, da med njimi in ostalimi podjetji v panogi in po velikosti ni bistvenih razlik pri finančnih kazalcih.

Število izplačil	1.474
Število prejemnikov	1.084
Povprečna neto državna pomoč v 1000 SIT	4.099
Rast BDV na zaposlenega	1,3%
Rast števila zaposlenih	1,8%
Rast čistega dobička	8,7%
Rast čistih prihodkov od prodaje	4,6%
Število samozaposlitev	144

Pri podjetniškem svetovanju v obliki vavčerjev je bil uspeh 83,7%, kar znaša bistveno več od ciljne vrednosti. To pomeni, da se je od 172 fizičnih oseb, ki jim je bila dana pomoč v obliki svetovanja, samozaposlilo kar 144 oseb in s temi rezultati ukrepa je bilo Ministrstvo za

gospodarstvo zelo zadovoljno. Ministrstvo je preko Slovenskega podjetniškega sklada s pomočjo dajanja ugodnih kreditov podprlo tudi 25 mladih podjetnikov oziroma novih podjetij. Slabše rezultate podjetij prejemnic pomoči od slovenskega povprečja si lahko razlagamo z dejstvom, da je Ministrstvo za gospodarstvo podpiralo relativno večja podjetja, ki tudi počasneje rastejo. Vendar trditev ni preizkušena. Evalvacija 2001-2003 je tudi pokazala, da ima Ministrstvo za gospodarstvo možnost izboljšati rezultate državnih pomoči z boljšim upravljanjem z državnimi pomočmi in v posameznih elementih z boljšo ekonomiko državnih pomoči. Ustrezne izboljšave se že uvajajo.

Pomoči dodeljene v letu 2004

Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006 je bil osrednja shema po kateri se je vodila gospodarska politika. Pri ugotavljanju učinkov moramo opozoriti, da je merjenje učinkov v letu prejema pomoči metodološko problematično, saj takrat podjetja praviloma ne morejo še realizirati učinkov. Po priporočilih Evropske komisije naj bi se glede na vrsto projektov učinki merili šele 12-24 mesecev po zaključenem projektu. Pomeni, da bi prave učinke za pomoči dane v letu 2004 lahko ugotavljali šele v letu 2006 in 2007.

Število prejemnikov	1539		
Povprečna neto državna pomoč v 1000 SIT	4.419		
Število prejemnikov za katere se lahko ugotavlja cilje	1228	nep.	CILJI
Rast BDV	40%	7,7%	14%
Rast števila zaposlenih	3,9%	0,6%	2%
Rast čistega dobička	-5,8%	13,0%	33%
Rast čistih prihodkov od prodaje	23,9%	11,7%	12%

*nep.= neponderirani podatki

Kljub temu smo na podlagi podatkov AJ PES ugotovili ciljne vrednosti po posameznih kazalcih. Ministrstvo je v povprečju dalo državno pomoč podjetjem v višini 1,4% BDV ustvarjene v letu 2003. Vse podatke smo tehtali po velikosti podjetja: za velikost podjetja smo kot merodajne vzeli prihodke (boljši podatek bi bil kapital oziroma sredstva podjetja, vendar je kapital podjetja lahko tudi negativen kar povzroča probleme pri tehtanju, podatkov o sredstvih podjetij pa nismo imeli). Presenetljivo dobri so se pokazali rezultati pri rasti BDV. Po ugotovitvah so namreč prejemniki državnih pomoči rasli kar za 26% točk hitreje kot vse slovenske družbe. Dobri rezultati so bili tudi doseženi pri rasti števila zaposlenih: podjetja, prejemniki državnih pomoči so zaposlovali še enkrat hitreje kot velja za povprečno gospodarsko družbo v Sloveniji, podobno pa velja tudi za rast čistih prihodkov od prodaje. Negativni rezultati so doseženi pri dobičku. Sklepamo, da se je prejemnikom državnih pomoči dobiček poslabšal zaradi investicijskega ciklusa: podjetja so ob prejeti državni pomoči tudi pomembneje investirala.

Odprto ostaja vprašanje, zakaj je tako velika razlika med ponderiranimi podatki in med neponderiranimi. Odgovor nismo izdatno empirično preverjali, verjetna razlaga pa je sledeča: večja podjetja dobijo relativno manjši delež državnih pomoči, gledano na njihov obseg poslovanja. Ker večja podjetja počasneje rastejo, so zaradi večjega deleža velikih podjetij skupni podatki o rasti slabši. Pri ponderiranju glede na delež državnih pomoči v prihodkih podjetja se ta vpliv izniči in tudi bistveno spremeni rezultate. Druga tudi verjetna razlaga, ki dopolnjuje prvo je v tem, da se priglajajo za državne pomoči predvsem podjetja, ki jim grozijo slabši poslovni rezultati v prihodnosti ali je njihovo poslovanje bolj tvegano. Takšna podjetja so zaradi večjih stroškov financiranja preko bank (imajo slabšo boniteto), relativno bolj dovzetna za financiranje investicij z državnimi pomočmi. Kljub slabši boniteti pa vsaj glede na zbrane podatke ne moremo sklepati, da takšna podjetja tudi dejansko po prejeti pomoči slabše poslujejo.

Spodbujanje razvoja TURISTIČNIH DESTINACIJ

Opis stanja:

Razvojne spodbude z namenom spodbujanja razvoja turizma se dodeljujejo s pomočjo različnih ukrepov, med katerimi sta tudi dva ukrepa sheme državne pomoči »Program ukrepov za pospeševanje podjetništva in konkurenčnosti«:

- spodbujanje razvoja novih in komplementarnih turističnih produktov in storitev,
- spodbujanje razvoja skupne turistične infrastrukture.

Omenjena ukrepa sta od leta 2004 združena zaradi možnosti koriščenja večjega zneska razvojnih spodbud tudi iz Strukturnih skladov EU (Evropski sklad za regionalni razvoj) v en ukrep Enotnega programskega dokumenta 2004-2006 in sicer v ukrep »1.2 Spodbujanje razvoja turističnih destinacij«. Spodbude, ki se dodeljujejo v okviru tega ukrepa so namenjene spodbujanju investicij v turistično infrastrukturo in namestitvene kapacitete na temeljnih geografskih in produktnih področjih ter za projekte razvoja managementa oz. organizacijskih struktur za skupno upravljanje turističnih destinacij.

Na osnovi zgoraj navedenega ukrepa je bilo tako v letih 2004 in 2005 izbranih skupaj 32 projektov za sofinanciranje v skupni vrednosti 24,53 mlrd SIT upravičenih stroškov. Za sofinanciranje izbranih projektov je bilo odobrenih 7,54 mlrd SIT. Glede na dejstvo, da je dinamika sofinanciranja posameznega projekta odvisna od izvedbene strukture projektov in da je končno izplačilo izvedeno šele ob zaključku projekta, je bilo v letu 2004 izplačanih 485 mio SIT v letu 2005 pa 3,96 mlrd SIT.

Rezultati:

Kratek opis		Kazalniki	Izhod. leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2005	Uspešnost	Vložena sredstva DP v mio
Cilji (Plan):	Povečati kapacitete turistične ponudbe	št. nočitev 64.003 št. obiskovalcev 744.325 št. novih zaposlitev 76	2004	Glede na dejstvo, da gre za nove investicije, je začetno stanje na ravni samih investicij 0	31.008	48,45%	1.545,84
Rezultati	Povečanje nočitev v nastanitvenih obratih	Število nočitev					
	Povečanje obiskovalcev v turističnih destinacijah	Število obiskovalcev					
	Dodatno zaposlovanje v turističnem gospodarstvu	Število novih zaposlitev		75	98,68	1.545,84	

Opomba: Večina projektov je še v fazi izvajanja

Ocena uspešnosti:

Narava projektov, ki so v pretežni meri investicijskega značaja, je takšna, da je rezultate ter posledično učinke možno ugotavljati šele pa zaključku posameznega projekta. V letu 2005 je bilo tako zaključenih 6 projektov, katerih skupna vrednost upravičenih stroškov znaša 3.864.612.000 SIT, vrednost dodeljenih sredstev pa 1.545.844.000 SIT. Ker so se projekti zaključili v različnih obdobjih leta, prikazani rezultati ne izkazujejo dejanskih učinkov investicij, saj se ne nanašajo na celotno poslovno leto. To bo možno prikazati šele v naslednjih letih. Torej se to poročilo nanaša samo na učinke projektov, ki so bili zaključeni v letu 2005 (pričeli z obratovanjem in za katere je bilo tudi izvedeno dokončno izplačilo s strani MG) ne pa na vse ostale projekte, ki se tudi sofinancirajo v okviru tega ukrepa (skupaj v znesku 7,54 mlrd SIT) in so v postopku izvajanja. Ti projekti bodo vključeni v poročilih za naslednja leta. Sredstva za zaključene projekte so bila porabljena v skladu s planom.

Učinkov na ravni celotnega ukrepa ni možno določiti. Večina projektov je namreč še v fazi izvajanja in glede na naravo investicij bodo realni rezultati vidni šele v letu 2008. V kolikor

analiziramo dosego rezultatov zaključenih projektov, je iz zgornjih podatkov možno razbrati, da niso bili doseženi planirani cilji, kar bi lahko nakazovalo na neuspešnost dodeljenih sredstev. Vendar je potrebno tukaj opozoriti, da se doseženi rezultati vežejo zgolj na del poslovnega leta (investicije so bile zaključene med poslovnim letom), med tem ko planirane vrednosti zajemajo celotno poslovno leto. Torej bodo realni rezultati teh projektov vidni šele naslednje leto. Poudariti je potrebno tudi, da je enoten kazalec pri projektih le število novih zaposlitev, med tem ko so ostali kazalniki odvisni od narave samega projekta in na njihovi osnovi ni možno izkazati rezultatov enotno za vse vključene projekte.

Investicijski program podjetja REVOZ:

Projekt traja do leta 2008, zato učinkov še ni.

Državna garancijska shema:

Po sklepu o "Državni garancijski shemi za mala in srednje velika podjetja za obdobje 2003-2006" (št. priglasitve 0007-5715334-2003) je Slovenski podjetniški sklad v letu 2004, 2005 objavil 2 razpisa::

a) Javni razpis za prevzemanje poroštev za dolgoročne kredite s premijami za MSP v letu 2004, ki je bil objavljen v UL št. 80 leta 2004 v skupni vrednosti 1.300.000.000,00 SIT za garancije in 58.000.000,00 SIT za subvencije:

Odobrenih je bilo 18 sklepov o dodelitvi garancij v skupnem znesku 189.117.472,50, vendar sta dve podjetji odstopili od odobrenega sklepa. 16 podjetij, ki so pridobila garancijo s subvencijo, so izvedla investicije v skupni vrednosti 537.115.794,20 SIT. Od tega je bilo za 180.119.472,50 SIT odobrenih garancij in za 10.500.964,70 SIT subvencij od katerih je bilo izplačanih 9.056.976,38 SIT.

Podjetja, ki so dobila odobreno državno pomoč so v letu 2004 (31.12.2004) skupaj zaposlovala 57 ljudi in skupaj ustvarila povprečno 1.250.841,00 SIT dodane vrednosti na zaposlenega. V letu 2005 (31.12.2005) so ta podjetja zaposlovala 73 ljudi in ustvarila povprečno 1.193.057 SIT dodane vrednosti na zaposlenega. Pozitivni učinki državnih pomoči so vidni, saj je bilo ustvarjenih 16 novih delovnih mest, ostali kazalci pa so v letu 2005 nekoliko nižji kot v letu 2004.

Upoštevati moramo, da sta v letu 2004 bili izplačani le 2 subvenciji, 9 jih je bilo izplačanih v letu 2005, 5 pa šele v letošnjem letu. Zaradi tega razloga je realne učinke za lansko leto težko meriti, saj bodo posledice investicij v nekaterih podjetjih vidne šele v letošnjem letu, ko so podjetja končala svoje investicije. V planu po končanih investicijah je predvidenih še dodatnih 39 novih delovnih mest, kar pa bo vidno konec leta 2006 (na dan 31.12.2006). Prav tako bo razlika oz. povečanje dodane vrednosti zaradi investicij vidno šele konec letošnjega leta.

b) Javni razpis za izdajanje garancij za dolgoročne kredite najete pri bankah v RS s subvencijami v letu 2005 v skupni vrednosti 1.300.000.000,00 SIT za garancije in 462.000.000,00 SIT za subvencije:

Odobrenih je bilo 57 sklepov o dodelitvi garancij v skupnem znesku 1.300.000.000 SIT in subvencij v skupnem znesku 454.978.749,00 SIT. Eno izmed podjetij je od sklepa in investicije odstopilo, tako da je ostalo 56 podjetij s skupno vrednostjo investicij 4.147.705.823,30 SIT in odobrenimi subvencijami v znesku 454.978.749,00 SIT. Do 20.06.2006 je bilo izplačanih subvencij za 232.902.764,68 SIT.

Podjetja, ki so dobila odobreno državno pomoč so v letu 2004 (31.12.2004) skupaj zaposlovala 824 ljudi in skupaj ustvarila povprečno 6.319.466,02 SIT dodane vrednosti

na zaposlenega. V letu 2005 (na dan 31.12.2005) so ta podjetja zaposlovala že 837 ljudi in ustvarila povprečno 6.197.258,00 SIT dodane vrednosti na zaposlenega.

Pozitivni učinki državnih pomoči so vidni, saj je bilo ustvarjenih 13 novih delovnih mest, dodana vrednost na zaposlenega pa je nekoliko nižja. Pri tem moramo upoštevati, da vsa podjetja še niso končala svojih investicij in prav tako še niso dobila izplačanih subvencij, kar pomeni da je realne učinke za leto 2005 težko meriti. Investicije preostalih podjetij bodo končane v letu 2006, prav tako bodo v tem letu izplačane preostale subvencije, zato bo realne rezultate in učinke možno pričakovati v letu 2007, ko bomo lahko primerjali rezultate poslovanja 2005 in 2006, saj je v podanih podatkih leta 2005 narejena primerjava z letom 2004, torej pred investicijami podjetij.

Ukrepi za razvoj malega gospodarstva

V letu 2004 in 2005 sta bili izplačili samo za podjetje Nevron d.o.o. v skupnem znesku 343.008,80 SIT. To podjetje je dobilo odobreno državno pomoč že v letu 2002, tako da zaradi tega in tudi same višine dodeljenih sredstev menimo, da ni razloga za poročanje o učinkih te sheme v letih 2004 in 2005.

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO

Programi prestrukturiranja:

Shema DP /Individualna DP	Leto 2003		Leto 2004		2005		Opomba
	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	Dodeljena sredstva	Ocena	
Program prestrukturiranja IUV	400.000.000		1.156.185.073	Uspešno 2	0	Uspešno 3	
Program prestrukturiranja Mure, d.d.,	1.168.252.000	Uspešno 3	1.168.252.000	Uspešno 3	0	Uspešno 2	
Program prestrukturiranja družbe Trikon d.d.,	22.170.193	Uspešno 3	0	Neuspešno 1	0	Neuspešno 1	Stečaj 2005
Program prestrukturiranja družbe Mont d.d.;	24.561.883	Uspešno 1	0	Neuspešno 1	0	Neuspešno 1	Stečaj 2005
Pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah	680.802.695	Uspešno 2	1.153.663	Uspešno 3	0	Uspešno 2	
Program prestrukturiranja družbe INLES d.d.			93.999.574	Uspešno 4	0	Uspešno 3	
Program prestrukturiranja družbe Steklama Rogaška d.d.			635.872.038	Uspešno 4	0	Uspešno 3	
Program prestrukturiranja družbe GLIN IPP d.o.o			45.887.439	Uspešno 3	18.418.717	Uspešno 4	
Program prestrukturiranja družbe MARLES d.o.o.			193.523.272	Uspešno 3	0	Uspešno 2	
Program prestrukturiranja družbe Iskra Kondenzatorji d.d., Semič			775.748.877	Uspešno 4	0	Uspešno 3	
Program prestrukturiranja družbe Javor Pivka lesna industrija d.d.			533.708.461	Uspešno 4	0	Uspešno 3	
Program prestrukturiranja družbe Svea lesna industrija Litija d.d.			216.918.537	Uspešno 4	0	Uspešno 3	
Program prestrukturiranja družbe Novoles – lesna industrija Straža, d.d.			495.633.919	Uspešno 3	0	Uspešno 2	
Program prestrukturiranja družbe Novoteks -Tkanina d.d.;			85.134.933	Uspešno 2	0	Neučinkovito 1	Stečaj 2005

Reševanje in prestrukturiranje

Pomoči, ki so se izvajale v obdobju 2000 - 2005 za namen reševanja in prestrukturiranja sta dodeljevala Ministrstvo za gospodarstvo in Ministrstvo za finance.

Namen dodeljenih pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo.

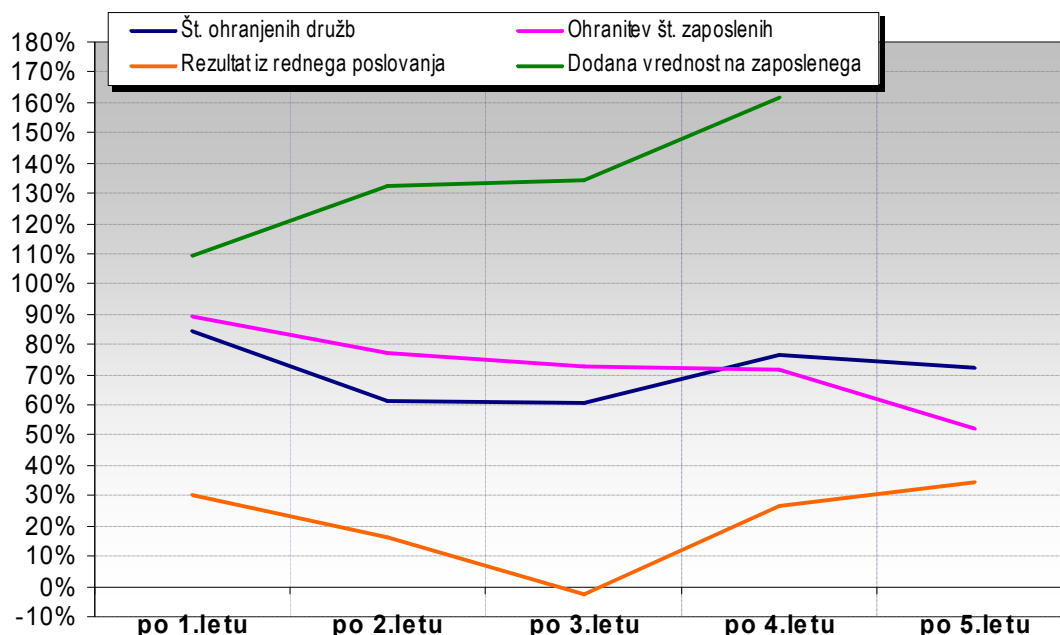
Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

Rezultati:	Enota mere	Pomoči Dodeljene 2000		Pomoči Dodeljene 2002		Pomoči dodeljene 2003		Pomoči dodeljene 2004		Pomoči dodeljene 2005	
Višina dodeljene državne pomoči	<i>v mio SIT</i>	1.380,80		115,3		3.063,04		4.797,51		32,9	
Število družb, ki je prejelo pomoč		76		5		10		12		2	
Št. zaposlenih v družbah, ki so prejela pomoč		15.175		5.570		5.967		5.645		112	
Državna pomoč na zaposlenega	<i>v SIT</i>	90.990		20.705		513.330		849.869		293.505	
Rezultat iz rednega poslovanja	<i>v mio SIT</i>	-6.520,00		-3.879,00		-4.147,40		-8.622		-134,1	
Dodana vrednost na zaposlenega	<i>v tisoč SIT</i>	2.606		2.057		2.077		3.732		2.494,9	
Rezultati po 1. letu dodeljene pomoči		2001		2003		2004		2005		2006	
Št. ohranjenih družb		72	94,7%	4	80%	7	70,0%	11	91,7%		
Ohranitev št. zaposlenih		14.277	94,1%	4.721	84,8%	5142	86,2%	5.202	92,2%		
Rezultat iz rednega poslovanja	<i>v mio SIT</i>	-5.807,8	-10,9	-2.982,9	76,9%	-2271,2	54,8%	2.297,1			
Dodana vrednost na zaposlenega	<i>v tisoč SIT</i>	2.977,4	114,2	2.188,9	106,4%	2498,2	120,3%	3.640,9	97,6%		
Rezultati po 2. letu dodeljene pomoči		2002		2004		2005		2006		2007	
Št. ohranjenih družb		64	84,2	3	60%	4	40,0%				
Ohranitev št. zaposlenih		12.364	81,5	4.442	79,7%	4227	70,8%				
Rezultat iz rednega poslovanja	<i>v mio SIT</i>	-4.569,4	-29,9	-1.482,0	38,2%	-1706,2	41,1%				
Dodana vrednost na zaposlenega	<i>v tisoč SIT</i>	3.532,1	135,5	2.589,2	125,9%	2843,2	136,9%				
Rezultati po 3. letu dodeljene pomoči		2003		2005		2006		2007		2008	
Št. ohranjenih družb		62	81,6%	2	40,0%						
Ohranitev št. zaposlenih		11.849	78,1%	3747	67,3%						
Rezultat iz rednega poslovanja	<i>v mio SIT</i>	-3.870,1	-40,6%	-1.379,4	35,6%						
Dodana vrednost na zaposlenega	<i>v tisoč SIT</i>	3.643,9	139,8%	2.657,3	129,2%						
Rezultati po 4. letu dodeljene pomoči		2004		2006		2007		2008		2009	
Št. ohranjenih družb		58	76,3%								
Ohranitev št. zaposlenih		10.849	71,5%								
Rezultat iz rednega poslovanja	<i>v mio SIT</i>	-1.724,3	26,5%								
Dodana vrednost na zaposlenega	<i>v tisoč SIT</i>	4.217,7	161,9%								
Rezultati po 5. letu dodeljene pomoči		2005*		2007		2008		2009		2010	
Št. ohranjenih družb		55	72,4%								
Ohranitev št. zaposlenih		7.916	52,2%								
Rezultat iz rednega poslovanja	<i>v mio SIT</i>	-2.242,8	34,4%								
Dodana vrednost na zaposlenega	<i>v tisoč SIT</i>		<i>Se ni</i>								

Skupni (povprečni) pregled uspešnosti dodeljenih pomočeh za prestrukturiranje po izbranih kazalcih:

	po 1.letu	po 2.letu	po 3.letu	po 4.letu	po 5.letu
Št. ohranjenih družb	84,1%	61,4%	60,8%	76,3%	72,4%
Ohranitev št. zaposlenih	89,3%	77,4%	72,7%	71,5%	52,2%
Rezultat iz rednega poslovanja	30,2%	16,5%	-2,5%	26,4%	34,4%
Dodana vrednost na zaposlenega	109,6%	132,8%	134,5%	161,8%	

Grafični prikaz uspešnosti dodeljenih pomočeh za prestrukturiranje po izbranih kazalcih:

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2000:

V letu 2000 je na podlagi javnega razpisa za prestrukturiranje podjetij prejelo pomoč v obliki subvencije in dolgoročnih posojil 76 gospodarskih družb. Namen dodeljene pomoči je bil sofinanciranje izvajanja programov prestrukturiranja gospodarskih družb predvsem na področju investicij v osnovna in obratna sredstva. Cilj pomoči je bil izboljšanje poslovanja v delovno intenzivnih panogah predelovalne industrije. Višina dodeljene pomoči na podlagi razpisa ni smela presegati 40% vrednosti projekta. Celotna višina sredstev namenjenih za prestrukturiranje je bila omejena v absolutnem znesku. Razpis je zajel celotno predelovalno dejavnost (D 15-37) in gradbeništvo (F 45). Glede na veliko število gospodarskih družb (76), ki so izpolnjevale pogoje za dodelitev pomoči, je bil obseg neto državne pomoči za posamezno družbo relativno nizek. Maksimalen znesek dodeljene neto državne pomoči je znašal 49 mio SIT, minimalen znesek pa 5 mio SIT. V 56% višina neto državne pomoči ne presega 20 mio SIT, kar po kriterijih Evropske skupnosti za spremljanje državnih pomoči spada v kategorijo »De minimis« pomoči.

V strukturi podjetij po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 10 malih (do 50 zaposlenih)
- 45 srednjih (do 250 zaposlenih)
- 21 velikih (nad 250 zaposlenih)

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2000 znašalo 15.175. V primerjavi z referenčnim letom 2000 je do leta 2003 ohranjenih 11.849 delovnih mest (78,1%).

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 90.090,00 SIT. Ob predpostavki, da je povprečje izplačanih plač za večino podjetij iz predelovalne dejavnosti na spodnji meji kolektivnih pogodb, prejeta pomoč predstavlja ne več kot tri mesečne davke in prispevke na zaposlenega (povprečna bruto plača v obravnavanem obdobju je znašala med 125.000,00 SIT in 145.000,00 SIT, od tega znašajo obvezne dajatve iz plače(delojemalec) in na plačo(delodajalec) 38,20% + 10% dohodnina).

Vrsta pomoči

- Subvencije	1.103.000.000,00 SIT
- Dolgoročna posojila	641.225.804,00 SIT

Panoge, ki so zastopane v strukturi gospodarskih družb prejemnic državne pomoči:

- DA - proizvodnja hrane, pijač, krmil in tobačnih izdelkov 2,6%
- DB - proizvodnja tekstilij, usnjenih oblačil, tekstilnih in krznenih izdelkov 14,5%
- DC - proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov 3,9 %
- DD - obdelava in predelava lesa 6,6%
- DE - proizvodnja vlaknin, papirja in kartona 2,6%
- DG - proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaken 2,6%
- DH - proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas 3,9%
- DI - proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov 2,6%
- DJ - proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov 13,2%
- DK- proizvodnja strojev in naprav 11,8%
- DL- proizvodnja električne in optične opreme 15,8%
- DM - proizvodnja vozil in plovil 5,2%
- DN - proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti 6,5%
- F - gradbeništvo 5,2%
- N zdravstvo in socialno varstvo 1,3%

Iz pregleda je razvidno, da je najmočneje zastopana skupina DJ, DK (kovinska industrija 25%), DB,DC (tekstilna 18,4%) in DL (elektro industrija 11,8 %). Ostale panoge so zastopane med 1,5-5,2%.

V dodeljeni pomoči so zastopane vse regije. Po višini dodeljene pomoči so najmočneje zastopane Osrednje slovenska z 21%, Savinjska z 20% in Podravska z 15%. Glede na odprtost razpisnih pogojev je zastopanost odraz velikosti gospodarskega območja in s tem povezanega števila gospodarskih subjektov v regiji. V dodeljevanju teh sredstev torej ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale razpisne pogoje in predložile program prestrukturiranja za celotno območje Slovenije.

Iz preglednice je razvidno, da se je v obravnavanem obdobju 2000-2003 sanacija neuspešno končala za 14 gospodarskih družb, ki so v tem obdobju prenehale s poslovanjem (stečaj). Glede na višino posameznih neto pomoči je z vidika ohranitve delovanja 81,6% družb, ki so prejele pomoč relativno in nadaljujejo s poslovanjem uspeh. Primerjava poslovnih rezultatov v obravnavanem obdobju pa kaže, da se v skupnem uspešnost poslovanja vendarle bistveno ni izboljšala. V skupnem znesku se je v primerjavi z referenčnim letom 2000 izguba iz rednega poslovanja zmanjšala za 40%. Ob upoštevanju vpliva stečajev na skupen znesek pa je »izboljšanje« poslovanja bistveno manjše (13%). S tega vidika je kljub prejeti pomoči ogroženost obstoja obravnavanih gospodarskih družb še vedno zelo visoka. Poleg negativnih dejavnikov »globalizacije«, na katere družbe niso imele vpliva, lahko za vzrok relativne neuspešnosti sanacije štejemo tudi veliko razpršenost in s tem povezano relativno nizko vrednost neto državnih pomoči za posamezno družbo.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2001

V letu 2001 ni bila dodeljena nobena državna pomoč za reševanje in prestrukturiranje.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2002

V letu 2002 so bile dodeljene le pomoči za reševanje. Ker se je večina teh družb prijavila za prestrukturiranje in kasneje dobila sredstva v ta namen analiza ni smiselna.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2003

V letu 2003 je na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št. 110/02) prejelo pomoč 10 gospodarskih družb. Namen dodeljene pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo. Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

V strukturi podjetij ki so prejela v letu 2003 pomoč prevladujejo družbe v dejavnosti tekstila (DB 17/18), saj sta le dve družbi iz drugih dejavnosti (Inkos, Stikalni elementi).

Po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 7 srednjih družb (do 250 zaposlenih)
- 3 velikih družb (nad 250 zaposlenih)

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2003 znašalo 5.967. Po številu zaposlenih v tem prevladuje Družba MURA d.d., ki je imela v matičnem podjetju 4229 zaposlenih. V primerjavi z referenčnim letom 2003/2004 je v letu 2004 ohranjenih 5142 delovnih mest (86%).

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 513.330,00 SIT. Ob predpostavki, da je povprečje izplačanih plač za večino podjetij iz predelovalne dejavnosti na spodnji meji kolektivnih pogodb, prejeta pomoč predstavlja manj kot 10 obračunanih mesečnih davkov in prispevkov na zaposlenega (povprečna bruto plača v obravnavanem obdobju je znašala med 125.000,00 SIT in 145.000,00 SIT, od tega znašajo obvezne dajatve iz plače (delojemalec) in na plačo (delodajalec) 38,20%). Za ilustracijo je samo MURA d.d. v letih 2003 in 2004 obračunala in poravnala državi preko 7 milijard iz tega naslova, kar presega skupaj dodeljene državne pomoči v letu 2003 tako v bruto kot v neto znesku.

V dodeljeni pomoči so zastopane vse regije. Glede na odprtost razpisnih pogojev je zastopanost odraz koncentracije tekstilne industrije v podravski in prekmurski regiji. V dodeljevanju teh sredstev torej ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale pogoje Zakona in predložile program prestrukturiranja.

V obravnavanem obdobju 2003-2004 se je sanacija neuspešno končala za 3 gospodarske družbe vse iz tekstilne dejavnosti, ki so v tem obdobju prenehala s poslovanjem (stečaj). Primerjava poslovnih rezultatov v obravnavanem obdobju kaže, da se v skupnem uspešnost poslovanja vendarle bistveno ni izboljšala, saj nobena od družb ni uspela poslovno leto 2004 zaključiti s pozitivnim rezultatom. V skupnem znesku se je v primerjavi z referenčnim letom 2000 izguba iz rednega poslovanja zmanjšala za več kot 40%. Ob upoštevanju vpliva stečajev na skupen znesek pa je »izboljšanje« poslovanja bistveno manjše (30%). S tega vidika je kljub prejeti pomoči ogroženost obstoja obravnavanih gospodarskih družb še vedno zelo visoka. Ob dejstvu, da so v letu 2004 in v letu 2005 še dve družbi že izvedli oz. sta v postopku prisilne poravnave, je možno pričakovati propad še katerega od podjetij tekstilne panoge, ki so prejela pomoč. Relativno optimistično lahko gledamo na rezultate prestrukturiranja MURE d.d., ki je kljub še vedno visoki izgubi vendarle uspela povečati dodano vrednost in uspešno izvaja načrtovane projekte prestrukturiranja, ki bodo predvidoma v letu 2005 dali pričakovane pozitivne rezultate.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2004

V letu 2004 je na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št. 110/02) prejelo pomoč 12 gospodarskih družb. Namen dodeljene pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo. Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

Oblike-instrumenti državnih pomoči so prilagojeni posameznim področjem prestrukturiranja. Subvencije so praviloma kot instrument uporabljene za kadrovske prestrukturiranje, pri čemer je višina pomoči ustrezen sorazmerni delež sofinanciranja programov usposabljanja in izobraževanja zaposlenih in ohranjanja delovnih mest. Posojila so namenjena za sofinanciranje izvajanja programov na področju proizvodnje in trženja. Dodeljena posojila so dolgoročna z moratorijem na vračilo glavnice in ugodno obrestno mero. V zavarovanje vračila posojil družbe praviloma jamčijo s svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem. Poroštva so namenjena za finančno prestrukturiranje družb, ki imajo praviloma zaradi slabega poslovanja neustrezno strukturo virov sredstev. S pomočjo državnih poroštev imajo družbe možnost pridobiti posojila pri komercialnih bankah pod najugodnejšimi pogoji. Izdana poroštva so subsidiarna. V zavarovanje potencialnih obveznosti do Republike Slovenije v primeru unovčenja družbe jamčijo s svojim nepremičnim premoženjem. Konverzije terjatev so kot instrument redko uporabljene in so v glavnem namenjene finančni razbremenitvi obveznosti družb do Republike Slovenije.

V strukturi podjetij ki so prejela v letu 2003 pomoč prevladujejo družbe iz lesno predelovalne (DD 20) in pohištvene (DN 30) dejavnosti (skupaj 8), in po ena iz dejavnosti tekstila (DB 17), proizvodnja usnja (DC19), proizvodnja nekovinskih in mineralnih izdelkov (DI 26) in Proizvodnja električne opreme (DL 32).

Po kriteriju števila zaposlenih, je pomoč prejelo:

- 3 srednji družbi (do 250 zaposlenih) in
- 9 velikih družb (nad 250 zaposlenih).

Skupno število zaposlenih v družbah prejemnicah pomoči je v letu 2003 znašalo 6.301. Po številu zaposlenih prevladujejo družbe Steklarna Rogaška d.d. (989), IUV Vrhnika (883), Iskra Kondenzatorji (938). V primerjavi z referenčnim letom 2003/2004 je v letu 2004 ohranjenih 5.645 delovnih mest (90%). Zmanjšanje števila zaposlenih je v glavnem posledica prestrukturiranja na programskem in tehnološkem področju.

Višina neto državne pomoči na delovno mesto (zaposlenega) je znašala 849.870,00 SIT. Za ilustracijo je 10 podjetij v letu 2004 obračunalo in poravnalo državi preko 6 milijard iz tega naslova, kar za 1,3 x presega skupaj dodeljene državne pomoči v neto znesku.

V dodeljeni pomoči so zastopane vse regije. V dodeljevanju teh sredstev torej ne moremo govoriti o usmerjanju sredstev v gospodarstvo manj razvitih regij, temveč gre dejansko za pomoč gospodarskim družbam, ki so izpolnjevale pogoje Zakona in predložile program prestrukturiranja.

Primerjava poslovnih rezultatov v obravnavanem obdobju z referenčnim letom 2003 kaže, da se v skupnem uspešnost poslovanja izboljšala, saj so 4 družbe uspele poslovno leto 2004 zaključiti s pozitivnim rezultatom iz rednega poslovanja. V skupnem znesku se je v primerjavi z referenčnim letom 2003 izguba iz rednega poslovanja v absolutnem znesku celo nekoliko povečala, vendar ob upoštevanju vpliva nesorazmernega povečanja izgube Steklarna Rogaška, ki je posledica prevrednotenja sredstev družbe in predstavlja 85% celotne izgube vseh 12 podjetij, je izboljšanje poslovanja opazno pri vseh ostalih družbah. Na to kaže tudi dvig dodane vrednosti na zaposlenega za 18%. Iz izkazov za večini družb je tudi razvidno, da so se izboljšali tudi ostali kazalniki uspešnosti poslovanja. Od družb, ki so v letu 2004

prejele pomoč lahko kot pozitiven primer prestrukturiranja izpostavimo Iskra Kondenzatorji Semič in Javor Pivka, kot neuspešen primer pa IUV Vrhnika in Novoteks Novo mesto. Obe družbi sta še naprej močno ogroženi in je njun obstoj negotov, kot za večino podjetij iz tekstilno predelovalne in usnjarske panoge.

Analiza dodeljenih pomoči v letu 2005

V letu 2005 sta na podlagi Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l. RS št.112/05) prejeli pomoč 2 gospodarski družbi. Namen dodeljene pomoči je sofinanciranje izvajanja prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske probleme v okoljih kjer te družbe delujejo.

Majhno število prejemnikov je posledica usklajevanja sheme državnih pomoči za reševanje in prestrukturiranje in dopolnitev obstoječega zakona. V tem obdobju je Ministrstvo za gospodarstvo dodeljevalo pomoči le na podlagi pravila »de minimis«.

Pomoč sta prejeli družbi Mizarstvo Gabrovka – 90.000.000 SIT dolgoročnega posojila, zavarovanega na nepremičnem premoženju in Stol pisarniški stoli – 22.657.647 SIT subvencij za ohranitev delovnih mest.

Mizarstvo Gabrovka sodi v dejavnost DD 20.300 in ima 20 zaposlenih, Stol pisarniški Stoli pa v dejavnost DN 36.140 in ima 92 zaposlenih. Višina neto državne pomoči na zaposlenega je znašala 293.505 SIT.

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO (ENERGETIKA)

1. *Ekološka sanacija rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v SV Sloveniji*
2. *Program postopnega zapiranja rudnika Trbovlje Hrastnik*
3. *Zapiranje rudnikov Zagorje, Senovo in Kanižarica*
4. *Nasedle investicije*

Ekološka sanacija rudarskih objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov v SV Sloveniji (Nafta Lendava)

Pri tej ekološki sanaciji gre za individualno pomoč, kjer so podrobneje opredeljeni cilji, ukrepi in načrti, zato se izvajanje spremlja bolj podrobno oz. v skladu z načrtom, ki je bil sestavni del individualne državne pomoči. Letni načrt sanacije za leto 2003, je potrdila Vlada RS dne 17.7.2003 in je usklajen z 2.novelacijo programa. V noveliranem programu je predviden zaključek aktivnosti v letu 2011.

Cilj dodeljevanja pomoči, ki izhaja iz njene priglasitve, je sanacija objektov in naprav za pridobivanje ogljikovodikov, ki so bili opuščeni in predstavljajo nevarnost za ljudi, njihovo lastnino in okolje. Nafta Lendava ekonomsko ni zmožna financirati ekološke sanacije, ki je predpogoj za nadaljevanje dejavnosti podjetij skupine Nafta Lendava v konkurenčnih razmerah.

Planirano

Leto	Plan sanacije objektov in naprav			Plan stroškov za izvedbo v mio SIT		
	Št. vrtin	Dolžina cevovodov	Št. ostalih objektov	Sred. proračuna	Lastna sredstva	Skupaj
2003	21	9,5	2	330,0	32,0	362,0
2004	18	9,6	3	315,0	16,0	331,0
2005	18	9,7	3	315,0	18,0	333,0
2006	18	9,4	3	315,0	17,0	332,0
2007	17	8,2	3	315,0	16,0	331,0
2008	16	8,8	3	280,0	13,0	293,0
2009	13	8,8	3	250,0		250,0
2010	11	8,6	2	210,0		210,0
2011	10	6,9	2	180,0		180,0
Skupaj	142	79,5	24	2.510,0	112,0	2.622,0

Rezultati

Leto	Realizirana sanacija objektov in naprav			Dejansko porabljeni sredstva proračuna
	Št. vrtin	Dolžina cevovodov	Št. ostalih objektov	
2003	19 + 2*	5,88	2	298,5
2004	16 + (3 iz l.2003)	1,68	3	264,14
2005	12	2,70	2	205,08

*dve vrtini sta sanirani delno, ker specialnih rudarskih del ni bilo mogoče oddati preko javnega razpisa zaradi pozne sklenitve pogodbe.

Ocena uspešnosti za leto 2003

Učinki so kvalitativne narave, sanacije se izvajajo vrednostno v zelo velikih razponih, kar je odvisno od narave vrtnice, geologije in trajanja opuščeniosti, vse to pa vpliva na stopnjo njene nevarnosti za okolje. Učinkovitost se meri s številom saniranih vrtin s pripadajočimi objekti in napravami, ki dovolj dobro predstavljajo postopno realizacijo cilja. Letni cilj je bil tako realiziran 90%.

Pri sanaciji niso bila opravljena tista dela, ki bi jih morali izvajati po mednarodnem razpisu tuj podizvajalec in tudi vrednostno predstavljajo 9,5% letnega načrta, kar je skoraj identično deležu fizične realizacije.

Ocena uspešnosti za leto 2004

Saniranih je bilo 19 vrtin, od tega so bile 4 zaradi objektivnih težav prenesene iz leta 2003. Poleg tega so bile sanirane 3 razdelilne postaje in pripadajoči cevovodi v skupni dolžini 1680 m. Letni načrt je bil finančno izveden v višini 103%, pri čemer je bila skoraj podvojena udeležba lastnih sredstev izvajalca, to je Geoterma d.o.o. Izvedena ni bila sanacija vrtnice Kog-2, katere sanacija se prestavi v leto 2005, ko bo pridobljeno soglasje lastnika zemljišča, na katerem se vrtnica nahaja.

Letni načrt del za leto 2005 je po obsegu manjši od letne dinamike iz 2. Novelacije dolgoročnega programa, ker ni bilo na razpolago dovolj proračunskih sredstev. Izpad naša 82,30 mio SIT oziroma pet vrtin. Načrt predvideva sanacijo 12 vrtin, od tega 1 prenesene z predhodnega leta in dveh razdelilnih postaj s pripadajočimi cevovodi.

Ocena uspešnosti za leto 2005

Saniranih je bilo 12 vrtin, opravljena so bila tudi pripravljalna dela na eni vrtnici, ki je sicer predvidena za sanacijo v letu 2006.

Sanirani sta bili dve razdelilni postaji s pripadajočimi cevovodi, ki jih posebej v okviru fizične realizacije ne spremljamo, ker jih tretiramo kot pomožne objekte ob sanaciji vrtin. Te štejemo kot sintetični kazalnik uspešnosti sanacije.

Učinki so kvalitativne narave, razponi vrednosti sanacije vrtin so znatni zaradi različne narave vrtnice, geologije, trajanja opuščeniosti, kar pa vse skupaj vpliva na opredelitev stopnje nevarnosti za okolje in posledično prioriteto uvrstitve vrtnice v planirano dinamiko sanacije.

Stroški sanacije so bili v letu 2005 za 1% nižji od načrtovanih. Menimo, da je primerno tudi letos poudariti, da z dinamiko letno odobrenih proračunskih sredstev in ob udeležbi lastnih sredstev ne zmanjšujemo zaostanka za dinamiko sredstev predvideno v programu, ki je bil predložen komisiji za nadzor nad državnimi pomočmi.

Program postopnega zapiranja Rudnika Trbovlje-Hrastnik

Cilj:

Zmanjšanje števila zaposlenih za nedoločen čas za 40 delavcev,

- od tega 30 pasivno in
- 10 aktivno

Število zaposlenih za nedoločen čas na koncu leta 2004: **907 zaposlenih**

Kazalniki na podlagi katerih se meri učinkovitost:

- Število zmanjšanja števila zaposlenih za nedoločen čas.

Rezultati:

	Kratek opis		Izračun za leto 2005	Uspešnost	Sredstva DP v SIT	Uspešnost
Cilj	Zmanjšanje števila zaposlenih za nedoločen čas za 40 delavcev.	Pasivno-30; aktivno-10	Pasivno 39; aktivno 20	130,00% pasivno;	Pasivno 126.000.000 aktivno 55.000.000	Pasivno 130,79 %;
Rezultat	Ustrezna razrešitev zaposlenih	Pasivno: 39 Aktivno: 20		200% aktivno	Pasivno 164.790.897 Aktivno 110.000.000	aktivno 200% Cilj je presežen za 19 delavcev

V letu 2005 je bila v okviru navedenih ukrepov in v skladu s potrjenim GFN, katerega sestavni del je tudi letni program zapiranja RTH dosežena naslednja realizacija

a) Zapiranje in površina

v 000 SIT

UKREPI	GFN	Realizacija	% real.
I. Zapiralna dela	2.740.022	2.639.617	96
II. Sanacija površin	738.938	458.493	62
SKUPAJ	3.478.960	3.098.110	89

Prva dva ukrepa se nanašata na zapiralna dela in sanacijo površin, ki poleg raznih fizičnih aktivnosti opredeljujeta tudi nabavo opreme (transfere), izdelavo projektne dokumentacije in aktivnosti povezane z gospodarjenjem z gozdovi in zemljišči.

Zapiralna dela so potekala na osnovi potrjenega programa in projektov. Z manjšimi odstopanji so bila dosežene planirane cene na enoto mere.

b) Kadrovske socialni del programa

v 000 SIT

UKREPI	GFN	Realizacija	% real.
III.1 Predhodni postopki-izobraževanje	15.000	3.761	25
III.2 Odpravnine, dokupi...	126.000	164.791	130
IV. Prezaposlitve in samozaposlitve	55.000	110.000	200
SKUPAJ	196.000	278.552	142

Pri III.1 ukrepu – **Predhodni postopki-izobraževanje** je bilo predvideno 15 mio. SIT, porabljen pa 3,7 mio. SIT. Dosežena je bila caa. 25 % realizacija. Nizek odstotek realizacije je povezan tudi z obveznostjo, da morajo zaposleni na osnovi odobrenih vlog za plačilo šolnine sofinancirati 25 %, vrednosti izobraževanja.

III.2 ukrep **Odpravnine presežnim delavcem, dokupi....** ter IV. ukrep **Prezaposlitve in samozaposlitve**.

Učinkovitost in uspešnost je na predlagan način možno meriti na ožjem področju kadrovskega prestrukturiranja.

Učinki izvajanja kadrovskega socialnega programa zapiranja, ki je razdeljen v ukrep III.1 in 2 ter IV. so razvidni iz zmanjšanja števila zaposlenih za nedoločen čas. Tako je bilo v letu 2005 preko pasivnih in aktivnih oblik razrešenih 59 delavcev, to je za 19 % oz. 47,5 % več kot smo predvidevali v letnem GFN.

Nasedle investicije

V okviru Programa reševanja nasedlih investicij je bila v letu 2003 priglašena državno pomoč v obliki državnega poročstva za najetje kreditov za: TE Šoštanj, TE Trbovlje, ELES-GEN (kot obveznik za plačilo kreditnih obveznosti NE Krško).

Cilji državne pomoči iz državnega poročstva so vidni v realizaciji najetih novih kreditov pod ugodnejšimi pogoji. Le ti so osnova znižanju stroškov financiranja in s tem tudi znižanju skupnih stroškov poslovanja. Osnovni krediti so bili najeti za namene izgradnje investicijskih objektov, ki se v vsakem od navedenih podjetij odražajo na svoj način.

Osnova za dodeljevanje državne pomoči iz naslova nasedlih investicij je Odlok o programu reševanja nasedlih investicij v podjetjih proizvodnje električne energije v Republiki Sloveniji, ki ga je sprejela vlada in je bil objavljen v Uradnem listu RS števil.81/2003.

V okviru prijavljene sheme za reševanje nasedlih investicij so bili prijavljeni naslednji instrumenti državne pomoči:

- državne garancije za kredite z državnim poročtvom (TET, TEŠ in ELES GEN- krediti NEK), večina teh kreditnih obveznosti zapade do 2008,
- denarni vložki (TET in TEŠ).

V letu 2005 ni bila dodeljena nobena državna pomoč iz tega naslova.

V okviru investicijskega programa za izvedbo investicije: postavitve bloka 6 moči 600MW v TEŠ je bilo prvotno predvideno sofinanciranje tudi iz naslova reševanja nasedlih investicij. V kasnejših verzijah investicijskega programa v finančni konstrukciji ni več predvidenih sredstev iz nasedlih investicij.

Prijavljena shema nasedlih investicij se izteče konec leta 2006. Za opravičevanje nasedlih v TEŠ bi morali prijaviti novo shemo, v kateri bi dokazovali, da TEŠ opravlja javno službo.

MINISTRSTVO ZA KULTURO

1. Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije
2. Sofinanciranje programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev
3. Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji v obdobju od leta 2004 do leta 2006
4. Sofinanciranje filmskih projektov

Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije

Cilji:

Zagotavljanje deležev določenih v 87., 89. in 90. členu zakona o medijih:

- 5% delež slovenski avdio-vizualnih del;
- 50% delež evropskih avdiovizualnih del,
- 10% delež del neodvisnih producentov

92. člen ZMed - RTV Slovenija najmanj:

- 25% delež slovenski avdio-vizualnih del;
- 50% delež evropskih avdio-vizualnih del

Rezultati

Kratek opis	Leto 2003	Indeks 2003/2002	Leto 2004	Indeks 2004/2003	Leto 2005	Indeks 2005/2004
Zagotavljanje deležev določenih v 87., 89. in 90. členu zakona o medijih:						
- 5% delež slovenski avdio-vizualnih del;	15,45%	15,45	11,3%	0,73	9,3%	0,82
- 50% delež evropskih avdiovizualnih del,	24,62%	2,56	16,56%	0,67	35,4%	2,13
- 10% delež del neodvisnih producentov	5,02%	3,24	4,64%	0,92	8,9%	1,91
92. člen ZMed - RTV Slovenija najmanj:						
- 25% delež slovenski avdio-vizualnih del;-	39,30%	1,14	25,2%	0,64	28%	1,1
- 50% delež evropskih avdio-vizualnih del	80,20%	1,05	54,9%	0,68	56,7%	1,03

Učinki so pozitivni. Ustrezna sta deleža slovenskih avdio-vizualnih del, večja se delež evropskih avdiovizualnih del in večja se delež del neodvisnih producentov. Tudi programski rezultati RTV Slovenije so uspešni, saj presegajo zakonsko določene stopnje.

Sofinanciranje programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev

Cilji:

Medijski pluralizem:

- zagotavljanje raznolikosti programskih vsebin iz zakona o medijih
- Zagotavljanje deležev, določenih v 85. členu Zakona o medijih:
- TV - najmanj 20% lastne produkcije v letnem oddajnem času;
 - radio - najmanj 30% lastne produkcije v dnevnem oddajnem času.

Kazalec:		leto 2003	leto 2004	leto 2005
doseženi % lastne produkcije iz 85. člena zakona o medijih (RA, TV) (dnevni oddajni čas)	radio	33,92 %	34,12 %	23,35 %
	TV	59,09%	60,92%	85,29 %
število v razvidu medijev	tisk	691	719	804
	el. publikacije	65	66	97
Število podprtih programskih vsebin	radio	27	38	26
	TV	3	15	21
	tisk	7	13	9
	el. publikacije	1	0	6
	Skupaj	38	66	62

Zakon o medijih predpisuje zgolj minimalne deleže, cilj je doseči čim višje.

Učinki državne pomoči so pozitivni. Dnevni oddajni čas lastne produkcije Tv nosilcev programa se je v letu 2005 izrazito povečal, prav tako se je opazno povečalo število vpisov v razvidu medijev. Število podprtih programskih vsebin ostaja v povprečju zadnjih let, le število podprtih televizijskih vsebin se je opazno povečalo..

Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji v obdobju od leta 2004 do leta 2006

Ukrep: Javni poziv za sofinanciranje javnih kulturnih programov na področju knjige; javni razpis za sofinanciranje kulturnih projektov na področju knjige; ciljni javni projektni razpis za podporo dejavnosti knjigarn; ciljni javni projektni razpis za podporo večletnim založniškim projektom; ciljni javni projektni razpis za izvirno slovensko slikanico.

Cilji (Plan):

1. spodbujanje izdajanja knjig in revij s področja leposlovja in humanistike,
2. razvijanje bralne kulture,
3. večanje dostopnosti knjige,
4. spodbujanje delovanja knjigarniške mreže;
5. spodbujanje mednarodne promocije slovenskega leposlovja in humanistike.

Cilji so usmerjeni v celostno podporo delovanju verige knjige, ukrepi za doseganje ciljev pa vključujejo ciljne oblike podpore posameznim členom verige z namenom, da se optimira njihova uravnoteženost in maksimirajo njihovi učinki.

Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto 2003	Izračun za leto 2004	Izračun za 2005	Uspešnost-kazalci	Uspešnost 2003	Uspešnost 2004	Uspešnost 2005
število podprtih knjig	313	335	321	delež podprtih knjig med vsemi prvič izdanimi	8,20%	10,1%*	10,40%
število podprtih revij	43	46	45	povprečna naklada sofinancirane knjige	605	621	619
število podprtih akcij bralne kulture	13	18	25	povprečna naklada podprtih revij	506	527	672
število podprtih literarnih festivalov	15	18	22	povprečna naklada podprtih mladinskih revij	15.990	15.984	16.005
število podprtih akcij mednarodne dejavnosti	15	22	26	povprečna cena podprte knjige	4056 SIT	4257 SIT	4259 SIT
število podprtih knjigarn	12	23	26	povprečna višina avtor. honorarja za prevod na AP	62.333 SIT	71.328 SIT	72.422 SIT
število podprtih večletnih založniških projektov	0	11	10	povprečna višina avtor. honorarja za izvirno delo na AP	64.756 SIT	71.328 SIT	71.933 SIT
število podprtih prevodov slov. avt. v tuje jezike	32	28	31	delež avtor. honor. znotraj vseh stroškov izdaje knjige	44.1%	47.5%	51,50%
število podeljenih delovnih štipendij avtorjem	5	15	8	število prevedenih slovenskih avtorjev v tuje jezike	13	12	25
število vseh izdanih knjig v Sloveniji	4534	4460	3880*	delež vseh knjig, prodanih v knjigarnah	24,40%	30,10%	31,40%
število vseh prvič izdanih knjig v Sloveniji	3791	3677	3195*	delež vseh knjig, prodanih v knjižnicah	22,10%	22,80%	21.1%
				delež lastne prodaje knjig	47,50%	45,20%	42.2%
				število krajev, v katerih delujejo sofin. knjigarne	6	9	10

Ocena uspešnosti

Povečanje sredstev za podporo založniški dejavnosti v primerjavi z letom 2003 in 2004 ter nadaljevanje izvajanja ciljnih oblik podpor posameznim členom knjižne verige se v letu 2005 odraža v porastu vseh kazalcev uspešnosti državne pomoči na področju spodbujanja založniške dejavnosti, ki je v javne interesu na področju kulture. S tega vidika se oblikuje platforma zagotovitvi trajnejšega razvoja segmentov leposlovja in humanistike na Slovenskem. Večja učinkovitost državnih pomoči je vidna pri razvoju knjigarniške mreže, dvigu ravni produkcije in naklad knjig s področja leposlovja in humanistike ter večji dostopnosti knjige.

Učinek državnih pomoči in uvedba novih oblik podpore knjigi sta glede na leto 2004 pozitivna. Tako kazalci rezultatov kot kazalci uspešnosti kažejo na pozitivne premike pri vseh členih verige, posebej pomemben je dvig povprečne naklade, kar je posledica tudi večje zastopanosti knjig s področja leposlovja in humanistike v knjigarnah. S tem in s skoraj podvojenim številom knjigarn, ki izpolnjujejo pogoje dobre knjigarne, pa se zvišuje dostopnost zahtevnejše knjižne produkcije na celotnem območju Slovenije.

V državne pomoči niso vključena sredstva in oblike pomoči, ki jih ministrstvo namenja neposredni podpori avtorjem, ki pa pomembno prispevajo k izboljševanju njihovega položaja. Gre za delovne štipendije in knjižnično nadomestilo.

Pospeševanje razvoja filmske dejavnosti v Sloveniji

Cilji:

1. Povečanje števila slovenske filmske produkcije iz nacionalnega filmskega programa.
2. Učinkovitost promocije in odmevnost slovenskega filma doma in v tujini.
3. Povečevanje števila gledalcev posameznega filma, podprtega iz nacionalnega filmskega programa FS v RS.

Rezultati:

Kratek opis	Enota:	leto 2002	leto 2003	leto 2004	leto 2005
Število dokončanih sofinanciranih filmov z večinskim deležem FS RS: <ul style="list-style-type: none">• celovečerni filmi• kratkometražni filmi• animirani filmi	št.	5	6	3	3
		3	4	3	3
		1	3	0	1
Število dokončanih ko-produkcijskih filmov z manjšinskim deležem RS <ul style="list-style-type: none">• celovečerni filmi	št.	1	2	1	2
Udeležba slovenskih filmov na festivalih A kategorije, B kategorije in drugih. <ul style="list-style-type: none">• celovečerni• kratki	št.	4	16	35	67
		7	12	42	24
Povprečno število gledalcev posameznega slovenskega filma iz nacionalnega filmskega programa FS v RS.	gledalcev/ film	10.500	39.750	20.292	9.000

Ocena uspešnosti

V letu 2005 so bili realizirani 3 celovečerni filmi, 1 film je dobil sredstva za povečavo na 35mm. Skladno nacionalnemu programu je bilo začelih celovečernih projektov 7, kratkih filmov 4. Za vse projekte je predvidena njihova dokončna realizacija v letu 2005 oz. 2006. Učinki dodeljenih državnih pomoči so pozitivni.

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami ogljikovega dioksida

Shema »Zmanjšanje obremenjevanja zraka z emisijami ogljikovega dioksida« je bila odobrena s sklepom Komisije Ministrstva za finance za nadzor državnih pomoči z dne 7.10.2002 ter spremenjena z Odločbo Evropske komisije z dne 23.12.2005, katere pravna podlaga je Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (UL RS št. 43/05, 87/05, 20/06). Na podlagi omenjene pravne podlage je bila pomoč odobrena:

Pomoč za investicije v varstvo okolja:

1. Upravljavcem naprav za sproizvodnjo toplote in električne energije
2. Upravljavcem naprave, ki je v zvezi z obratovanjem naprave sklenil z ministrstvom pristojnim za varstvo okolja pogodbo o zmanjšanju obremenjevanja zraka z emisijo CO₂

Cilj sheme: zmanjšanje obremenjevanje zraka z emisijo CO₂

Kazalec: količina emisij (v primeru podpisa pogodb specifičnih) emisij CO₂

Spodbujanje sproizvodnje toplote in električne energije sodi v nabor ukrepov programa zmanjševanja emisij toplogrednih plinov za doseganje ciljev na tem področju in je kot ukrep skladen s dovoljenimi oblikami državnih pomoči oziroma s politiko državnih pomoči na področju varstva okolja, ki je opredeljena v Smernicah Skupnosti o dovoljenih oblikah državne pomoči na področju varstva okolja (*Community Guidelines on State Aid for environment protection OJ C 37, 3.2.2001*).

Enako velja za pravico oprostitev ali zmanjšanja plačila okoljske dajatve upravljavcu naprave, ki je v zvezi z obratovanjem naprave sklenil z ministrstvom pristojnim za varstvo okolja pogodbo o zmanjšanju obremenjevanja zraka z emisijo CO₂. Prava podlaga za omenjeni ukrep je dana z določbo prve točke drugega odstavka 113. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 41/04) in usklajena z določbami točke 51.1.a. Smernic Skupnosti o dovoljenih oblikah državne pomoči na področju varstva okolja (*Community Guidelines on State Aid for environment protection OJ C 37, 3.2.2001*). Na podlagi pogodbe se upravljavec zavezuje, da bo z izvajanjem predpisanih ukrepov v obdobju od uveljavitve pravne podlage do 31. decembra 2008 zmanjšal skupne (neposredne in posredne) specifične emisije CO₂, pri čemer se doseganje učinkov ugotavlja v letnem poročilu, katerega natančna vsebina se določi v pogodbi. Skupna specifična letna emisija CO₂ se izračuna za posamezno leto kot količnik med letno emisijo CO₂ in letno količino proizvodov ali storitev, ki je bila proizvedena oziroma opravljena z uporabo goriva in električne energije v napravi, in se izraža v kg CO₂ na enoto količine proizvodov ali storitev. Posredne emisije se izračunavajo z upoštevanjem faktorja 0,4 EO na vsako porabljeno kWh električne energije.

V pogodbi, ki jo upravljavec sklene z ministrstvom za okolje je opredeljen zahtevan obseg zmanjšanja obremenjevanja okolja, predvideni ukrepi, ki jih mora upravljavec naprave v obdobju, za katerega je sklenjena pogodba in za katero ima pravico zmanjšanja plačila okoljske dajatve tudi izvesti, nadalje način monitoringa emisij obremenjevanja okolja in predvidene kazni za neizpolnjevanje pogodbenih obveznosti (med drugim vračilo sredstev državne pomoči v proračun RS)

Izvedba ukrepov glede katerih upravljavec naprave z ministrstvom sklene pogodbo o zmanjševanju onesnaževanja zraka z emisijo CO₂, mora v obdobju od uveljavitve te uredbe do 31. decembra 2008 prispevati k zmanjšanju skupne letne specifične emisije CO₂, in sicer v letu 2008 za najmanj 2,5 % glede na specifično letno emisijo CO₂ referenčnega leta, pri čemer se za referenčno leto za obstoječe naprave šteje leto v obdobju od 1999 do 2002, v katerem je bila skupna letna specifična emisija CO₂ zaradi uporabe goriva in porabe električne energije v napravi največja. Referenčno leto za novo napravo je leto z največjo

letno emisijo CO₂ iz naprave v obdobju največ štirih zadnjih koledarskih let obratovanja naprave, pri čemer pa obdobje določanja referenčnega leta ne sme biti krajše od enega koledarskega leta.

Ministrstvo opravi pred sklenitvijo pogodbe o zmanjševanju onesnaževanja zraka z emisijo CO₂ pregled naprave z namenom ugotovitve izhodiščnega stanja.

Ocena uspešnosti državne pomoči:

1. V skladu s omenjeno pravno podlago bodo dejanski učinki državne pomoči znani ob koncu leta 2008, ko bodo izvedeni vsi ukrepi, za izvedbo katerih so se zavezali upravljavci naprav, ki so z ministrstvom sklenili pogodbo o zmanjšanju emisij CO₂ in katerim je bilo odobreno zmanjšanje plačil okoljske dajatve za onesnaževanja okolja z emisijami CO₂.
2. V pogodbi je vključenih več ukrepov, ki skupno doprinesejo k končnemu določenemu odstotku zmanjšanja emisij CO₂ (obvezni in izbirni ukrepi).
3. V letu 2005 je bilo odobreno zmanjšano plačilo 146 upravljavcem naprav, ki so z ministrstvom sklenili pogodbo o izvedbi ukrepov zmanjšanja onesnaževanja zraka z emisijami CO₂; skupna količina CO₂, za katerega se lahko uveljavlja vračilo okoljske dajatve je bilo 11.612.313 kg CO₂.
4. V letu 2005 je bila odobreno zmanjšano plačilo okoljske dajatve enemu upravljavcu naprave za sproizvodnjo toplote in električne energije; skupna količina CO₂, za katerega se lahko uveljavlja vračilo okoljske dajatve je bilo 547.747 kg CO₂.

Po preteku leta 2005 so bili doseženi parcialni, s pogodbo sklenjeni cilji zmanjšanja emisij CO₂. Na podlagi podpisanih pogodb so upravljavci poročali o statusu ukrepov iz pogodbe v letnih poročilih za leto 2005; Agencija RS za okolje je za uveljavitev vračila že plačane okoljske dajatve na podlagi odobrenega zmanjšanja plačila izdala potrdilo o izvedenih ukrepih. Ker so se upravljavci naprav s podpisom pogodbe zavezali za izvedbo ukrepov, ki mora do 31. decembra 2008 prispevati k zmanjšanju skupne letne specifične emisije CO₂, in sicer v letu 2008 za najmanj 2,5 % glede na specifično letno emisijo CO₂ referenčnega leta, bodo dejanski učinki in s tem stopnja doseženega cilja znana šele konec leta 2008.

Sofinanciranje okoljskih naložb (Agencija RS za okolje)

Zmanjšanje onesnaževanja voda

Cilj: naložbe v čiščenje in odvajanje odpadnih voda. Ta del sheme se je zaključil 31.12.2004

Plan:

Leto	Planirano zmanjšanje obremenjevanja voda z odpadnimi snovmi	Planirana sredstva
2001	na 809.954 EO za 258.285 EO	14.357,3 SIT/ enoto obremenitve
2002	na 817.737 EO za 250.526 EO	18.485,7 SIT/ enoto obremenitve
2003	na 754.028 EO za 338.325 EO	13.484,9 SIT/ enoto obremenitve
2004	na 90.572 EO za 205.318 EO	2.731,9 SIT/ enoto obremenitve

Začetno oz. temeljno izhodišče (začetne vrednosti, ki se merijo s kazalniki):

- v letu 2001 je bilo obremenjevanje voda z odpadnimi snovmi 1.068.239 EO
- v letu 2002 je bilo obremenjevanje voda z odpadnimi snovmi 1.068.263 EO
- v letu 2003 je bilo obremenjevanje voda z odpadnimi snovmi 1.092.353 EO
- v letu 2004 je bilo obremenjevanje voda z odpadnimi snovmi 295.890 EO

Nekatere snovi so se v izračun EO (v enačbo) vključevale postopoma: tako so se fosforjeve in dušikove spojine vključile v izračun šele z letom 2003, zaradi česar je začetno izhodišče v letu 2003 višje od leta 2002.

Začetno stanje v letu 2004 v primerjavi s preteklimi leti je zmanjšano, ker je več podjetij zaključilo odobreno investicijo. S spremembo predpisa je bil z letom 2004 uveden nov način izračunavanja enot obremenitve (EO), kar je tudi doprineslo k nižjemu izhodišču v primerjavi s preteklimi leti. Ne glede na to drastičen padec EO kaže na utemeljenost dodeljenih državnih pomoči in učinkovitost investicij. Za lažjo primerjavo med leti je namreč v oklepaju prikazano kakšno bi bilo izhodišče v letu 2004, če ne bi prišlo do spremembe pri izračunu EO). (informativni podatek za lažjo primerjavo: Začetno obremenjevanje voda z odpadnimi snovmi v letu 2004 bi bilo 552.222 EO, če ne bi bil spremenjen način izračunavanja EO)

Kazalniki, na podlagi katerih se je merila uspešnost:

EO – enota obremenitve z odpadnimi vodami je enota določena kot podlaga za izračun osnove za obračunavanje in odmero okoljske dajatve. EO vključuje obremenjenost snovi, ki se oksidirajo, izražene kot kemijska potreba po kisiku (KPK), fosforjeve spojine, dušikove spojine, organske halogenske spojine kot adsorbirani organsko vezani halogeni (AOX), živo srebro in njegove spojine, izražene kot Hg, kadmij in njegove spojine, izražene kot Cd, krom šestvalentni in njegove spojine, izražene kot Cr (VI), nikelj in njegove spojine, izražene kot Ni, svinec in njegove spojine, izražene kot Pb, baker in njegove spojine, izražene kot Cu, ali strupene snovi za vodne bolhe. Enačba za izračun število enot obremenitve zaradi odvajanja tehnoloških odpadnih vod ali mešanice tehnoloških odpadnih vod s komunalnimi odpadnimi vodami je določena v Pravilniku o obliki poročila o občasni ali trajni meritvah v okviru obratovalnega monitoringa odpadnih vod (Uradni list RS, št. 1/01 in 13/04)

Kratek opis	Kazalec	Izračun za leto				Uspešnost				
		2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004	
Cilji:	zmanjšanje obremenjevanja voda z odpadnimi snovmi	število EO	Na 809.954 Za 258.285	Na 817.737 Za 250.526	Na 754.028 Za 338.325	Na 90.572 Za 205.318				
	Planirana sredstva na EO		14.357,3 SIT/EO	18.485,7 SIT/EO	13.484,9 SIT/EO	2.731,9 SIT/EO				
Rezultati:	zmanjšanje obremenjenosti voda z odpadnimi snovmi (zmanjšanje količine odpadne vode in ukinitiv iztoka odpadnih vod)	število EO	Na 885.354 Za 182.885	Na 880.495 Za 187.768	Na 834.776 Za 257.577	Na 126.977 Za 168.913	70,8%	74,9%	76,1%	82,2%
	Porabljena sredstva na EO		20.276,6 SIT/EO	24.664,3 SIT/EO	17.712,2 SIT/EO	3.320,7 SIT/EO	141,2%	133,4%	131,3%	121,5%

Uspešnost:

Obremenjenost odpadnih vod se je z izvedbo investicij zmanjšala, s tem pa se je zmanjšalo tudi onesnaževanje okolja. Zaključene investicije imajo pozitiven učinek. Zmanjšanje obremenjenosti odpadne vode, zmanjšanje količine oziroma ukinitiv iztoka se odrazijo v skupnem kazalcu: enotah obremenitve. Enote obremenitve se zmanjšujejo in s tem onesnaževanje okolja.

Sofinanciranje okoljskih naložb (EKO SKLAD, j.s.,)

Z ugodnimi krediti sklad spodbuja naložbe ob upoštevanju usmeritev evropske okoljske politike, nacionalnega in operativnih programov varstva okolja z namenom splošnega izboljšanja okolja, kakovosti življenja in varstva naravnih virov ter doseganja prednostnih ciljev na treh področjih, ki zajemajo varstvo zraka in podnebja, ustrezno ravnanje z odpadki ter izboljšanje vodnega okolja.

Nacionalni program varstva okolja, ki je bil sprejet konec leta 2005, je nov strateški dokument na področju varstva okolja, katerega cilj je splošno izboljšanje okolja in kakovosti življenja ter varstvo naravnih virov in je skladen s šestim okoljskim programom Evropske unije. Podaja splošne usmeritve, posamezne ukrepe s programi potrebnih investicij pa natančneje opredeljujejo posamezni operativni programi. V njem so določeni prednostni cilji na štirih področjih, ki zajemajo podnebne spremembe, naravo in biotsko raznovrstnost, kakovost življenja ter odpadke in industrijsko onesnaževanje.

Pomoči, ki so se izvajale v letu 2005 z namenom varstva okolja, zajemajo učinke na področju varstva voda, ravnanja z odpadki ter zmanjšanja onesnaževanja zraka.

VARSTVO VODA

- **čiščenje odpadnih voda**

Industrija onesnažuje tehnološke odplake predvsem s težkimi kovinami, snovmi, ki z visoko potrebo po kisiku pri izpustu v vodotok odtegujejo kisik vodnemu živalstvu in rastlinstvu ter z usedljivimi snovmi. Največji problem predstavljajo izpusti neprečiščenih odplak v okolje. Tako je eden pglavitnih ciljev z ustreznimi spremembami tehnoloških postopkov zmanjšati količino in obremenjenost odpadnih vod na enoto izdelka.

Na tem področju dodeljevanja državnih pomoči v lanskem letu učinkov ni, planirani rezultat tako ni dosežen.

- **znižanje porabe pitne vode**

Cilj dodeljenih državnih pomoči Eko sklada na tem področju je znižanje porabe pitne vode z namenom posodobitve tehnoloških procesov. Glede na veljavno shemo dodeljevanja državnih pomoči, kreditiranje malih in srednjih podjetij ni več mogoče, razen v primeru prilagajanja k usmeritvam »IPPC direktive«. V prihodnjem letu je tako še mogoče pričakovati investiranje v izboljševanje procesov za zmanjšanje porabe vode s ciljem prilagajanja navedeni direktivi.

Na tem področju dodeljevanja državnih pomoči v lanskem letu učinkov ni, planirani rezultat tako ni dosežen.

ODPADKI

- **zmanjšanje na izvoru**

Osnovna značilnost tega področja je zmanjšanje odpadkov na izvoru, ponovna uporaba in določena stopnja predelave. Področje opredeljuje ločeno zbrane frakcije industrijskih odpadkov, kot je npr. oddaja frakcij v tujino oz. pooblaščenim zbiralcem z namenom predelave ali energijske izrabe odpadkov. Zmanjšanje odpadkov na izvoru podjetja dosežejo tudi s posodobitvijo tehnološke opreme, postopkov predelave ali zamenjavo tehnologije.

Rezultati kreditiranih projektov kažejo pozitiven trend, čeprav planirani rezultati niso doseženi v celoti. Načrtovana uspešnost okoljskih učinkov je pod planirano (2,4 %), vložena sredstva državnih pomoči so presegla planirane vrednosti (112,5 %). Izhodišče izračuna uspešnosti okoljske učinkovitosti dodeljenih sredstev je Statistični letopis 2005 in sicer količina industrijskih odpadkov, oddanih v druge postopke ravnanja v letu 2004, ki znaša 2.420.075 ton.

- **predelava odpadkov**

Osnovna usmeritev na področju ravnanja z odpadki je čim večji delež predelave in ponovne uporabe odpadkov. Osnovni cilj varstva okolja na tem področju je vzpostavitev

učinkovitega sistema ravnanja z odpadki, in sicer povečanje snovne in energijske izrabe odpadkov ter zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Ciljno naj bi se količina do sedaj odloženih odpadkov v prihodnje zmanjšale na polovico, zaradi povečanega obsega ponovne predelave ali energijske izrabe odpadkov. V ta namen je Vlada Republike Slovenije sprejela Operativni program odstranjevanja odpadkov s strategijo zmanjševanja odloženih količin biološko razgradljivih odpadkov za obdobje od 2003 do konca 2008 ter postopkov predelave in obdelave odpadkov, ki so potrebni pred odstranjevanjem odpadkov.

Ekološki sklad je v letu 2004 na področju predelave odpadkov kreditiral 7 investicij. Glede na izhodiščne podatke v Statističnem letopisu 2005 za količino predelanih in odstranjenih industrijskih odpadkov v letu 2004 (3.658.143 ton) ugotavljamo, da je učinek pozitiven, saj je načrtovana uspešnost okoljskih učinkov za 21 % nad planirano, porabljenih je bilo za 14,2 % več sredstev, kot je bilo načrtovano.

ONESNAŽEVANJE ZRAKA

• znižanje emisij CO₂

V skladu z obveznostmi iz Kjotskega protokola mora Slovenija v letih 2008 do 2012 znižati emisije toplogrednih plinov (TGP) za 8% glede na izhodiščno leto 1986. V tem letu so emisije TGP znašale 20,60 milijona ton emisij ekvivalenta CO₂, oziroma 15,53 milijonov ton čistega CO₂. Glavni vir emisij toplogrednih plinov v Sloveniji predstavlja zgorevanje različnih fosilnih goriv za proizvodnjo toplote in električne energije ter v transportu. Znižanje emisij TGP bo zato mogoče doseči z učinkovito rabo energije in rabo obnovljivih virov energije.

Ekološki sklad je v letu 2005 na področju znižanja emisij TGP kreditiral 11 investicij in s tem prispeval k znižanju emisij CO₂ za 9.462 t/leto. Glede na pretekla leta je bilo planirano, da z kreditiranjem naložb v učinkovito rabo in izrabo obnovljivih virov energije Eko sklad prispeva k izpolnitvi ciljev iz Kjotskega protokola v 0,5 % deležu, kar znese 6.264 t/leto. Rezultati učinkov kažejo, da je bil cilj presežen za 51,1 %, pri čemer je bilo porabljeno za 11,7 % manj sredstev kot načrtovano. K tako dobremu uspehu je pripomogel predvsem velik delež naložb v izrabo obnovljivih virov energije (kotlovnice na biomaso, proizvodnja električne energije iz bioplina, geosonda), ki k znižanju emisij CO₂ prispevajo za več kot 50 % in imajo le 43 % delež v državnih pomočeh.

• znižanje emisij prahu

Pomemben dejavnik zmanjšanja onesnaževanja zraka je tudi znižanje emisij prahu. Ker v strokovni literaturi ni navedenih ustreznih referenčnih vrednosti, smo kot izhodišče opredelili ugotovljene učinke zmanjšanja emisij prahu na petih večjih kreditiranih projektih Eko sklada in pri kreditiranju občanov v letu 2002. Dosežen učinek je pozitiven, planirani rezultati so glede na načrtovano preseženi za 32,1 %. Za znižanje emisij pa je bilo porabljenih za 19,8 % manj sredstev, kot je bilo načrtovano.

Legenda k spodnji tabeli učinki DP 2005:

Uporabljeni so bili naslednji podatki iz Statističnega letopisa za leto 2005:

** količina prečiščenih industrijskih odpadnih voda za leto 2004 je 37.899.000 m³;*

*** poraba pitne vode v industriji za leto 2004 je 19.128.000 m³;*

**** količina industrijskih odpadkov, oddanih v druge postopke ravnanja v letu 2004 je 2.420.075 ton;*

***** količina predelanih in odstranjenih industrijskih odpadkov v letu 2004 je 3.658.143 ton;*

******referenčna vrednost za CO₂- zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (CO₂) za 8 % v prvem ciljnem obdobju 2008-2012 glede na izhodiščno leto 1986 = 15,66 mio ton CO₂ (oz. 18,95 mio ton TGP)*

Vir: okolje v Sloveniji 2002, MOP

******referenčna vrednost za prah – zmanjšanje emisij prahu na 5 večjih projektih Eko sklada in pri kreditiranju občanov.*

Rezultati:

Ukrep	Kratek opis	Kazalnik		Izhod. leto	Začetno stanje	Podatki za leto 2005	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Uspešno st	Učinek	Opomba
Varstvo voda	čiščenje odpadnih voda	Plan	Načrtovana količina prečiščenih odpadnih voda v [m ³ /leto]	2004	37899000*	60.000	0,0%	10.000.000	0,0%	Planirani rezultat ni bil dosežen, ker po shemi ni več dovoljeno kreditiranje razen izjem	(1)
		Rezultati	Dosežena količina prečiščenih odpadnih voda v [m ³ /leto]			0		0			
	znižanje porabe pitne vode	Plan	Načrtovano znižanje porabe pitne vode v [m ³ /leto]	2004	19128000**	40.000	0,0%	6.500.000	0,0%	Planirani rezultat ni bil dosežen, ker po shemi ni več dovoljeno kreditiranje razen izjem	(2)
		Rezultati	Dosežena znižanje porabe pitne vode v [m ³ /leto]			0		0			
Odpadki	zmanjšanje na izvoru	Plan	Načrtovano zmanjšanje količine odpadkov na izvoru v [t/leto]	2004	2.420.075***	1.000	2,4%	7.500.000	112,5%	Pozitiven, planirani rezultat ni v celoti dosežen, vložek sredstev na enoto nekoliko presežen na račun prihrankov pri drugih ciljih	(3)
		Rezultati	Doseženo zmanjšanje količine odpadkov na izvoru v [t/leto]			24		8.435.786			
	predelava odpadkov	Plan	Načrtovana količina predelanih odpadkov v [t/leto]	2004	3.658.143****	25.000	121,0%	90.000.000	114,2%	Pozitiven, planirani rezultat presežen	(4)
		Rezultati	Dosežena količina predelanih odpadkov v [t/leto]			30.242		102.753.503			
Onesnaževanje zraka	znižanje emisij CO ₂	Plan	Načrtovano zmanjšanje emisije CO ₂ v zrak v [t/leto]	1986	15660000*****	6.264	151,1%	300.000.000	88,3%	Pozitiven, planirani rezultat presežen, vložek sredstev na enoto nekoliko presežen na račun prihrankov pri drugih ciljih	(5)
		Rezultati	Doseženo zmanjšanje emisije CO ₂ v zrak v [t/leto]			9.462		264.781.794			
	znižanje emisij prahu	Plan	Načrtovano zmanjšanje emisije prahu v zrak v [t/leto]	2002	210,9*****	700	132,1%	10.000.000	80,2%	Pozitiven, planirani rezultat ni v celoti dosežen, vložek sredstev na enoto nekoliko presežen na račun prihrankov pri drugih ciljih	(6)
		Rezultati	Doseženo zmanjšanje emisije prahu v zrak v [t/leto]			925		8.017.939			

Spodbujanje izrabe obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in sproizvodnje toplotne in električne energije

Ukrep		Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Izračun za leto 2005	Učinek
Subvencioniranje energetskih pregledov	Cilji:	Spodbujanje učinkovite rabe energije obsega: -pregled stanja - identifikacijo možnih org. in inv.ukrepov - analizo izvedljivosti ukrepov; Predvideno število izvedenih EP z dodeljeno državno pomočjo je bilo do 15	15	+
	Rezultati:	število izvedenih EP	3	+
		Zmanjševanje rabe energije (MWh)	8.280	
		Zmanjšanje stroškov (SIT)	112.000.000	+
		Zvišanje dodane vrednosti na enoto energije(SIT/kWh), %	26; 30%	+
		Zvišanje dodane vrednosti na enoto emisije CO2(SIT/kg), %	91; 30%	+

V letu 2005 je bilo v okviru razpisa prijavljenih 14 vlog za izvedbo energetskega pregleda podjetja. Glede na strukturo prispelih vlog so bile sklenjene 3 pogodbe v okviru dodelitve državne pomoči, 11 pogodb pa je bilo sofinanciranih po pravilu "de minimis". Od slednjih je bilo realiziranih 10 pogodb, ena pa je zaradi neizvrševanja pogodbenih obveznosti razdrta. Energetski pregled pokaže možno zmanjšanje porabe energije, ki se ga da doseči z določenimi stroški. Pri energetskih pregledih podjetij izvajalec predlaga izvedbo ukrepov, pri katerih prihranki zaradi zmanjšane porabe energije povrnejo te stroške v 3 letih. Izvedba ukrepov je prepuščena odločitvi prejemnika podpore, rezultati izvedenih ukrepov pa niso vidni takoj. V tabeli so prikazani le ugotovljeni potenciali prihranka energije, znižanja sredstev in znižanja emisij CO2. V letu 2005 je bila skupna višina državnih pomoči za izvedbo energetskih pregledov 4,62 mio SIT

Ukrep		Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Izračun za leto 2005	Učinek
Subvencioniranje študij izvedljivosti	Cilji:	Spodbujanje priprave kakovostnih investicijskih projektov, preprečitev tveganja in zagotavljanje optimalne tehnične in ekonomske rešitve. Za razpis v letu 2005 je bilo predvideno v sklopu državnih pomoči sofinanciranje do 15 študij izvedljivosti.	15	
	Rezultati:	št. sofinanciranih študij izvedljivosti.	16	+

V letu 2005 je bilo v obliki državne pomoči sofinanciranih 16 študij izvedljivosti, in sicer 2 za učinkovito rabo energije (kogeneracija iz zemeljskega plina), 6 iz izrabe obnovljivih virov energije in 8 iz rabe lesne biomase v energetske namene. Skupni znesek državnih pomoči za te študije v letu 2005 je znašal 7.630.000 SIT. Po pravilu "de minimis" so bile sofinancirane 4 študije.

Priprava investicijske dokumentacije v skladu z zahtevami razpisne dokumentacije pomeni ugotovitev tehnične in ekonomske uspešnosti investicijskega projekta, morebitni prihranki in rezultati pa so vidni šele po realizaciji morebitne naložbe.

Ukrep		Kratek opis:	Izračun za leto 2005	Učinek
Spodbujanje izrabe obnovljivih virov energije - Energetska izraba biomase	Cilji:	Spodbujanje investicijskih projektov za energetska izrabo lesne biomase.		
	Rezultati:	Število podprtih projektov	25	+
		Nove oz. obstoječe kapacitete (kW, MW)	9736 kW _t	
		Zmanjšanje rabe fosilnih goriv (MWh/a)	18352 MWh _t	
Vplivi:	Zmanjšanje CO ₂ (t)	6056		

V letu 2005 so znašala dodeljena sredstva državnih pomoči 157 mio SIT (6,8 mio SIT izplačana v letu 2006)

MINISTRSTVO ZA PROMET

- 1. Prestrukturiranje Holdinga Slovenske železnice d.o.o.**
- 2. Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu**

Prestrukturiranje Holdinga Slovenske Železnice d.o.o.

Podlaga za dokapitalizacijo in refinanciranje dolga Holdinga Slovenske železnice d.o.o. je Zakon o preoblikovanju in privatizaciji javnega podjetja Slovenske železnice d.d. (Ur.l.RS št. 26/03) in Zakon o poslovni sanaciji Holdinga Slovenske železnice d.o.o. (Ur.l.RS št. 45/05). Upošteva določila Zakona o poslovni sanaciji Holdinga Slovenske železnice d.o.o. so bili v okviru instrumenta državne pomoči finančno prestrukturiranje izvedeni sledeči ukrepi:

1. Povečanje osnovnega kapitala v skupni višini 14,987 mlrd SIT
 - Dokapitalizacija Slovenskih železnic d.d. v letu 2003 v višini 5,199 mlrd SIT – konverzija dolgov v kapital.
 - Prevzem finančnih obveznosti Republike Slovenije v zvezi z nakupom potniških vlakov v višini 4,788 mlrd SIT – konverzija dolgov v kapital.
V skladu z 9. členom Zakona o poslovni sanaciji je bila dne 30.6.2004 sklenjena pogodba z Ministrstvom za finance o prevzemu dolga Holdinga SŽ v višini 4,788 mlrd SIT, ki izhaja iz naslova kredita najetega pri Novi Ljubljanski banki d.d. dne 1.12.1998 po pogodbi št. 04/98-SN v višini 4,614 mlrd SIT s pripadajočimi obrestmi od 1.1.2004 do 30.6.2004 v višini 0,174 mlrd SIT.
 - Dokapitalizacija z denarnim vložkom iz sredstev proračuna v višini 5 mlrd SIT
Skladno z Zakonom o poslovni sanaciji in sklepa Vlade RS z dne 20.5.2004 so se zagotovila sredstva proračuna za dokapitalizacijo Holdinga Slovenskih železnic v višini 5.000.000.000 SIT. Osnovni kapital HSŽ se je povečal z 17,783 mia SIT na 22,783 mia SIT. Po izvedbi dokapitalizacije z denarnim vložkom 5 mlrd SIT je moral Holding SŽ d.o.o. odplačati dolgoročne kredite, ki so bili predvideni za predčasno odplačilo še nezapadlih obveznosti glavnice. S tem se je delno zagotovila znosna kapitalaska ustreznost ter HSŽ razbremenilo prezadolženosti.

2. Refinanciranje obveznosti Holdinga SŽ d.o.o. v višini 35 mlrd SIT
Na podlagi Zakona o poslovni sanaciji in Uredbe o pogojih in postopkih zadolževanja pravnih oseb iz 87. člena Zakona o javnih financah (Ur.l.RS št. 23/04) je Holding SŽ v letu 2004 zaključil postopke zadolževanja za restrukturiranje obstoječih kreditnih obveznosti. Republika Slovenija je za refinanciranje obstoječih kreditov z novimi v letu 2004 izdala državno poroštvo v skupni višini 35 mlrd SIT (Eurofima 80 mio EUR - poroštvo dne 30.7.2004, Bank AustriaCreditanstalt 4 mlrd SIT - poroštvo dne 5.8.2004 ter črpanje kredita v višini 3,838 mlrd SIT, Nova Ljubljanska banka 12 mlrd SIT - poroštvo dne 5.8.2004).

3. Kadrovska sanacija Holdinga Slovenske železnice d.o.o. v višini 1.444.532.000 SIT
Na podlagi Zakona o poslovni sanaciji Holdinga Slovenske železnice d.o.o. (Uradni list RS, št. 45/04) se zagotavlja Holdingu Slovenske železnice ustrezen del potrebnih sredstev za kadrovske prestrukturiranje, reševanje presežnih delavcev, prekvalifikacije, dokvalifikacije, kar izhaja iz programa kadrovskega prestrukturiranja.

V letih 2004 in 2005 je državni proračun na podlagi Pogodbe o finančnem sodelovanju pri kadrovski sanaciji HSŽ d.o.o. sofinanciral program v višini 1.444.532.000 SIT (1.185.000.000 SIT v letu 2004 ter 259.532.000 SIT v letu 2005).

- V obdobju 2002-2004 sta bili izvedeni I. in II. faza prestrukturiranja.

- V letu 2004 se je pričelo z izvajanjem III faze programa prestrukturiranja z namenom izvedbe ukrepov po pogodbi; priprave programov izobraževanja in usposabljanja zaposlenih delavcev ter opredelitve novih zaposlitvenih ciljev in možnosti zaposlitev na prilagojenih delovnih mestih, v samostojni dejavnosti ali pri drugih delodajalcih.

Realizirani rezultati:

- pokrivanje strukturnih neskladij z realizacijo 850 razporeditev delavcev;
- realizacija prekvalifikacij in dokvalifikacij 473 delavcev različnih profilov;
- realizacija dodatnega funkcionalnega izobraževanja 370 delavcev;
- realizacija usposabljanj za zaposlitev invalidov - 25 delavcev;
- razporeditev 25 delavcev;
- opredelitev za presežne 37 delavcev;
- sklenitev pogodb o izobraževanju ob delu s 117 delavci.

Načrtovan obseg izvajanja III. faze programa je bil vezan na prenovo delovnih procesov, spremembe organiziranosti in spremenjeno sistematizacijo. Realizacija navedenih aktivnosti je bila predvidena že v drugi polovici leta 2004, vendar niso bile izvedene. III. Faza se je izvajala v skladu z aktivnostmi v okviru Poslovnega načrta HSŽ, d.o.o za leto 2005. Ugotovljeno je bilo, da je bil program kadrovske sanacije za III. fazo opredeljeno v Pogodbi o finančnem sodelovanju pri kadrovske sanaciji HSŽ d.o.o. v letu 2004 in 2005 zasnovan preoptimistično (nedokončana reorganizacija, prenova delovnih procesov in sistematizacija delovni mest).

Prehoda delavcev zaradi prenosa dejavnosti, ki je bil predviden v letu 2005, iz objektivnih razlogov ni bilo možno realizirati in se predvideva, da bo realiziran do leta 2008. III. faza prestrukturiranja se nadaljuje v leto 2006.

Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu

Obvezno gospodarsko službo prevoza potnikov v notranjem potniškem prometu izvaja Holding Slovenske železnice, d.o.o., Potniški promet, skladno z zakonodajo. Na podlagi določil Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu (Ur. list 12/2001) ter pogodbo med Javno agencijo za železniški promet RS in prevoznikom, se slednjemu izplačujejo sredstva za opravljeni potniški kilometer (potniški kilometer je prevoz potnikov na razdalji enega kilometra) za pokrivanje dela stroškov opravljanja storitev notranjega železniškega prometa po veljavnem voznem redu in tarifni obveznosti glede na število opravljenih potniških kilometrov v notranjem potniškem prometu. Višina nadomestila za pokrivanje dela stroškov se izračuna z razliko med:

- a) zmnožkom opravljenih potniških kilometrov in tržne cene za potniški kilometer ter
- b) zmnožkom opravljenih potniških kilometrov in dosežene tarifne cene za potniški kilometer.

Nadomestilo se zagotavlja samo do višine sredstev načrtovanih za ta namen v proračunu Republike Slovenije za posamezno leto. V letu 2005 se je spremenila vrednost nadomestila za opravljeni potniški kilometer, in sicer iz 12,7 SIT na 14,45 SIT (sklep 92. dopisne seje VRS z dne 8.12.2005). Glede na razpoložljiva proračunska sredstva se je višina nadomestila dejansko povečala iz 12,70 na 13,49 tolarjev oz. do višine sredstev zagotovljenih v državnem proračunu.

Realizacija v notranjem potniškem prometu v letu 2005 je bila:

- 14,8 mio prepeljanih potnikov;
- 661,57 mio potniški kilometrov.

Potniški kilometri so preseženi in je bilo opravljenih za 64,6 tisoč več potniških kilometrov kot je bilo določeno s pogodbami. Potniki presegajo pogodbeno vrednost za 0,7% oz. 98,3 tisoč potnikov.

V strukturi po segmentih potnikov največji delež predstavljajo mladi in odrasli, kar znaša v letu 2005 67,2% vseh prepeljanih potnikov in 57,8% opravljenih PKM. V primerjavi s preteklim letom je zaslediti velik porast uporabe letnih vozovnic, saj se je v primerjavi s preteklim letom uporaba le-teh povečala za polovico, predvsem zaradi uvedene možnosti plačevanja s storitvijo Bankredit, ki omogoča razporeditev stroškov skozi celo leto. Posebni produkti v strukturi celotnega potniškega prometa predstavljajo povprečno 1% in so na ravni v primerjavi s preteklimi leti, ker se ponudbe za te potnike pripravljajo tako, da se v večini primerov uporabljajo redni vlaki. Zamude v notranjem prometu so bile povprečno 5 minut na 100 vlakovnih kilometrov.

Izboljšuje se tudi kakovost storitev potniškega prometa v primerjavi s preteklimi leti, saj je ocena kakovosti najvišja v obdobju po 1998. Pogodbeni prevoznik je dopolnil ponudbo z: odprtjem Info centra na železniški postaji Ljubljana, vzpostavitvijo uporabnikom prijaznejše internetne strani Holdinga Slovenskih železnic, nadgradnjo iskalnika voznega reda na internetni strani z datumsko funkcijo in funkcijo izračuna cen, postavitvijo infomata, uvajanjem plačil z Moneto ter storitvijo Bankredit idr. Eden izmed pomembnejših projektov je tudi posodobitev odprave potnikov (ročne prodaje vozovnic), kar pomeni prodajo s pomočjo mobilnih in stacionarnih terminalov.

Ocena uspešnosti

Za 6,1% presežena sredstva zaradi povečanega nadomestila za opravljeni PKM (po sklepu 92. dopisne seje Vlade RS z dne 8.12.2005). Učinek dodeljenih državnih pomoči je pozitiven.

Prevoznik je v letu 2005 dosegel pogodbeno količino PKM. Do nadomestila je upravičen za opravljenih 661.570.637 PKM. Skupno je realiziral 666.123.595 PKM ter prepeljal 14.807.296 potnikov, ki so upravičeni do nadomestila. Dejansko prepeljanih potnikov je bilo 14.917.486. Razlika je posledica prevozov, ki ne spadajo v zakonske oz. komercialne ter niso vezani na vozne rede vlakov.

Kratek opis		Kazalniki	Izhod. leto	Začetno stanje	Izračun za leto 2005	Uspešnost	Vložena sredstva DP
Cilji:	Zagotavljanje mobilnosti prebivalstva s prevoznimi sredstvi javnega potniškega železniškega prometa	Planirani potniški kilometri (PKM)	2004	konec leta 2004 649.699.450 PKM	661.506.049 PKM	100% realizacija PKM glede na plan.	8.400.353.416
Rezultati:	Zadovoljitev potreb in pričakovanj uporabnikov storitev javnega potniškega prometa.	Realizirani potniški kilometri (PKM)		661.570.637 PKM	8.920.353.416		

MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO IN ZNANOST

1. *Raziskave in razvoj*
2. *Projekti temeljnega in aplikativnega raziskovanja,*
3. *Sofinanciranje mednarodnih raziskav in projektov EUREKA*

Poročilo o strukturi, rezultatih in učinkih raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči v letu 2005 (Javna Agencija Za Raziskovalno Dejavnost RS):

Uvod

Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije je v letu 2005 sofinancirala 290 temeljnih in aplikativnih raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči, in sicer v vrednosti 1.681.711.833 SIT. Od tega je bilo devet temeljnih projektov in dva podoktorska projekta, ki so se izvajali v poslovnem sektorju, medtem ko je bilo ostalih 277 raziskovalnih projektov aplikativnih in so bili sofinancirani iz sredstev poslovnih subjektov oziroma so se izvajali v poslovnem sektorju. Prejemnikov proračunskih sredstev v letu 2005 je bilo v okviru zgoraj navedenih shem državnih pomoči 533. Več kot polovico projektov in prejemnikov sredstev je bilo iz tehniških ved. Znanstveno strukturo projektov in prejemnikov sredstev državnih pomoči za temeljne in aplikativne projekte v letu 2005 prikazuje spodnja tabela.

Znanstvena struktura raziskovalnih projektov v okviru sheme državnih pomoči v letu 2005:

	Raziskovalni projekti 2005 za državne pomoči							
	Temeljni projekti		Podoktorski projekti		Aplikativni projekti		Raziskovalni projekti - skupaj	
	Projekti	Prejemniki	Projekti	Prejemniki	Projekti	Prejemniki	Projekti	Prejemniki
Naravoslovne vede	2	4	3	3	47	89	52	96
Tehniške vede	2	7	0	0	150	274	152	281
Medicinske vede	4	10	1	1	28	50	33	61
Biotehniške vede	0	0	0	0	31	58	31	58
Družboslovne vede	1	1	0	0	10	15	11	16
Humanistične vede	0	0	0	0	9	15	9	15
Interdisciplinarno	0	0	0	0	2	6	2	6
Skupaj	9	22	4	4	277	507	290	533

Od zgoraj prikazanih raziskovalnih projektov se jih je v letu 2005 zaključilo 73 aplikativnih projektov, in sicer v obsegu 27,5 FTE, kar predstavlja 25 % vseh sofinanciranih aplikativnih projektov v okviru shem državnih pomoči v letu 2005 ter štirje temeljni projekti v obsegu 1,5 FTE.

Raziskovalni projekti so Agenciji predložili Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta za celotno obdobje financiranja. Projekti, ki še trajajo so predložili letno poročilo o izvajanju raziskovalnega projekta. Tako zaključna kot letna poročila o rezultatih raziskovalnih projektov bodo v tem letu obravnavala strokovna telesa in Znanstveni svet Agencije, ki bodo tudi ocenila uspešnost opravljenega raziskovalnega dela.

Zaključki

- a. Predstavljena struktura, rezultati in učinki raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči v letu 2005 predstavljajo 25% delež vseh sofinanciranih aplikativnih projektov v okviru shem državnih pomoči v letu 2005. Glede na četrtinski izsek projektov, ki so se zaključili v letu 2005, bi težko zaključili, da gre za reprezentativen vzorec aplikativnih projektov in da zato lahko rezultate tega poročila

posplošimo na vse aplikativne projekte. Nedvomno pa lahko iz zgoraj predstavljenih podatkov poskušamo izluščiti nakazujoče se strukture in morda celo trende.

- b. V strukturi financiranih aplikativnih projektov v okviru shem državnih pomoči prevladujejo projekti iz tehniških ved. V skoraj enakem obsegu jim sledijo projekti naravoslovnih, medicinskih in biotehniških ved.
- c. Povprečen obseg financiranja aplikativnih projektov v okviru shem državnih pomoči je majhen. Iz lanskega leta je povprečen obseg financiranja padel iz 0,7 na 0,4 FTE. Padeč verjetno ne odraža trenda drobljenja sredstev na manjše projekte, temveč verjetno odraža majhno število sproščenih raziskovalnih ur za letni javni razpis.
- d. Še večja drobitev proračunskih sredstev, se lahko kaže v razmerju med številom projektov in njihovem obsegu s številom raziskovalcev na projektih. Na posameznem projektu je povprečno aktivnih 5, 7 raziskovalcev, medtem ko je vsak raziskovalec povprečno agažiran s 108 raziskovalnimi urami. Razmerje je podobno kot v letu 2004.
- e. Glede na vrsto nosilnih raziskovalnih organizacij prevladuje Univerza v Ljubljani s 25 raziskovalnimi projekti in javni raziskovalni zavodi z 19 projekti. Tudi to razmerje je skoraj enako kot v letu 2004.
- f. V letu 2005 se je spremenila struktura vrst sofinancerskih organizacij glede na njihovo velikost. V letu 2004 so prevladovale večje gospodarske družbe, njihov delež v obsegu projektov je bil 47%, v letu 2005 pa prevladujejo manjše gospodarske družbe z 48% deležem. Delež večjih gospodarskih družb je padel na 33 %.
- g. Podobno kot v lanskem letu je največje število sofinancerskih gospodarskih družb iz dejavnosti proizvodnje kemikalij, kemičnih izdelkov in umetnih vlaken, po obsegu projektov pa so na prvem mestu gospodarske družbe iz dejavnosti obdelave podatkov, podatkovnih baz in s tem povezanih dejavnosti. Splošni vtis je, da so dejavnosti sofinancerjev zelo razdrobljene in nekoncentrirane.
- h. Prevladujejo projekti iz področij proizvodnih tehnologij in materialov, tako glede števila kot obsega, sledijo pa projekti iz področij znanosti o življenju ter informacijsko-komunikacijskih tehnologij.

Uspešnost:

1. Doseženi rezultati zaključenih aplikativnih raziskovalnih projektov v okviru shem državnih pomoči so izredno spodbudni in odlični. Podatki kažejo, da je več kot 80% projektov doseglo nova znanstvena in praktična spoznanja ter da so se s tem usposobili kadri, tako v raziskovalnih kot sofinancerskih organizacijah. Kar 70% projektov jih je prispevalo k posredovanju znanj iz raziskovalnih v uporabniške organizacije. V več kot 50% je bil dosežen dvig tehnološke ravni podjetja in v 47 % je bil rezultat raziskovanja nov izdelek, ki je bil oz. bo v naslednjih treh letih tudi v 88% uporabljen.
2. Vsi doseženi rezultati so oziroma bodo v naslednjih treh letih uporabljeni v 94 %. Nobena vrsta rezultata ne bo uporabljena v manj kot 70%.
3. Temu primerni so učinki doseženih rezultatov. Poleg vpliva na podiplomsko izobraževanje jih 73% ugotavlja, da bodo imeli doseženi rezultati velik vpliv na večjo konkurenčno sposobnost Slovenije. V 70% projektov se uvajajo nove tehnologije in v 67 % se bodo na trgu pojavili novi izdelki in storitve. Pri 57% projektov se bodo učinki pokazali tudi pri večje dobičku sofinancerskih organizacij. Pri 27 % projektov so pomemben učinek tudi novo ustvarjena delovna mesta.
4. Najmanjši učinki doseženih rezultatov se nanašajo na razvoj civilne družbe, delovanje javne uprave ter na razvoj socialnih dejavnosti. Te učinke v glavnem zagotavljajo ciljni raziskovalnih programi, ki niso predmet državnih pomoči.

Spodbujanje podjetniškega sektorja in konkurenčnosti (ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo)

Za oceno učinkov dodeljenih državnih pomoči na področju Direktorata za tehnologijo MVZT v letu 2005 čakamo na objavo baze Finančnih podatkov podjetij za leto 2005 na Agenciji RS za javno pravne evidence in storitve. Pričakujemo, da bomo potrebne analize podatkov izvedli do julija letos in da bodo podatki takrat dosegljivi tudi za pripravo poročila o učinkih dodeljenih državnih pomoči v letu 2005.

Predstavitev aktivnosti centrov odličnosti

Vzpostavljanje **raziskovalnih centrov odličnosti** (CO) poteka s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj – ESRR (skupno 3.072.641.000 SIT v Programskem obdobju 2004-2006) v okviru dveh aktivnosti 1.1. Prednostne naloge EPD »Spodbujanje podjetniškega sektorja in konkurenčnosti«, in sicer:

- v okviru ukrepa 1.1: Spodbujanje razvoja inovacijskega okolja (skupaj 1.229.056.000 SIT za CO) – aktivnost 3.a Razvojno-raziskovalni (RR) projekti centrov odličnosti (skupni javni razpis Ministrstva za gospodarstvo in Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, april 2004) in
- v okviru ukrepa 1.4. Gospodarska infrastruktura in javne storitve, Instrument 2: javni razpis - Projekti razvoja raziskovalne infrastrukture centrov odličnosti (1.843.585.000 SIT) (javni razpis MŠZŠ, maj 2004).

Ukrep 1.1 se izvaja po pravilih državnih pomoči. Za RR projekte centrov odličnosti (aktivnost 3a) se uporablja shema državne pomoči »Raziskave in razvoje« SI 4 2004. Celoviti projekt v okviru ukrepa 1.1 lahko vključuje do 6 razvojno-raziskovalnih projektov z relativno samostojnimi nosilci. Potrjeni projekt centra odličnosti v okviru ukrepa 1.1 je pogoj za potrditev projekta raziskovalne infrastrukture v okviru instrumenta 1.4.02. RR projekti 8 centrov odličnosti, potrjeni v okviru razpisanih sredstev, so predstavljeni v priloženi preglednici.

Aktivnosti centrov odličnosti so usmerjene predvsem v krepitev sposobnosti prenosa in obvladovanja novih tehnologij ter v razvoj novih tehnologij na prednostnih področjih raziskav in tehnološkega razvoja, kar bo prispevalo predvsem k realizaciji naslednjih ciljev:

- učinkovitejši prenos znanja v produkte, storitve in procese z visoko dodano vrednostjo ter k pospeševanju zagona in razvoju novih tehnološko usmerjenih dinamičnih podjetij;
- izboljšanje sodelovanja med nosilci znanja (univerza, razvojno raziskovalne in izobraževalne institucije) ter podjetji;
- povečanje vlaganj v raziskave in razvoj na prioritetnih področjih RTR,

kar bo posledično prispevalo k dvigu mednarodne konkurenčnosti slovenskega gospodarstva in vodilo k napredku pri doseganju prvega cilja Enotnega programskega dokumenta (EPD), to je hitrejša rast BDP in zmanjšanje zaostanka BDP na prebivalca za povprečjem EU. Pričakujemo lahko tudi pozitivne učinke pri odpravljanju drugih slabosti RR dejavnosti, kot so zaostajanje pri odličnosti objav, razdrobljenost znotraj RR sfere, nezadovoljiva izobrazbena struktura raziskovalcev v gospodarstvu, zaostajanje v raziskovalni infrastrukturi, slab odziv pri centrih odličnosti v 5. OP EU. Z razvojem spodbudnega okolja za vrhunsko raziskovalno-razvojno delo želimo prispevati tudi h krepitvi mednarodnega RR sodelovanja in povečanju mobilnosti (v obe smeri), kar pomeni hkrati zmanjševanje nevarnosti »bega možganov«.

Na podlagi dosedanjih rezultatov obeh javnih razpisov lahko pričakujemo, da bomo dosegli zastavljeni cilj, to je vzpostavitev in zagotovitev uspešnega delovanja vsaj 8 mednarodno konkurenčnih raziskovalnih centrov odličnosti na prioritetnih področjih raziskav in tehnološkega razvoja.

Izkušnje pri uporabi sheme državne pomoči za RR v okviru strukturne politike

Izvedba skupnega razpisa z Ministrstvom za gospodarstvo za različne aktivnosti spodbujanja razvoja inovacijskega okolja (RR projekti in investicije centrov odličnosti, grozdov, tehnoloških mrež, tehnoloških parkov in centrov, inkubatorjev, poslovnih con, skupin podjetij in institucij znanja) je vključevala tudi največje možno upoštevanje zahtev gospodarstva (tudi s pomočjo uporabe sheme državne pomoči) in predstavlja prvi tak poskus v Sloveniji. Raziskovalne organizacije so verjetno prvič s pogodbami o sofinanciranju projektov zavezane k izpolnjevanju operativnih ciljev za prenos znanja in tehnologij (nove tehnologije, novi produkti in procesi, novi patenti, nova delovna mesta, nove usluge za industrijske uporabnike, itd.) in to poleg operativnih ciljev mednarodne znanstvene odličnosti (mednarodne strokovne in znanstvene objave, nove mednarodne povezave, novi doktorji znanosti, novi mednarodni projekti, gostujoči raziskovalci, itd.). Skratka, z aktivnostmi raziskovalnih CO v okviru 1. prednostne naloge EPD 2004-2006 uvajamo nov instrument znanstveno-tehnološko politike za uresničevanje dolgoročnih razvojnih ciljev, in to po metodologiji, ki smo jo razvili za potrebe implementacije EPD.

Zaradi različnih vzrokov, med drugim zaradi uporabe sheme državne pomoči in zaradi neposrednega sodelovanja med dvema ministrstvom (MG in MŠZŠ oz. MVZT) pri pripravi in izvedbi skupnega javnega razpisa (ukrep 1.1) za različne oblike prenosa znanja iz raziskovalne sfere v gospodarstvo, so pogoji razpisa in izvajanje pogodb o sofinanciranju RR projektov bolj zapleteni kot pri drugih aktivnostih. Struktura potrjenih celovitih projektov (prijavi jih skupina partnerjev na podlagi pisma o nameri) z več posameznimi aktivnostmi (pri CO: aktivnost 3a, razvojno-raziskovalni projekti), ki jih tudi prijavijo skupine partnerjev (na podlagi konzorcijske pogodbe) in se za vsakega od le-teh sklene posebna pogodba o sofinanciranju, je z vidika ciljev ukrepa 1.1 in 1. prednostne naloge povsem utemeljena, vendar je njihova implementacija v okviru sistema upravljanja in nadzora strukturnih skladov zelo zahtevna naloga. Pri RR projektih CO je bilo treba uveljaviti specifičnosti RR dejavnosti v javnem sektorju, vendar ob upoštevanju nujnosti sodelovanja in finančne podpore s strani zasebnega sektorja (shema državne pomoči!). K temu je treba dodati še težave izvajalcev projektov CO, ki niso navajeni na tako stroge predpise in kontrole, kot veljajo v okviru strukturnih skladov (v primerjavi s proračunsko financiranimi projekti), kar je verjetni vzrok njihovega pomanjkljivega upoštevanja navodil in predpisov. Niti pri projektih okvirnih programov EU pravila niso tako stroga in zapletena kot pri projektih strukturne politike. Ne nazadnje je sofinanciranje nematerialnih investicij iz sredstev strukturnih skladov EU bolj zapleteno kot sofinanciranje materialnih investicij, kot so nabava opreme, gradnje, adaptacije ipd.

V letu 2004 je bila finančna realizacija (v smislu izplačil iz proračuna) za aktivnosti RR projektov CO več kot 80-odstotna glede na načrtovano v ISU²⁰, kar je nadpovprečno glede na druge aktivnosti strukturne politike. V letu 2005 pa je prišlo tako pri izplačilih iz proračuna kot pri zahtevkih za povračilo za sredstva, izplačana leta 2004 in 2005, do večjega zamika kot pri drugih ministrstvih, k čemur je poleg razlogov sistemske in kadrovske narave, skupnih za celoten sistem upravljanja in nadzora strukturne politike, prispevala tudi že predstavljena zapletenost aktivnosti ukrepa 1.1 in še posebej RR projektov CO.

MVZT je v letu 2005 v okviru ukrepa 1.1 (instrument 1.1.1, aktivnost 3a) sofinanciralo izvajanje 24 RR projektov CO. Glavni finančni podatki, povezani s sofinanciranjem RR projektov nasploh in v letu 2005 ter s tem z izvajanjem državne pomoči, so prikazani v spodnji preglednici.

²⁰ Izvedbena struktura ukrepov 1.prednostne naloge Enotnega programskega dokumenta 2004 - 2006 »Spodbujanje podjetniškega sektorja in konkurenčnosti«.

RR projekti centrov odličnosti		
	SIT	Delež (v %)²¹
Razpoložljiva sredstva 2004 - 2006	1.229.056.000	100
Razpisana sredstva	1.229.056.000	100
Vrednost podpisanih pogodb o sofinanciranju	1.147.238.000	93,34
Izplačila iz proračuna RS (SLO + EU sredstva) v breme proračuna 2005	159.099.183	12,9
Izplačila iz proračuna RS (SLO + EU sredstva) v letu 2005	112.049.519	9,1
Izplačila iz proračuna RS (SLO + EU sredstva) v 2004 in 2005	307.644.553	25,0
Sofinanciranje iz zasebnih virov gospodarskih družb članic konzorcija za izvedbo RRP v 2005	108.912.593	
Sofinanciranje iz zasebnih virov gospodarskih družb članic konzorcija za izvedbo RRP v 2004 in 2005	268.011.777	

Napredek pri izvajanju instrumenta 1.1.1 (t. j. RR projektov CO), izražen z vrednostjo relevantnih kazalnikov, pa prikazuje naslednja preglednica.

Kazalniki za ukrep 1.1 (relevantni za RRPCO)	Izhodiščna/ciljna vrednost	Rezultati oktober 2005	Vir podatkov
Št. ustvarjenih novih neto delovnih mest	Podatek ni na voljo / 183	18	Poročila o izvajanju projekta
Št. industrijskih partnerjev	Podatek ni na voljo/ 50	35	Poročila o izvajanju projekta
Št. inovacij in patentov	Podatek ni na voljo/ 7	3	Poročila o izvajanju projekta
Št. raziskovalnih ur v ekvivalentu polnega delovnega časa v projektih	Podatek ni na voljo / 78	19,5	Poročila o izvajanju projekta

²¹ Odstotek glede na razpoložljiva sredstva.

SLUŽBA VLADE RS ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNO POLITIKO

- 1. Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (SOČA 2006)**
- 2. Regionalna shema državnih pomoči**
- 3. Zasavska garancijska shema**
- 4. Pomurska garancijska shema**
- 5. Program razvojnega prestrukturiranja zasavske regije**
- 6. Prenova in razvoj ATC Kanin Bovec d.o.o**
- 7. Kreditna shema za financiranje investicij v mikro in majhnih podjetjih ter pri podjetnikih posameznikih**

Uvod:

Temelji regionalne politike v Sloveniji so bili postavljeni že v sedemdesetih letih, skupaj s konceptom policentričnega razvoja. Regionalna politika Vlade Republike Slovenije uresničuje Strategijo regionalnega razvoja Slovenije iz leta 2001, ki si je zadala za cilj zaustavitev naraščanja regionalnih razvojnih razlik do leta 2006 ter zaokrenitev tega trenda v pospešeno gospodarsko rast in prestrukturiranje tudi v bolj odmaknjenih slovenskih regijah, ki se soočajo z največjimi razvojnimi problemi. Ta cilj lahko doseže le celovita ekonomska politika države, ki bo regionalni kriterij vgradila kot merilo in vodilo. To bo mogoče realizirati, če se bo ustrezno povečala ponudba kvalitetnih projektov iz regij, ki zaostajajo v razvoju. Regionalna politika spodbuja pripravo projektov z uporabo sredstev neposrednih regionalnih spodbud in v ta cilj usmerja tudi delovanje mreže lokalnih podjetniških centrov.

V regijah, ki so gospodarsko uspešnejše, je sektor malih in srednjih podjetij bistveno bolj razvit kot v tistih, ki zaostajajo v razvoju in kjer prevladujejo večja podjetja. V regijah, ki zaostajajo v razvoju, so zato potrebna okrepljena vlaganja (investicijske podpore) v mala in srednje velika podjetja. Ti ukrepi morajo biti regijsko specifični in tudi implementirani skozi skupne razvojne institucije regij (regijski in lokalni podjetniški centri, regijske garancijske sheme, regijske mikrokreditne sheme,...).

Velika večina regij je iz programske faze (priprava regionalnih razvojnih programov) že prešla v fazo oblikovanja ključnih regionalnih projektov, ki naj bi posameznim okoljem omogočili razvojni preboj. Slednjega potrebujejo prav vsa okolja v Sloveniji, kajti tudi najbolj razvita območja še precej zaostajajo za tekmece v širšem evropskem prostoru. Globalizacija in tržna tekma tudi najboljšim ne dopuščata prediha in ravno v tem dejstvu, da je vse v gibanju, da je razvojno slabost mogoče obrniti v razvojno priložnost, je prihodnost za tiste regije, ki danes še zaostajajo v razvoju. Mednarodne primerjave ponujajo številne primere uspešnega razvojnega preboja podjetij, mest, regij in celih držav. Slovenija na tem področju uresničuje izrazito strategijo, ki v celotno razvojno politiko države vgrajuje regionalni naboj in z aktiviranjem inovacij v regijah ter spodbujanjem gospodarske specializacije regij, skladno z njihovimi konkurenčnimi prednostmi, spodbuja konkurenčnost države kot celote. Med seboj povezane in v svet odprte regije so pot do inovativne, vsestransko razvite in uspešne Slovenije. S takšno strategijo se uresničuje tudi strategija EU, izražena v Lizbonski deklaraciji.

V regionalni politiki bo ustrezen poudarek dan potrebam gospodarstva. Spodbuditi je potrebno povezovanje podjetij v regijah, predvsem pa se bodo morale posamezne slovenske regije specializirati, v skladu s svojimi razvojnimi potenciali (še posebej človeškimi) in konkurenčnostjo posameznih programov na notranjem evropskem trgu.

Naloga regionalne politike v prihodnjih letih je, da poenoti poglede posameznih ministrstev in regij glede tega, kateri projekti so prioritetni. S tem bomo dvignili učinkovitost razvojnih sredstev, omogočili razvoj po meri slovenskih regij in ob enem dosegli tudi legitimne cilje

posameznih resornih politik. Vlada takšen integriran razvojni koncept že uresničuje v Zasavju in Posočju, kjer se na podlagi posebnih zakonov uspešno izvajata Program prestrukturiranja Zasavja zaradi zapiranja Rudnika Trbovlje Hrastnik in Program razvojne pomoči Posočju. Lani prvič pa je bil, kot pilotni projekt, pripravljen tudi izvedbeni program regionalnega razvojnega programa Pomurja. V teh pilotnih primerih gre za medresorsko usklajene pristope, ki dokazujejo, da je mogoče voditi razvoj tudi po meri razvojnih problemov v posameznih regijah. V naslednjih letih bomo takšen programski koncept dodeljevanja razvojnih spodbud uveljavili tudi v drugih slovenskih regijah, ki se srečujejo z razvojnimi problemi.

Okrepili bomo regionalne razvojne instrumente: regijske podjetniške inkubatorje, regijske tehnološke centre, regijska višje in visokošolska središča, regijske študentske sheme, regijske mikrokreditne in garancijske sheme. Sočasno bomo s povezovanjem in skupnimi razpisi nacionalnih razvojnih institucij dosegli racionalizacijo dodeljevanja spodbud s strani države. Na ta način bodo regije lahko v večji meri in postopoma same prevzemale večji del odgovornosti za svoj razvoj. V razvoj je potrebno pritegniti tudi zasebna sredstva.

1. Ocena uspešnosti programov in ukrepov:

S pospeševanjem »regionalnega razvoja« skušamo odpraviti ali vsaj ublažiti posledice tržnega gospodarstva, ki povzročajo regionalne razlike med pokrajinami (statističnimi in/oziroma upravnimi enotami) in zaradi katerih nekateri deli Slovenije uživajo prednosti, drugi so pa zapostavljeni in njihov razvoj stagnira oziroma celo nazaduje. Vzroki za ta gibanja so različni: zgodovinski razvoj, privlačnost za naložbe, prometni položaj, obmejna lega, uvajanje inovacij (zlasti tehničnih in tehnoloških), socialne razmere, samogibno kopičenje prednosti, ki jih prinašajo velike naložbe na določeni lokaciji, pa tudi družbena psihološka naravnost na uvajanje novosti in dosego napredka. Regionalne razlike torej ustvarjajo neutemeljeno razlikovanje med posameznimi območji, ki gre v končnih posledicah na škodo celotne družbene skupnosti. Povzročajo tudi politične probleme, ki se jim skušajo v naprednih družbah izogniti s premišljeno regionalno razvojno politiko in z njo uveljaviti sprejeto družbeno načelo »o enakih pogojih in možnostih za vsakega prebivalca ne glede, kje biva«. Izkušnje kažejo, da je odpravljanje regionalnih razlik težavno, drago in počasno. Ni mogoče pričakovati hitrih in naglih uspehov. Prav tako niso nujno vse politike enako ustrezne za doseganje zastavljenih ciljev. Zaradi tega je treba uspešnost regionalne politike spremljati in ob tem ugotavljati, kakšna so regionalna razvojna gibanja in problemi ter kako nadaljevati.

Dejstvo je, da sam tržni mehanizem sam ne rešuje vseh razvojnih vprašanj in je zato potrebno razvoj usmerjati. Tako je skupna značilnost vseh držav, ki so se v zadnja desetletja uspešno razvila, da je bil razvoj strateško usmerjen. Strateško usmerjanje je omogočilo doseg konkurenčnosti, ki je osnova za življenjski standard prebivalstva, kar je cilj vseh razvitih držav.

Da lahko usmerjamo razvoj je potrebno spremljanje le-tega. Potrebno je spremljanje na splošno, predvsem pa je pomembno spremljanje javnih intervencij. Spremljanje lahko opredelimo kot redno zbiranje podatkov o sredstvih, izločkih, rezultatih in učinkih javnih intervencij.

Zaradi vrste razlogov lahko prihaja v izvajanju javnih intervencij (predvsem pri izvajanju programov in tudi posameznih projektov) do odstopanj od zamišljenega. Odstopanja lahko ogrozijo uspešnost programa, saj lahko onemogočijo doseg ciljev, ki so bili postavljeni v fazi programiranja. Tako je potrebno stalno spremljanje izvajanja programa, saj je potrebno hitro ugotoviti odstopanja, preden so ta prevelika. Potrebno je ugotoviti koliko in v kateri smeri izvajanje odstopa od zastavljenega programa in predložiti ukrepe za prilagoditev nastalemu položaju. To je naloga spremljanja, ki ga je možno opredeliti kot stalni proces spremljanja fizičnega in finančnega izvajanja programa ali projekta, kjer se merijo tudi učinki programa ali

projekta v skladu z vnaprej postavljenimi cilji. Cilj spremljanja je zaznava vseh odstopanj od operativnih ciljev, ki so zastavljeni na začetku programa ali projekta. Spremljanje se izvaja s pomočjo finančnih in statističnih podatkov, kar zahteva računalniško podprti sistem. Čeprav se uporabljajo tako kvantitativni, kakor tudi kvalitativni indikatorji, pa imajo kvantitativni indikatorji prednost pred kvalitativnimi.

Na vsebino in politiko regionalnega razvoja vpliva socialno - gospodarska struktura določene pokrajine, ki pa ne pomeni le kvantitativne rasti/padanja bruto socialnega proizvoda. Nanj vplivajo še druge, prav tako merljive spremembe v regionalni strukturi in tudi spremembe v načinu življenja. Običajno se odražajo v (nezaželenih) odstopanjih od pričakovanih učinkov v regionalnem razvoju. Zanje se v sodobnosti vse bolj uveljavlja pojem "regionalne disparitete". Te pa je potrebno poznati, jih spremljati in če so odstopanja od zelenih smeri prevelika, tudi hitro reagirati.... Ta "obeležja" običajno merimo s kvantitativnimi in/ali kvalitativnimi indikatorji, ki so hkrati "kontrolni" mehanizem (ekstenzivnemu) regionalnemu planiranju in preizkus učinkovitosti uresničevanja planov.

Indikator je kazalec, ki kaže stanje ali nakazuje napredek programa, glavnega programa ali podprograma (projekta) pri doseganju cilja. Z drugimi besedami - je orodje za nadzor izvajanja programa in presoje njegove uspešnosti. Če cilji niso jasno definirani in jih tudi ne bo mogoče izraziti z indikatorji, pomeni, da spremljanje in ocenjevanje uspešnosti programa ne bo mogoče. Indikatorji tako zajemajo gospodarsko strukturo in gospodarsko razvitost, razvoj in ekonomsko moč prebivalstva, človeške vire, kvaliteto delovnih mest, zaposlenost (brezposelnost) in trg delovne sile, družbeni in osebni standard, infrastrukturno opremljenost (družbena in gospodarska infrastruktura), naravne vire ter stanje okolja kot pomembnih gibal regionalnega razvoja. Indikatorji tako predstavljajo skupek meritev določene spremenljivke skozi čas in/ali lokacijo. Sistem indikatorjev je izredno pomemben v procesu priprave, vodenja in vrednotenja razvojnih aktivnosti, ki so pogosto povezane v razvojne dokumente.

Indikatorje lahko delimo na splošne in posebne, oblikovane ali prirejene za določen ožji namen. Nekateri so pomembni za strokovno znanstvene namene, drugi pa povsem tehnične narave za potrebe spremljanja ciljev regionalne politike in še drugi služijo npr. poljudnim namenom. V nadaljevanju na kratko predstavljamo nekatere od njih:

Indikatorji olajšujejo orientacijo v kompleksnem svetu in so naša povezava z njim. Zgoščajo kompleksnost sveta na obvladljivo količino smiselnih informacij, ozek nabor opazovanj, na osnovi katerih se odločamo in usmerjamo svoje aktivnosti. Indikatorji prikazujejo koristne informacije (Bossel, 1999).

V tej opredelitvi je kot značilnost indikatorjev podano poenostavljanje, ki je nujno za dojetje sveta - ta je sam po sebi preveč kompleksen, da bi ga lahko kot takšnega v celoti dojeli. Prav tako je vzpostavljena povezava med pojmom informacije in indikatorja: indikatorji so "smiselne" oz. "koristne" informacije, torej informacije, ki so posebej povedne glede lastnosti ali značilnosti sveta ali sistema, ki ga opazujemo. Vsaka informacija ni indikator. Opredelitev podaja tudi način uporabe indikatorjev kot osnove za odločanje in aktivnosti.

Indikatorji so parametri (lastnosti, ki jih merimo ali opazujemo) ali vrednosti, izpeljane iz parametrov, ki opisujejo nek pojav. Njihov pomen je širši od lastnosti, ki so neposredno povezane v vrednostjo parametra: zmanjšujejo število meritev in parametrov, ki bi bili sicer potrebni za celovit opis stanja, ter poenostavljajo proces komunikacije (OECD, 1993).

Gornja opredelitev predstavlja primer znanstveno-tehničnega pristopa. Uvaja natančnejši pojem od informacij: parametre ter implicitno povezuje indikatorje s kvantitativnimi vrednostmi. Indikatorji pa so tudi tukaj označeni kot sredstvo ali način reprezentacije stanja širšega sistema; razen tega je poudarjena še sporočilna funkcija.

Indikatorji so mere, ki povzemajo informacije o določeni temi in lahko kažejo na posebne probleme. So zadovoljivi odzivi ali odgovori na posebne potrebe ali vprašanja, ki jih zastavljajo odločevalci ter politiki. Prikazujejo trende; lahko posredujejo podatke o količini ali kvaliteti pojava. Lahko so več kot informacije, če so izbrani kot odziv na natančno

opredeljene cilje politik. So pripomoček pri razvrščanju in določitvi ciljev oz. sistematičnem spremljanju učinkov politik (United Nations Commission on Human Settlements, 1999).

Poudarek opredelitve je na funkcijah in uporabnikih indikatorjev. Funkcije so lahko: prikazovanje ter vrednotenje stanja in trendov, orodje v procesih odločanja ter spremljanja udejanjanja politik. Skladno s tem so kot uporabniki navedeni "odločevalci" ali politiki.

Kot delovno opredelitev lahko vsebino navedenih definicij indikatorjev povzamemo na naslednji način: indikatorji so znaki ali simboli za kompleksne dogodke in sisteme; informacije, ki kažejo značilnosti sistemov ali dogodkov; uporabljajo se za poenostavitev informacij o kompleksnih pojavih ter komunikacije in omogočajo kvantifikacijo.

Ob opredelitvah indikatorjev je smotno pojasniti, kakšna je razlika med podatki, parametri, indikatorji in indeksi. Običajna je naslednja razlaga: podatek je rezultat posamezne meritve, parameter pa je lastnost, ki jo merimo ali opazujemo. Za indikatorje lahko uporabimo katero od gornjih opredelitev - so informacije ali parametri s posebnimi lastnostmi, ki sporočajo o značilnostih sveta, sistemov ali dogodkov.

Dva zelo pomembna koraka pri pripravi programov za Strukturne sklade sta opredelitev ciljev in takšna porazdelitev sredstev med aktivnostmi, ki omogoča najbolj učinkovito uresničevanje ciljev. Med odločitvijo o porazdelitvi sredstev in cilji obstaja logična povezava. To povezavo je mogoče ponazoriti od zgoraj navzdol ali od spodaj navzgor. V praksi omogoča programiranje izmenjavo med obema pogledoma:

Pristop od zgoraj navzdol (top-down), pri katerem ogrodje ali model in nabor indikatorjev z opisi opredelijo strokovnjaki in raziskovalci. Od uporabnikov se pričakuje več ali manj neposreden prevzem orodij za merjenje, kriterijev in naborov indikatorjev. Praviloma so možne manjše prilagoditve lokalnim razmeram, vendar pa je proces glede na lokalne skupnosti ter druge uporabnike v glavnem eksteren. Vsa podpora je programirana v specifičnem kontekstu, ki je soroden določevanju globalnih ciljev. Kasneje to omogoča strategijo za pomoč in pospešuje rast določenemu številu specifičnih ciljev, ki se običajno ujemajo v prioritetni regiji. Vsak specifični cilj je sredstvo merjenja, kar omogoča določevanje (doseganje) operacijskih ciljev.

Pristop od spodaj navzgor (bottom-up), kjer so model, teme in nabori ter opisi indikatorjev opredeljeni v participatornem procesu v okviru lokalne skupnosti. Na ta način je mogoče zagotoviti "lastništvo" in upoštevanje dejanskih interesov ter prednostnih problemov skupnosti. Vložki (inputi) preko programskega (planskega) delovanja ustvarjajo prostorske učinke (outpute), rezultate in vplive/posledice. Učinke lahko razumemo kot operativne cilje, rezultate kot specifične cilje in vplive kot globalne cilje, vse skupaj pa tvori programske (planske) cilje. Učinki so dejansko dobrine in servisne storitve, rezultati takojšnji in bližnji učinki, vplivi pa dolgotrajnejši vplivi. Operacijski cilji se izražajo preko učinkov (npr. skrb za šolanje, izvedbo tečajev, ki bi dolgoročno odpravili visoko stopnjo brezposelnosti). Specifični cilji se izražajo preko rezultatov (npr. izboljševanje situacije na področju brezposelnosti tekom izvajanja tečajev in šolanja). Globalno cilji se izražajo preko vplivov (npr. zmanjševanje stopnje brezposelnosti, gledano dolgoročno).

Vsaka naslednja stopnja programiranja je odvisna od predhodne. Globalni cilj na nižji stopnji je odvisen od specifičnega cilja na višji stopnji, specifični cilj na višji stopnji pa hkrati vsebuje vse cilje na nižji stopnji. Vendarle pa je potrebno upoštevati, da operacijski cilji obstajajo le na merljivi stopnji.

Nove evropske smernice predvidevajo in zahtevajo izvajanje spremljanja razvojnih programov na nov način, ki bo omogočal tako fizično kot finančno vrednotenje izvedenih aktivnosti in realizacijo načrtovanih ciljev.

Spremljanje razvojnih programov in projektov pomeni redni proces zbiranja podatkov o vloženi sredstvih, neposrednih produktih, rezultatih in vplivih izvajanja aktivnosti, ki smo jim vnaprej določili cilj. Gre za nov pristop, ki kvantitativnemu nadzoru doda kvalitativno vrednost, saj že med izvajanjem dolgoročnejšega projekta ali programa ugotavljamo realizacijo glede na načrtovanje. Spremljanje oziroma poročanje razvojnih aktivnosti bo

potekalo preko vnaprej izbranih indikatorjih oz. kazalnikov, ki jih priprimo cilju aktivnosti in ki bodo dobro odražali merjenje doseganja ciljev in učinkov intervencije.

Zato je izbor indikatorjev (kazalcev, kazalnikov) izredno pomemben tako v procesu priprave in vodenja kot v procesu spremljanja in vrednotenja razvojnih aktivnosti.

V nadaljevanju bomo opisali ključne značilnosti, ki jih moramo upoštevati pri izboru ustreznih indikatorjev za posamezno in konkretno raven.

Značilnosti dobrega indikatorja so:

- Specifičnost – izbran indikator mora ustrezati namenu za katerega je izbran. Torej mora biti prilagojen aktivnosti.
- Merljivost – indikatorji morajo biti taki, da jih lahko merimo – kvantitativni. Tudi če so kvalitativni, jih lahko izrazimo na merljiv način.
- Dosegljivost – indikatorji morajo biti dosegljivi bodisi glede na cilj, ki ga merijo, bodisi glede čas, ki je na voljo za uresničitev postavljenega cilja.
- Realističnost – indikator mora biti postavljen realistično, kar je povezano s postavitvijo ciljev. Le-ti ne smejo biti previsoki, ker so potem nerealni.
- Normativnost - potrebno je imeti tudi referenčno vrednost (normativnost). Ta se določa na osnovi značilnosti ukrepa in na osnovi domačih in tujih izkušenj (benchmarking).
- Časovno omejenost – tako kot vsak cilj, mora imeti tudi vsak indikator časovno opredelitev. Pomembno je, da je podatek relativno nov.
- Jasnost - indikator mora biti jasno definiran in način merjenja mora biti jasno določen. Mora biti razumljiv vsem uporabnikom.
- Zanesljivost - merjenje indikatorja mora biti zanesljivo.
- Stroški - spremenljivka naj bi bila že izmerjena. Predvsem stroški merjenja ne smejo preseči koristnosti posameznega kazalnika.

2. Izbrani kazalci učinkov državnih pomoči

Na Službi Vladi RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko smo se odločili, da za splošno merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči po shemah za katere je pristojna naša služba, uporabimo naslednje kazalce:

- Kosmati donos od poslovanja,
- Povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju,
- Dodana vrednost na zaposlenega.

Izbrane vrednosti kazalcev za posameznega prejemnika državne pomoči smo merili v obdobju 4 let. Prvo leto, to je leto, ko je bila prejemniku dodeljena državna pomoč, štejemo za izhodiščno leto, v naslednjih treh letih pa merimo rast oziroma padec vrednosti kazalnika. Podatke o poslovanju smo dobili iz baz podatkov o poslovanju družb in samostojnih podjetnikov AJPESA ter družb iGV d.o.o. in Noviforum d.o.o.

Pri analizi rezultatov poslovanja je treba poudariti, da je višina dodeljenih državnih pomoči predstavlja le manjši delež v vrednosti investicije. Kljub temu smo pri analizi upoštevali rast oziroma padec vrednosti kazalnikov uspešnosti poslovanja podjetja oziroma samostojnega podjetnika kot posledico dodeljene državne pomoči. Izhajali smo iz predpostavke, da podjetja oziroma samostojni podjetniki investicije ne bi začeli, če državne pomoči ne bi prejeli.

3. Kosmati donos od poslovanja

Kosmati donos od poslovanja so poslovni prihodki, povečani za povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje ali zmanjšani za zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje.

4. Povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur

Povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju je povprečno število ljudi, ki so v obračunskem obdobju bili zaposleni v podjetju.

5. Dodana vrednost

Dodana vrednost je osnovni ekonomski indikator in temeljno merilo gospodarske aktivnosti in uspeha. Vsebinsko pomeni novoustvarjeno vrednost, ki so jo gospodarske družbe proizvedle v enem letu. Negativno dodano vrednost imenujemo izguba na substanci.

Dodana vrednost na zaposlenega oziroma produktivnost prikazuje, kolikšna vrednost dodane vrednosti je bila ustvarjena povprečno na zaposlenega. Gospodarska družba je poslovno uspešnejša, če je ugotovila čim večji znesek dodane vrednosti na zaposlenega in če je ugotovila čisti dobiček.

Služba Vladi RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko med drugimi upravlja tudi shemama na podlagi Programa razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije (št. sheme 0040-5715334-2000) ter Programa spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006 (št. sheme 0006-5715334-2002). Uspešnost obeh shem merimo poleg že s prej naštetimi splošnimi indikatorji še s posebnimi indikatorji, ki so bili določeni že ob sprejetju obeh programov. Oba programa imata tudi točno določene cilje, ki se jih želi doseči z izvajanjem programov.

6. Učinki državnih pomoči

Učinke državnih pomoči v nadaljevanju analiziramo po posameznih programih (shemah) oziroma po regijah. Uspešnost oziroma neuspešnost posameznega programa oziroma sheme merimo v primerjavi z ostalimi podjetji v regiji oziroma v državi. Uspešnost posameznih podjetij oziroma samostojnih podjetnikov ne primerjamo z ostalimi podjetji v panogah. Število zaposlenih se nanaša samo na zaposlene in samozaposlene v gospodarskih družbah in pri samostojnih podjetnikih.

7. Učinki dodeljenih državnih pomoči po programih

Program razvojnega prestrukturiranja Zasavske regije (št. sheme 0040-5715334-2000)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	29	
Povprečna višina izplačila	7.139.417	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	7.139.417	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+3,5%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-7,2%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+22,4%	+9,3%

Program spodbujanja razvoja Posočja 2002-2006(št. sheme 0006-5715334-2002): /

Rekonstrukcija dostavne žičnice Vogel d.d. (št. sheme 0005-5700167-2000): /

Rekonstrukcija dostavne žičnice ATC Kanin d.o.o. (št. sheme 0006-5700167-2000)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	1	
Povprečna višina izplačila	142.894.783	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	142.894.783	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+43,6%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+2,2%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	137,0%	+9,3%

Mali projekti na območjih s posebnimi razvojnimi problemi (št. sheme 0002-5700167-2000)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	92	
Povprečna višina izplačila	6.470.528	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	2.082.911	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+14,4%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-10,3%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+15,2%	+9,3%

Regionalna shema državnih pomoči - Spodbude za ustvarjanje gospodarske osnove na narodnostno mešanih območjih za leto 2001 (št. sheme 0004-5715334-2001)

	Prejemniki	
Število prejemnikov državne pomoči	174	
Povprečna višina izplačila	8.795.571	
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	2.197.331	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	-2,5%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-3,5%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+13,3%	+9,3%

Kreditna shema za financiranje investicij v mikro in majhnih podjetij ter pri podjetnikih posameznikih (št. sheme 0007-5715334-2002): /**8. Učinki dodeljenih državnih pomoči po regijah****I. Goriška statistična regija**

	Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči	56		
Povprečna višina izplačila	9.247.270		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	4.489.822	Regija	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+18,7%	+9,1%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-13,3%	-1,0%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+16,8%	+10,5%	+9,3%

II. Zasavska statistična regija

	Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči	22		
Povprečna višina izplačila	7.927.418		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	7.927.418	Regija	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+18,7%	+5,0%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-13,3%	-5,2%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+16,8%	+7,4%	+9,3%

III. Obalno kraška statistična regija

	Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči	38		
Povprečna višina izplačila	8.109.992		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	1.750.005	Regija	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+18,7%	+9,9%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-13,3%	-2,5%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+16,8%	+6,6 %	+9,3%

IV. Notranjsko kraška statistična regija

	Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči	7		
Povprečna višina izplačila	4.768.286		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	2.707.215	Regija	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+11,5%	+10,5%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+9,5%	-0,8%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+11,5%	+8,0%	+9,3%

V. Pomurska statistična regija

	Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči	141		
Povprečna višina izplačila	8.819.578		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	2.283.115	Regija	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	-6,0%	+7,0%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-13,6%	-0,8%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+25,6%	+5,5%	+9,3%

VI. Koroška statistična regija

	Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči	1		
Povprečna višina izplačila	2.000.000		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	310.400	Regija	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+26,1%	+12,5%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+41,4%	-2,9%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+3,6%	+12,0%	+9,3%

VII. Jugovzhodna Slovenija

	Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči	12		
Povprečna višina izplačila	6.483.949		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	2.734.741	Regija	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+8,7%	+8,2%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-18,7%	+0,4%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+40,1%	+8,5%	+9,3%

VIII. Savinjska statistična regija

	Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči	8		
Povprečna višina izplačila	4.183.811		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	1.850.747	Regija	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+27,8%	+10,2%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+2,5%	+1,9%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+30,3%	+8,3%	+9,3%

IX. Podravska statistična regija

	Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči	1		
Povprečna višina izplačila	20.000.000		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	8.172.800	Regija	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+19,0%	+10,6%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	+5,4%	-0,4%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	-11,8%	+10,1%	+9,3%

X. Gorenjska statistična regija

	Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči	1		
Povprečna višina izplačila	24.000.000		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	4.581.600	Regija	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	+5,1%	+7,0%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-33,6%	-3,5%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+32,7%	+8,9%	+9,3%

XI. Osrednjeslovenska statistična regija

	Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči	6		
Povprečna višina izplačila	6.078.138		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	4.506.472	Regija	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	-11,8%	+12,4%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	-20,4%	+1,8%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	+15,0%	+9,8%	+9,3%

XII. Spodnjeposavska statistična regija

	Prejemniki		
Število prejemnikov državne pomoči	1		
Povprečna višina izplačila	1.292.000		
Povprečna višina državne pomoči v izplačilu	746.259	Regija	RS
Povprečna rast/padec kosmati donos od poslovanja	/	+4,7%	+10,5%
Povprečna rast/padec število zaposlenih na podlagi delovnih ur	/	-5,7%	-0,1%
Povprečna rast/padec dodana vrednost na zaposlenega	/	+6,2%	+9,3%

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

V primerjavi s poročili uspešnosti, ki smo jih pripravili za leto 2003 in 2004, so v poročilu za leto 2005 obravnavani samo tisti ukrepi, ki jih MKGP izvaja na podlagi obstoječih shem državnih pomoči v smislu določil 87.člena Pogodbe o ustanovitvi ES. V poročilu niso zajeta plačila za ukrepe Skupne kmetijske politike, ki se financirajo iz Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada, to so vsa neposredna plačila, intervencijski ukrepi ter sofinancirani delež plačil za ukrepe, ki se izvajajo v okviru Programa razvoja podeželja za leto 2004-2006, Enotnega programskega dokumenta in Programa SAPARD. Za slednje je v poročilu zajet samo del, ki se sofinancira iz nacionalnih sredstev.

Leto 2004 je bilo deljeno leto - do 1.5.2004 so veljala nacionalna pravila, po 1.5.2004 pa že evropska pravila. V nacionalnem poročilu za leto 2004 pa smo zajeli vsa izplačila, Evropski Komisiji pa smo že v poročilu za leto 2004 posredovali samo podatke o dodeljenih državnih pomočeh, ki so bile Komisiji priglašene v skladu z določili pristopne pogodbe. Višina teh pomoči je posebej navedena v tabeli skupne uspešnosti. Razrez dodeljenih državnih pomoči po posameznih shemah obstoječih državnih pomoči za leti 2004 in 2005 je razviden iz priložene tabele.

Zaradi kompleksnosti kmetijske politike je skupna ocena uspešnosti pripravljena na osnovi podatkov iz Poročil o učinkovitosti dodeljenih pomočeh v letu 2003 in 2004, podatkov Zelenih poročil za to obdobje in drugih virov (podatki Eurostata za leto 2005 ter Statističnega urada Slovenije). Prve ocene dohodkovnega položaja v kmetijstvu za leto 2005 sicer kažejo na to, da je faktorski dohodek v Sloveniji v primerjavi z letom 2004 sicer nižji za 4,2%, kar pa je še vedno pozitivno glede na to, da je bilo leto 2004 ugodno leto za kmetijstvo. Posebej je treba poudariti, da je faktorskega dohodka za leto 2005 na ravni EU v povprečju nižji kar za 5,6%. Pozitivni trendi se kažejo tudi na podlagi podatkov o strukturi kmetijskih gospodarstev za leto 2005 (vir. SURS). Čeprav ni zaznati bistvene spremembe pri povprečni velikosti kmetijskih gospodarstev (6.3 ha) se kažejo pozitivne spremembe pri številu pridelovalcev v višjih velikostnih razredih in tendenca k specializaciji.

Na podlagi navedenega lahko zaključimo, da je stanje v kmetijstvu razmeroma ugodno, kar je v veliki meri pripisati uspešno izvedenim ukrepom kmetijske politike in posredno tudi ukrepom, ki so državna pomoč.

Podrobnejše ocene uspešnosti posameznih shem pomoči vam bomo posredovali naknadno.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: Pomoč v kmetijstvu in ribištvu

(v mio SIT)

Kategorije državnih pomoči oz. ukrep	Leto 2003		Leto 2004		Leto 2005		Opomba
	Dodeljena Sredstva	Ocena	Dodeljena Sredstva	Ocena	Dodeljena Sredstva	Ocena	
Tržno cenovna politika	22.124	Uspešno	24.740 4.237*	Uspešno	2.064 -od tega za ukrepe sofinancirane s strani EU 11.7	Uspešno	Pretežni del sredstev je bil namenjen za odškodnine (naravne nesreče, bolezni živali in rastlin). Dodeljena sredstva so omogočila premostitev nastalih težav in s tem ohranitev kmetijske pridelave.
Politika razvoja podeželja	17.463	Uspešno	18.030 7.957*	Uspešno	8.095 -od tega za ukrepe sofinancirane s strani EU 6.017	Uspešno	Doseganje dolgoročnih ciljev še ni mogoče oceniti. Pozitivni učinki so opazni pri revitalizaciji kmetijskih površin, obdelanosti kmetijskih zemljišč, doseganju standardov, starostni in posestni strukturi, povečanju produktivnosti in konkurenčnosti kmetijskega sektorja ter pospešenem prestrukturiranju živilsko predelovalne industrije. Kot pozitivno ocenjujemo tudi dejstvo, da se večina ukrepov s tega področja izvaja v okviru programov sofinanciranih s strani EU
Politika na področju javnih služb in drugih storitev za kmetijstvo	7.482	Uspešno	8.045 7.979	Uspešno	8.295	Uspešno	Zagotovljeno je izvajanje vseh nalog, ki so nujne za razvoj kmetijstva in ki jih ni mogoče prepustiti samo tržni iniciativi.
Gozdarstvo	592.8	Uspešno	553.7 5.013*	Uspešno	5.046 V poročilo za leto 2005 so vključena so tudi sredstva za delovanje Zavoda za gozdove v višini 4.429	Uspešno	Izvedene aktivnosti so prispevale k ohranitvi in krepitvi stabilnosti gozdnih ekosistemov in s tem tudi k zagotavljanju sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdovi v skladu z načeli varstva okolja in naravnih vrednot.
Ribištvo	79.1	Delno uspešno na področju ribištva Uspešno na področju ribogojstva	Vsa izplačila bodo realizirana v 2005	Delno uspešno na področju ribištva Uspešno na področju ribogojstva	47 -od tega za ukrepe sofinancirane s strani EU 17.2	Delno uspešno na področju ribištva Uspešno na področju ribogojstva	S proračunskimi podporami ni uspelo preprečiti zmanjševanje skupnega ulova rib. Razlog je predvsem zmanjševanje razpoložljivih ribolovnih virov (nerešeno vprašanje morske meje v Piranskem zalivu) kar tudi dolgoročno negativno vpliva na razvoj celotnega sektorja. Učinek podpor je pozitiven pri povečevanju obsega ribogojstva.

* Plačila vključena v poročilo Evropski Komisiji o državnih pomočeh dodeljenih v obdobju od 1.5.2004 do 31.12.2004. Točni podatki o sredstvih dodeljenih na podlagi posameznih shem obstoječih državnih pomoči v letu 2004 in 2005 so razvidni iz priloge.